

PhDr. Viliam Dolník

KRONIKA
OLYMPIADY
ĽUDSKÝCH
PRAV
VIII.

LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ
2006

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

IUVENTA BRATISLAVA
OBČIANSKE ZDRUŽENIE OLYMP LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ
PRO DONUM, SPOLOČNOSŤ PRE ROZVOJ FILANTROPIE BRATISLAVA
A CELOŠTÁTNA KOMISIA OLYMPIÁDY ĽUDSKÝCH PRÁV

PhDr. Viliam Dolník

KRONIKA
OLYMPIÁDY
ĽUDSKÝCH
PRÁV
VIII.

LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ

2006

Názov: **Kronika Olympiáda ľudských práv VIII.**

Editor: **PhDr. Viliam Dolník**

Posudzoval: **Prof. PhDr. Miroslav Kusý PhD.**

Náklad: **2000 ks**

Vydavateľ: **IUVENTA Bratislava**

Grafické spracovanie: **Katarína Pernecká - SOUL Design**

Rok vydania: **2006**

Technická spolupráca: **Občianske združenie OLYMP Liptovský Mikuláš**

Tlač: **GOEN, spol. s r.o.**

Jazyková úprava: **Mgr. Jozefína Jambrichová**

web: **www.olp.sk**

Vydanie: **I**

Olympiáda ľudských práv sa stala súčasťou projektu "**Život bez predsudkov**"
Nadácie za toleranciu a proti diskriminácii podporeného
Európskym sociálnym fondom z programu **EQUAL**.

8. ročník Olympiády ľudských práv podporilo
Slovenské národné stredisko pre ľudské práva ako súčasť projektu
série aktivít informačnej kampane na tému prevencie diskriminácie
VS/2005/0629, pripraveného v rámci uzatvorenej výzvy
VP/2005/014 Európskej Komisie.

OBSAH

I. Úvod

Viliam Dolník

II. Európska integrácia a ľudské práva

Miroslav Kusý

III. Propozície VIII. Ročníka

- III.1. Školské kolo
- III.2. Krajské kolo
- III.3. Celoštátne finále

IV. Krajské kolá

- IV.1. Krajské kolo v Banskobystrickom kraji
- IV.2. Krajské kolo v Bratislavskom kraji
- IV.3. Krajské kolo v Košickom kraji
- IV.4. Krajské kolo v Nitrianskom kraji
- IV.5. Krajské kolo v Prešovskom kraji
- IV.6. Krajské kolo v Trenčianskom kraji
- IV.7. Krajské kolo v Trnavskom kraji
- IV.8. Krajské kolov Žilinského kraja

V. Celoštátne finále

- V.1. Prvé kolo
- V.2. Absolútne finále
- V.3. Víťazi VIII. ročníka OLP
- V.4. Sprievodné aktivity

VI. Reportáže a príspevky

- VI.1. Konferencia Medzinárodnej spoločnosti ľudských práv vo Frankfurte nad Mohanom
- VI.2. Medzinárodný seminár „Výchova k ľudským právam“, PRIMORSKO 2006
- VI.3. Cena Slovenského národného strediska pre ľudské práva

VII. Vyhlasovateľ, organizátori a partneri

- VII.1. Vyhlasovateľ
- VII.2. Organizátori, spolupracujúce organizácie a inštitúcie
- VI.3. Partneri

VIII. Záver

Prílohy

- Príloha č. 1 Fotogaléria
- Príloha č. 2 Víťazné eseje
- Príloha č. 3 Vedomostný test
- Príloha č. 4 Kritériá pre hodnotenie eseje
- Príloha č. 5 Súťažný poriadok celoštátneho finále
- Príloha č. 6 Vyhodnotenie ankety
- Príloha č. 7 Slovenské národné stredisko pre ľudské práva
- Príloha č. 8 Pilotný ročník Olympiády ľudských práv pre základné školy v Liptovskom Mikuláši

I. ÚVOD

PhDr. Viliam Dolník
predseda celoštátnej komisie OLP

S obľubou nosím tričko s logom Olympiády ľudských práv, no v záplave podobných s najrôznejšími nápismi obyčajne nevzbudzuje, aspoň sa mi tak vidí, asi žiadnu pozornosť. Ale nakoniec predseda... Pani predavačku v pekárni, kde pravidelne chodím premošla prirodzená ľudská zvedavosť a opýtala sa akú to organizáciu zastupujem. Odpovedám protizáškou - viete čo je matematická, či fyzikálna olympiáda? Väčšine bežných občanov to nerobí problém, ani jej nie. Od základnej školy sa s tým všetci stretávajú. A tak vysvetľujem v rámci časových možností a odchádzam s vedomím, že som pre propagáciu čo - to urobil. Na prvý pohľad by sa mohlo zdať, že ľudské práva sú „moderným výmyslom novoveku“. Domnievam sa, že sprevádzajú celé dejiny ľudstva, aj keď v podobe ich neznalosti, či porušovania, ktoré bolo úplnou samozrejmosťou. Mohli by sme žiť v sebe nádej, že smerujeme konečne k opačnej polohe?

„Osvietené“ 18. storočie prinieslo ako výsledok, či dôsledok viacerých tragických udalostí zásadný prelom v podobe Ústavy Spojených štátov amerických a Deklarácii práv človeka a občana. Bol to nevídaný pohľad na túto problematiku a prvý krok novoveku.

19. storočie, známe predovšetkým ako storočie európskeho nacionalizmu ľudským právam neprialo, zaoberalo sa inými problémami ktoré z neho vyplývali.

A čo 20. storočie? Žiaľ, ľudstvo muselo prežiť dve svetové vojny s katastrofálnymi následkami, ničným materiálnym hodnôt, ale predovšetkým nevyčísliteľných ľudských obetí, aby si uvedomili paradoxne hodnotu ľudského života. Tieto udalosti boli sprevádzané neblahými skúsenosťami s totalitnými režimami, hospodárskymi či sociálnymi problémami.

Na pozadí tohto všetkého nesmel vstupovať do dejín a postupne do ľudského vedomia pojem ľudských práv.

Rozdelený svet odlišne vnímal a interpretoval tento fakt. V našich podmienkach sa ľudské práva považovali za výplod buržoáznej propagandy. Tento pojem dnešnej mladej generácii našťastie (či nanešťastie) už temer nič nehovorí. Štyridsať rokov výchovy v atmosfére uvedomelosti urobilo svoje, mechanizmy myslenia a konania sa usadili hlboko vo vedomí niekoľkých generácií, viac, či menej úspešne fungujú a príkladom, výchovou či dokonca vzdelávaním sa prenášajú na ďalšie generácie. Pred týmito faktami nemôžeme zatvárať oči, tváriť sa že neexistujú - práve naopak. Je našou úlohou aj aktivitou, ktorá je prezentovaná ako Olympiáda ľudských práv stredoškolskej mládeže, prispieť k tvorbe ľudskoprávneho vedomia.

Tretie tisícročie nás k tomu priamo vyzýva.

II. Európska integrácia a ľudské práva

Prof. Miroslav Kusý, PhD.
predseda hlavnej poroty OLP

Olympiáda ľudských práv je vedomostná súťaž zameraná na ľudskoprávnu oblasť. Do tejto oblasti patria predovšetkým katalógy jednotlivých ľudských práv (ako je právo na život, sloboda svedomia, či právo na sebaurčenie) a ich systémové kategórie (občianske práva, sociálne práva, menšinové práva). V dejinnom slede boli sformulované a prichádzali na svet v podobe jednotlivých ľudskoprávnych listín (deklarácií, dohôv, chart), ktoré boli obvykle zoskupením nejakého súboru práv rôznych kategórií, spôsobov ich presadzovania a inštitucionálneho zabezpečenia.

Je dôležité poznať nielen obsah týchto listín (napríklad Charty základných práv EÚ), ale aj dôvody, pre ktoré tieto listiny práve v danej podobe vznikli, k čomu smerovali, aký bol ich celkový zmysel. To nám veľa napovie aj o povahe konkrétneho obsahu a štruktúry tej - ktorej listiny. Pozrime sa z tohto hľadiska na previazanosť základných ľudskoprávnych dokumentov s procesom európskej integrácie, ktorého sme dnes aj my neoddeliteľnou súčasťou.

Všeobecnú deklaráciu ľudských práv (OSN 1948) možno chápať aj ako dokument humanistického poslania, predznamenávajúceho všeobšiahly proces globalizácie, ktorým sa naplno začal uberať svet po Druhej svetovej vojne. Tento dokument proklamoval univerzálne ľudské práva pre univerzálneho človeka, svetobčana. Stupňujúci sa tlak globalizácie však zákonite vyvolal aj protitlak regionalizácie. Najväčšie regionálne jednotky - svetadiely - hľadajú v tomto procese svoju špecifickú kultúrnu a civilizačnú identitu, ako aj organizačnú základňu jej zafixovania a upevnenia. Bol to proces, ktorý sa začal práve v Európe a viedol ku vzniku najprv Rady Európy a potom aj samotnej Európskej únie. Základným dokumentom tejto európskej regionálnej integrácie sa stáva Európsky dohovor o ľudských právach - European Convention on Human Rights (1950, celý oficiálny názov: Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd - Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms). Bol to dokument, ktorý vymedzoval ľudské práva, vyplývajúce zo špecifických európskych kultúrnych a civilizačných tradícií, t.j. ľudské práva, šité na mieru pre práve vznikajúceho občana Európy - euroobčana.

Obdobný proces, inšpirovaný európskym príkladom, sa potom začal odohrávať aj na ostatných svetadieloch. Napríklad na americkom kontinente, kde vzniká Organizácia amerických štátov s Americkým dohovorom o ľudských právach - American Convention on Human Rights (1969), alebo Africká únia (pôvodne Organizácia africkej jednoty) s Africkou chartou práv človeka a národa - African Charter on Human and Peoples Rights (1981).

Európsky dohovor o ľudských právach tak ako prvý na svete preklenul rozpor, ktorý Všeobecnej deklarácii ľudských práv vyčítali predstavitelia mimoeurópskych kultúr a civilizácií, a to, že vychádza z čisto európskych kultúrnych tradícií (grécka filozofia, rímske právo, židovsko-kresťanská etika), ale nárokuje si univerzálnu, všeludskú platnosť. Európsky dohovor aplikoval Všeobecnú deklaráciu výlučne na európsky región, čo mu umožnilo prekonať aj niektoré slabiny, ktorými táto trpela pre ideové ústupky iným kultúram a civilizáciám. V tomto zmysle jeho Preambula zdôrazňuje, že „...vlády európskych štátov, ktoré sú rovnakého zmysľania a majú spoločné dedičstvo politických tradícií, ideálov, slobody a právneho štátu...podniknú prvé kroky ku kolektívnemu uplatneniu niektorých práv vyhlásených vo Všeobecnej deklarácii.“

Svoju významnú integračnú úlohu zohral Európsky dohovor tým, že jeho záväzná akceptácia sa stala predpokladom prijatia každého európskeho štátu za členskú krajinu Rady Európy

a že táto záväzná akceptácia založila medzinárodnú ochranu ľudských práv, ktorú musel zaručovať každý členský štát pre všetkých. Najúčinnjším prostriedkom ochrany ľudských práv sa stal kontrolný systém Európskeho dohovoru s právom na individuálnu sťažnosť Európskemu súdu. Na Európsky dohovor dnes nadväzuje už 36 špecifických európskych ľudskoprávnych noriem, medzi ktorými zvlášť dôležité miesto zaujíma Európska sociálna charta (1961), vymedzujúca sociálne, ekonomické a kultúrne práva európskych občanov, ako aj dve základné európske normy, vymedzujúce menšinové práva (Európska charta regionálnych alebo menšinových jazykov (1992) a Rámcový dohovor o ochrane národnostných menšín (1995).

Ľudskoprávne základy Európskej únie od začiatku spočívajú na celom tomto súbore špecifických európskych noriem, pochádzajúcich z dielne Rady Európy. Zároveň však EÚ postúpila o podstatný krok ďalej, keď založila inštitút európskeho občana ako reálneho subjektu všetkých práv Európskeho dohovoru a nadväzného súboru európskych ľudskoprávnych noriem. Jej druhým podstatným krokom bolo posilnenie európskeho verejného poriadku ľudských práv judikatúrou Európskeho súdneho dvora v Luxemburgu (doplňujúceho judikatúru štrasburského súdu, pôsobiaceho v rámci RE) a napokon aj prijatie Charty základných práv EÚ v Nice roku 2000.

„Charta základných práv EÚ, ktorá zoskupuje, systematizuje a „zviditeľňuje“ pre občanov Únie základné práva už garantované Spoločenstvami a zároveň formuje a rozvíja nové práva, zavŕšuje dlhodobý proces kodifikovania základných práv v rámci komunitárneho práva.“ (Andrea Butašová a Daniel Šváby, Ochrana ľudských práv a základných slobôd v európskom priestore, in: Juraj Čorba, ed., Európske právo na Slovensku, Kalligram, Bratislava 2003, s. 207).

V doterajšom priebehu procesu európskej integrácie zohralo mimoriadne dôležitú úlohu vyhodnocovanie osobitných európskych skúseností z budovania a expanzie národných štátov zoči voči ich prirodzenému multikulturalizmu a z neho vyplývajúceho problému postavenia národnostných menšín v nich, z druhej svetovej vojny a holocaustu, z deformujúceho vplyvu totalitárnych režimov 20. storočia na európsku politickú scénu, na európsku kultúru a na európskeho človeka vôbec. Toto vyhodnocovanie sa odráža aj na formovaní obsahu a hodnotovej škály európskych ľudskoprávnych noriem.

Zaujímavý pohľad na túto problematiku zvonku poskytuje ruský politológ Lev Gudkov, profesor z Vysokej školy európskych kultúr v Moskve: „V tomto zmysle predchádzajúce protiklady ako „teritoriálna celistvosť“, „odmietanie prehodnotenia hraníc“, „úplnosť štátnej suverenity“, „základ povojnového sveta“ slabnú a ustupujú miesto inej forme tejto hodnotovej kolízie: „práva národov na sebaurčenie“ - „ľudské práva“... Logika (pod vplyvom celej historickej skúsenosti Európy) vnútornej filozoficko-právnej racionalizácie tejto dilemy môže byť kvalifikovaná ako pohyb smerom k väčšiemu univerzalizmu a väčšej dôležitosti princípu ľudských práv, t.j. silnejšia priorita hodnôt individua, práv človeka nad právami akýchkoľvek korporatívnych subjektov a formácií. Tu je najsilnejší faktor (historickej pamäti a jej uvedomenia) - skúsenosť z holocaustu a totalitárnych režimov (in: Ruské eseje, Kalligram Bratislava 2006, s. 212). „Preto reálna politika Západu (nevyhnutnosť výberu) sa čoraz väčšmi buduje na tomto princípe ako právnom základe (minimálnom pre reguláciu medzinacionálnych vzťahov), postupne mu podriaďuje princíp národnej suverenity.“ (tamže, s. 215)

Brať do úvahy tieto a ďalšie kontexty všetkých katalógov a listín ľudských práv znamená zásadné prehĺbvanie našich vedomostí o celom komplexe ľudskoprávnej problematiky. Ambíciou Olympiády ľudských práv je postúpiť v každom jej ďalšom ročníku o kus ďalej v našich vedomostiach o ľudských právach. Hoci už vstupujeme do deviateho ročníka OLP, máme ešte stále pred sebou nové, zatiaľ „neprebádané“ roviny kontextov, v rámci ktorých sa nám treba ľudskými právami zaoberať.

Miroslav Kusý
15.8.2006

III. PROPOZÍCIE VIII. ROČNÍKA OLP

V školskom roku 2005/2006 sa uskutoční VIII. ročník celoštátnej súťaže Olympiáda ľudských práv stredoškolskej mládeže, ktorej vyhlasovateľom je Ministerstvo školstva SR. Uvádzame základné informácie o súťaži na jednotlivých úrovniach, ktoré sú záväzné pre všetkých súťažiacich a organizátorov. Súťaž je trojkolová a postupová.

1. ŠKOLSKÉ KOLÁ

- Súťaž na úrovni školy organizuje príslušná predmetová komisia spoločenských vied. Na jej návrh riaditeľ školy poverí jedného učiteľa riadením a koordinovaním súťaže.
- Spôsob prípravy a výberu súťažiacich študentov závisí od kritérií, ktoré si stanoví škola.
- Možno odporučiť formu súťaže, testu, vzájomnú diskusiu s demokratickou voľbou postupujúceho, alebo výberom učiteľa...
- Do krajského kola postupuje v zásade víťaz.
- Je potrebné určiť náhradníka o ktorého účasti rozhodne predseda krajskej komisie podľa počtu prihlásených a nožnej kapacity súťaže.
- Škola je povinná poslať v stanovenom termíne prihlášku uverejnenú v prílohe propozícií na adresu predsedu krajskej komisie.

2. KRAJSKÉ KOLÁ

- Krajské kolá organizačne zabezpečujú krajské komisie.
- Predsedu krajskej komisie vymenúva prednosta Krajského školského úradu na návrh predsedu Celoštátnej komisie OLP.
- Obsahom súťaže sú: didaktické testy a vedomostná súťaž z pripravených tém o ľudských právach.
- Pre hodnotenie krajských kôl sú zostavené 3 - členné komisie.
- Z krajského kola postupuje do celoštátneho finále prvých 8 súťažiacich, porota musí rozhodnúť v prípade rovnosti bodov na základe ňou stanovených pomocných kritérií o postupujúcich.
- Predseda krajskej komisie je povinný do 7 dní od skončenia krajského kola vypracovať písomnú hodnotiacu správu o priebehu súťaže s príslušnými štatistickými údajmi a odoslať 1 exemplár predsedovi CK OLP a 1 exemplár prednostovi Krajského školského úradu.

3. CELOŠTÁTNE FINÁLE

- Obsahom celoštátneho finále sú eseje na stanovené témy a riešenie prípadových štúdií.
- Prejav súťažiacich posudzujú najmenej trojčlenné poroty, ktoré určia troch postupujúcich.
- Z každej poroty postúpia súťažiaci z 1. až 3. miesta do finále pred veľkú porotu, kde dvanásť súťažiaci riešia aktuálne problémy doby - modelové situácie, ktoré si vyžrebujú.
- V celoštátnom finále sa vyhodnocuje iba umiestnenie súťažiacich na 1. - 12. mieste.
- Celoštátne finále, z poverenia MŠ SR, organizačne zabezpečuje luventa v spolupráci s Celoštátnou komisiou OLP, Občianskym združením „OLYMP“ a PRO DONUM - spoločnosť pre rozvoj filantropie.
- Predsedu CK OLP menuje do funkcie minister školstva SR.
- Predseda CK OLP vymenuje následne členov Celoštátnej komisie OLP a organizačného výboru.
- Víťazi celoštátneho finále dostanú, okrem cien udelených Ministerstvom školstva SR, aj hodnotné vecné ceny a študijné zahraničné pobyty.

PhDr. Viliam Dolník
predseda Celoštátnej komisie OLP

IV. Krajské kolá VIII. ročníka

1. KRAJSKÉ KOLO V BANSKOBYSSTRICKOM KRAJI

Organizátor: Centrum voľného času Junior, Banská Bystrica, Viktor Šokotko

Zodpovedná osoba - predseda KK: Štefan Folkman

Miesto konania: Turčianske Teplice

Dátum konania: 8. február 2006

Počet účastníkov školských kôl: 37

Počet súťažiach v krajskom kole: 35

Do celoštátneho kola postúpili:

Por.č.	Priezvisko a meno	Škola
1.	Michal Ragan	Súkromné gymnázium, Fándlyho 3, Lučenec
2.	Martin Paľko	Gymnázium J.G.Tajovského, Banská Bystrica
3.	Andrea Filová	Gymnázium J.G.Tajovského, Banská Bystrica
4.	Peter Múkera	OŠG, Trieda SNP 54, Banská Bystrica
5.	Drahomíra Čarná	SSŠ OA, Lieskovská cesta 1, Zvolen
6.	Matej Oravec	Gymnázium B.S.Timravy, Lučenec
7.	Radka Žilíková	Gymnázium A.H.Škultétyho, Veľký Krtíš
8.	Eva Gallová	Gymnázium L.Štúra, Zvolen

Organizácia krajského kola:

Od roku 1997 sa v Domove mládeže pri Pedagogickej a sociálnej akadémii v Turčianskych Tepliciach stretávajú každoročne študenti z Banskobystrického a Žilinského kraja. Prvé dva roky (1997 a 1998)

v podobe experimentálnych ročníkov OLP určených iba pre Banskobystrický a Žilinský kraj a tentoraz pri ôsmom výberovom konaní do celoslovenského kola OLP. Organizácia podujatia by teda mala fungovať rutinne, bez zmien, nie je to však tak. Rok čo rok nám spôsobuje veľký problém čas. Ako v priebehu cca 6 hodín uskutočniť prezentáciu, zaznamenať zmeny v zoznamoch súťažiach, otvoriť súťaž, uskutočniť verejné rozlosovanie do komisií, inštruovať a poradiť sa s predsedami a členmi porôt, absolvovať, opraviť a zaznamenať výsledky didaktického testu, nájsť dostatočný priestor na ústne prezentácie, obed a spracovanie výsledkov, slávnostné oznámenie výsledkov, ocenenie, spätnú väzbu... a stihnúť rozumné spoje aj do odľahlejších častí oboch krajov. Očakávali sme, že tento problém vyriešime vopred rozosielanými menovacími dekrétmi pre členov komisií (nie vždy sa nám vrátili s jasným potvrdením alebo odmietnutím funkcie), vyhodnotením súťaže, získaním spätnej väzby a odovzdaním osvedčení o účasti už v jednotlivých komisiách hneď po ústnych prezentáciách a jasnou písomnou dokumentáciou. Zdá sa, že problémy spôsobuje okrem udalostí „viz major“ (snehová kalamita, meškanie autobusov...) aj zložitá priestorová orientácia (9 komisií rozmiestnených v rôznych častiach Domova mládeže) alebo málo času na spoločné rokovanie

komisií a na úpravu prezentačných miestností (zdanlivo jasné kritériá hodnotenia, vytlačené na chrbtovej strane záznamových tabuliek neboli poňaté jednoznačne, miestnosti na ústnu prezentáciu rozmiestnením nábytku vzbudzovali skôr dojem skúšania, než diskusie...).

Dosiahnuté výsledky účastníkov z Banskobystrického kraja

Por.	Priezvisko a meno	Škola
1	Ragan Michal	Súkromné Gymnázium, Fándlyho 3, 984 01 LC
2	Paľko Martin	Gymnázium J.G.Tajovského, Tajovského 25, 974 01 BB
3	Filová Andrea	Gymnázium J.G.Tajovského, Tajovského 25, 974 01 BB
4	Múkera Peter	OŠ Gymnázium, Trieda SNP 54, 974 01, BB
5	Čarná Drahomíra	SSŠ Obchodná akadémia, Lieskovská cesta 1, 960 03 ZV
6	Oravec Matej	Gymnázium B.S.Timravy, Haličská 9, 984 01 LC
7	Žilíková Radka	Gymnázium A.H.Škultétyho, Školská 21, 990 01 VK
8	Gallová Eva	Gymnázium L.Štúra, 980 01 ZV
9	Mlynarčíková Jana	Súkromné Gymnázium, Fándlyho 3, 984 01 LC
10	Klimentová Ivana	Gymnázium, Štúrova 849, 962 12 DT
11	Výbohová Radana	Gymnázium A.Sládkoviča, Štefánikova 8, 963 01 KA
12	Vaľová Daniela	SLŠ, Akademická 16, 969 00 BS
13	Kohútová Zuzana	Osemročné Gymnázium, Okružná 2469, 960 01 ZV
14	Dubéci Martin	Evanjelické Gymnázium, Jesenského 836, 980 61 Tisovec
15	Müllerová Veronika	SLŠ, Akademická 16, 969 00 BS
16	Nemčoková Mária	SSŠ Obchodná akadémia, Lieskovská cesta 1, 960 03 ZV
17	Debnárová Martina	Súkromná Obchodná akadémia, SNP 16, 965 01 ZH
18	Vetrák Michal	Obchodná akadémia, Malinovského 1, 977 01 BR
19	Vycudilová Silvia	Obchodná akadémia, K.Mikszátha 1, 979 01 RS
20	Hradil Michal	Gymnázium A.Kmeta, Gwercovej 6, 969 01 BS
21	Šlichtová Margaréta	Katolícke Gymnázium Š.Moyses, Hurbanova 9, 974 01 BB
22	Majchútová Jozefína	Gymnázium, Školská 3, 987 01 LC
23	Pliešovská Zuzana	Gymnázium Mateja Hrebendu, Hlavná 431, 981 12 Hnúšťa
24	Kropáčová Jana	PaSA, Komenského 12, 984 18 LC
25	Jančová Michaela	Osemročné Gymnázium, Okružná 2469, 960 01 ZV
26	Michalec Adam	ZSŠ služieb, Jablonoňová 1351, 960 01 ZV
27	Slovenčáková Michaela	ZSŠ poľnohosp. a potravin., Okružná 61, 979 01 RS
28	Mazúrová Lenka	G Mikuláša Kováča, Mládežnícka 57, 974 00 BB
29	Fraňová Lucia	SSŠ, Školská 7, BB
30	Korpáš Michal	SOU stavebné, Kremnička 10, 975 05 BB
31	Alaxa Matej	SOU elektrotechnické, Zvolenská cesta, 975 32 BB
32	Pečková Lenka	SZŠ, J. Kozáčeka 4, 960 01 ZV
33	Kováčová Monika	ZSŠ poľnohospodárska a potravinárska, Okružná 61, 979 01 RS
34	Vonkomerová Lenka	SOU železničiarke, Lieskovská cesta 2298/4, 960 01 ZV
35	Ondrašková Monika	SSŠ, Školská 7, BB

Financovanie krajského kola

Problém s financovaním sa tento rok netýkal prípravných činností (zasadnutie krajskej komisie OLP, kopírovanie materiálov, distribúcia informácií na školy), ale preplácania cestovného a honorárov pre účastníkov z radov študentov a pedagógov už áno, pretože peniaze prichádzajú z KŠÚ do CVČ neskoro.

Hodnotenie materiálov pre súťaž

Kronika olympiády ľudských práv VII., ako prípravný študijný materiál, informačné plagáty aj didaktické testy distribuované prostredníctvom Krajského školského úradu boli obsahovo, technicky aj graficky na mimoriadne vysokej úrovni, nezaznela žiadna verejná výhrada voči úlohám v didaktických testoch ani zo strany študentov a ani zo strany pedagógov. Tento vysoký štandard súťaže sme sa snažili podporiť systémom premyslených záznamových a informačných materiálov pre členov komisií a z roka na rok precíznejšie spracovanými kritériami pre ústne prezentácie. Tieto sa stali uchopiteľnejšími, čiastočne sa podarilo eliminovať rozpaky a špekulácie členov komisií, či daná prezentácia zodpovedala napr. 20 alebo 21 bodom z 25 možných.

Poznámky a pripomienky

Úvahy o možných zmenách. Skúsenosť organizátorov krajského kola OLP pre BB aj ZA kraj smerom do budúcnosti je možné zhrnúť do nasledovných myšlienok:

- Nadalej organizovať spoločné krajské kolá OLP pre BB a ZA kraj. Vzájomné stretnutia, komunikácia, výmena porôt sú jedinečné a nenahraditeľné.
- Zvysiť prestíž komisií, vzájomnú komunikáciu medzi pedagógmi a študentmi a ušetriť čas: hodnotenie, spätnú väzbu a odovzdávanie osvedčení za účasť vykonať v komisiách po ukončení ústnej časti; celkové výsledky, diplomy a ocenenie postupujúcich účastníkov, prípadné názory, ktoré potrebujú účastníci vyjadriť pred celým plénom uskutočniť počas slávnostného ukončenia.
- Prijíť a zverejniť pravidlá pre neplánované okolnosti (meškание spoja - možnosť oneskoreného napísania testu, ochorenie prihláseného účastníka - možnosť zaradenia náhradníka) a pre akceptáciu/neakceptáciu viacerých účastníkov z jednej školy.
- Spolupracovať so základnými školami, rozširovať myšlienku ľudských práv, pozvať ako hostí aj zástupcov zo základných škôl.
- Oveľa efektívnejšie, organizačne pripravennejšie využiť šancu vzájomných kontaktov a stretnutí pre pedagógov aj pre študentov:
 - pre pedagógov pri spoločnom zasadnutí komisií
 - pre študentov počas obeda a zorganizovaním spoločných prestávok (resp. priestoru pre stretnutie po napísaní testu).
- Zvážiť možnosť spoločnej dopravy zmluvným autobusom, namiesto preplácania individuálneho cestovného, čo by mohlo mať nielen finančný efekt ale vyriešil by sa aj časový stres pri ukončení podujatia.
- Začiatok OLP posunúť o 0,5 - 1 hod. skôr.
- Spoločné priestory, informatívne tabule, súťažné priestory pripraviť 1 deň vopred.
- Pracovať na náročnejšej verzii testu (testu, ktorý by obsahoval aj náročnejšie úlohy).

Voľná časť

Posledné dva ročníky OLP sa darí šíriť myšlienku ľudských práv aj prostredníctvom regionálnych novín rozhlasových staníc a televízií, najmä vďaka premyslenej propagačnej a mediálnej politike celoslovenskej komisie OLP.

Z anketových lístkov, ktoré sme rozdali účastníkom OLP sme získali priaznivejšiu spätnú väzbu, než akú sme očakávali. Väčšina z nich odchádzala s pocitom spokojnosti (82%), organizáciu hodnotili

ako „sem - tam nejasnú“ (51%) alebo „všetko klapalo“ (41%), prístup organizátorov a porôt ako „ústretový, otvorený, partnerský“ (90%) a spravodlivosť súťaže vyjadrením „pravidlá a kritériá sú vyhovujúce“ (72%). Úlohy v didaktickom teste aj tézy na ústnu prezentáciu ocenili hodnotami spokojnosti (test „+“ 59% alebo „++“ 33%; tézy „+“ 46% alebo „++“ 46%), pedagogickú odbornosť komisií „+“ 72%, vedomostnú odbornosť komisií „+“ 77% a možnosť kontaktovania sa a výmeny názorov „+“ 49%. Presné hodnoty a znenie anketových otázok uvádzame nižšie.

Veľmi cenné boli najmä slovné špecifikácie, viac vypovedajúce o kvalite podujatia. Tie charakterizovali didaktický test ako vyhovujúci, zrozumiteľný, často aj nenáročný. S oveľa väčším rozptýlením boli hodnotené tézy pre ústnu prezentáciu od perfektných a výborne prepracovaných po menej aktuálne s potrebou ich prepracovania. Veľa charakteristík bolo orientovaných na problematiku náhody a šťastia - „sadla či nesadla mi vylosovaná téza“, ktoré favorizovalo alebo diskriminovalo súťažiacich. V pedagogickej odbornosti komisií bola spravidla vyzdvihovaná ústretovosť, komunikatívnosť, milý prístup, snaha pomôcť a vo vedomostnej odbornosti komisií ich prehľad vo všetkých otázkach. Možnosť kontaktov a výmeny názorov bola síce štatisticky hodnotená kladne, avšak slovné vyjadrenia nasvedčovali skôr problémom („ani veľmi nie“, „nebola taká možnosť medzi študentmi“ až po „chýbal rešpekt aj iného názoru“).

Anketa

Odchádzam s pocitom

- radosť, eufória 12,8%
- spokojnosť 82%
- zlý pocit 5,12%

Organizácia

- všetko klapalo 41,02%
- sem -tam nejasnosti 51,28%
- zmätok 7,69%

Prístup organizátorov alebo porôt

- ústretový, otvorený, partnerský 89,75%
- neosobný, administratívny, formálny 10,25%
- panovačný, direktívny, arogantný 0%

Spravodlivosť a objektivita súťaže

- pravidlá a kritériá sú vyhovujúce 74,36%
- viem pomenovať drobné zmeny, ktoré by súťaž vylepšili 25,64%
- výrazné nedostatky v spravodlivosti alebo objektivite 0%

Páčilo sa mi - Nepáčilo sa mi

	++	+	-	--	slovné upresnenie
testové úlohy (zrozumiteľnosť, náročnosť...)	33,33%	58,97%	10,25%	0%	
tézy pre ústnu prezentáciu (obsah, aktuálnosť...)	46,15%	46,15%	5,12%	2,56%	
pedagogická odbornosť komisií (komunikácia, spravodlivosť...)	71,79%	25,64%	2,56%	0%	
vedomostná odbornosť komisií (otázky, usmernenia...)	76,92%	20,51%	2,56%	0%	
možnosť kontaktov, výmeny názorov...	48,71%	25,64%	15,38%	7,69%	

Krajská komisia Olympiády ľudských práv

Štefan Folkman

2. KRAJSKÉ KOLO V BRATISLAVSKOM KRAJI

Organizátor - inštitúcia: Metodicko-pedagogické centrum Bratislavského kraja v Bratislave

Zodpovedná osoba - predseda KK: PhDr. Ďurajková Daniela

Miesto konania: Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11, Bratislava

Dátum konania krajského kola: 10. február 2006

Počet účastníkov školských kôl: 291 žiakov

Počet zúčastnených škôl v kraji: 16 (G - 11, SOU - 2, SOŠ - 3)

Počet súťažiach v krajskom kole: 35

Do celoštátneho finále postúpili:

Por. č.	Meno a priezvisko	Škola
1.	Andrej Schulz	Evanjelické lýceum, Vranovská 2, Bratislava
2.	Michal Kiča	Gymnázium J.Hronca, Novohradská 1, Bratislava
3.	Kristína Čahojová	ZŠ a Gymnázium Tilgnerova 14, Bratislava
4.	Adrián Machyniak	Gymnázium Pankúchova 6, Bratislava
5.	Anna Steklá	Stredná zdravotná škola P. Fouriera, Palackého 1, Bratislava
6.	Viktor Szabo	Gymnázium TP, Mokrohajská 3, Bratislava
7.	Katarína Hučková	Gymnázium J.Hronca, Novohradská 1, Bratislava
8.	Peter Hradský	Gymnázium Matky Alexie, Jesenského 4/A, Bratislava

Organizácia krajského kola

Krajské kolo prebehlo podľa organizačného poriadku schváleného celoštátnou komisiou OLP.

Financovanie krajského kola

Finančne zabezpečené z prostriedkov KŠÚ.

Hodnotenie materiálov pre súťaž

Zodpovedajúce doterajšej úrovni súťaže.

Poznámky a pripomienky

Vďaka aj tento rok patrí kancelárii Rady Európy a Slovenskému stredisku pre ľudské práva za podporu a ocenenie víťazov, čím zmiernili zníženie finančného zabezpečenia zo strany KŠÚ. Súťaž sa „tešila“ neočakávanému záujmu médií, celoštátnych aj regionálnych (Pravda, Sme, agentúra SITA, rozhlas, Večerník, regionálny rozhlas), ktorých zástupcovia sa zaujímali a informovali o priebehu a názoroch mladých ľudí.

Ďurajková Daniela

3. KRAJSKÉ KOLO V KOŠICKOM KRAJI

Organizátor: Centrum voľného času, Kukučínova 23, Košice

Predseda krajskej komisie: PhDr. Ján Kobulský

Koordinátorka: Eva Škripková

Miesto konania: Centrum voľného času, Popradská 86, Košice

Dátum konania: 8. február 2006

Počet účastníkov školských kôl: 280

Počet súťažiach v krajskom kole: 29

Do celoštátneho finále postúpili:

Por. č.	Meno a priezvisko	Škola
1.	Miroslava Amrózyová	Gymnázium Šrobárova 1, Košice
2.	Eva Kolobušníková	Gymnázium Dobšiná
3.	Tomáš Janotík	Spojená stredná škola Sečovce
4.	Petra Gábrišová	Stredná zdravotnícka škola, Košice
5.	Zuzana Martináková	Gymnázium Park mládeže 5, Košice
6.	Matúš Fabian	Gymnázium Š. Moyzesova, Moldava n/Bodvou
7.	Tomáš Hospodár	Obchodná akadémia, Kapušianska 2, Michalovce
8.	Viera Čižmarová	Gymnázium J.A. Komenského, Košice

Organizácia krajského kola

Krajské kolo OLP sa uskutočnilo 8.2.2006 v priestoroch Centra voľného času Domino na Popradskej ulici 86 v Košiciach. Prihlásených bolo 34 súťažiach ale pre chorobu a nepriaznivé počasie sa zúčastnilo len 29 súťažiach, z toho 13 žiakov gymnázií, 12 z odborných škôl a 4 s SOU. Súťaž mala dve kolá. Prvé kolo bol vedomostný test z ľudských práv, ktorý bol centrálny vypracovaný. Vedomosti súťažiach boli veľmi dobré, pretože posledný súťažiaci získal 22 bodov, zo 77 možných. Druhé kolo boli tézy (15), tohto kola sa zúčastnilo 28 súťažiach, ktorí boli rozdelení do troch skupín. Maximálny počet bodov bol 75, to znamená, že každý z porotcov mohol 10 minútovú odpoveď ohodnotiť maximálne 25 bodmi. Maximálny počet bodov dosiahli 4 súťažiaci. Prvé aj druhé kolo prebiehalo v pokojnej a súťaživej atmosfére.

Financovanie krajského kola

Všetci súťažiaci dostali diplomy za účasť a postupujúci aj za umiestnenie. Ďalšie ceny budú odovzdané na slávnostnom stretnutí víťazov všetkých olympiád v našom kraji. Pre všetkých bolo zabezpečené občerstvenie a preplatenie cestovného.

Hodnotenie materiálov pre súťaž

V teste v dvoch otázkach z 25-tich boli chyby. Konkrétne v otázke č.1 v zadaní: k základným ľudským právam a slobodám podľa druhej hlavy Ústavy SR patria (správne zadanie malo byť k základným právam a slobodám podľa druhej hlavy Ústavy patria). Hodnotiaca komisia (10 ľudí) sa dohodla, na takom hodnotení, aby nikto zo súťažiach nebol poškodený. V otázke č.21 bola chyba v možnosti a), kde správna odpoveď mala byť: áno. V centrálnych odpovediach bolo uvedené nie.

Poznámky a pripomienky

Navrhujeme do 9. ročníka OLP, ak sa budú posilať materiály na jednotlivé školy (kronika a plagát), aby sa zároveň poslali aj propozície a tézy pre krajské kolo. Dôvod: najmä v malých mestách nemajú učitelia prístup k elektronickej pošte. K nej má prístup len vedenie školy, ktoré nevie zaregovať včas na materiály, ktoré sú posielané po častiach v jednotlivých mesiacoch. Keďže každým rokom sa vedomosti súťažiacich zvyšujú, aj literatúry k tejto problematike pribúda sme toho názoru, že nie je treba zverejňovať test z krajského kola na webovej stránke, ani v kronike Olympiády ľudských práv. Záujem o Krajské kolo 8. ročníka zo strany médií prejavil iba denník Korzár - príloha Ťahák, ktorý ale chcel iba zaslanie výsledkovej listiny a fotografií zo súťaže.

PhDr. Ján Kobulský

4. KRAJSKÉ KOLO V NITRIANSKOM KRAJI

Organizátor - inštitúcia: PaedDr. Rozália Bezáková - KŠÚ Nitra

Zodpovedná osoba - predseda KK: Mgr. Ivana Semjanová

Miesto konania: Gymnázium Vrábľe

Dátum konania krajského kola: 9. február 2006

Počet účastníkov školských kôl: 152

Počet súťažiacich v krajskom kole: 18

Krajské kolo Olympiády ľudských práv pre Nitriansky kraj sa konalo 9.2.2006 na Gymnáziu vo Vrábľoch.

Školských kôl sa zúčastnilo 152 študentov z 21 škôl v kraji. Pozvaný bol z každej prihlásenej školy jeden študent - víťaz školského kola. V prípade, že sa nemohol zúčastniť, zastúpil ho náhradník. Z 21 pozvaných študentov sa olympiády zúčastnilo 18. Súťaž prebiehala dvojkoľovo. V prvej časti písali študenti test. Do druhej postúpili 10 najúspešnejší, ktorí sa v ústnej časti vyjadrovali k zadaným problémom pred 3 - členou odbornou porotou, ktorú tvorili Elena Dřízová CSc. z Filozofickej fakulty UKF Nitra - katedry politológie, Mgr. Helena Kopecká z Gymnázia Topoľčany, Mgr. Monika Bogyóová z Gymnázia vo Vrábľoch.

Každý člen poroty ohodnotil súťažiaceho počtom bodov od 0 do 25. Body z prvého a druhého kola sa sčítali a vyhodnotilo sa poradie.

Na organizácii KK OLP sa veľkou mierou podieľal KŠÚ v Nitre, ktorý poskytol finančné prostriedky na zabezpečenie obedov, občerstvenia, cestovného pre všetkých účastníkov i odmienu.

Krajské kolo malo veľmi dobrú úroveň, študenti dosiahli dobré výsledky v testovej časti, ale i v ústnej. Pribeh súťaže kladne hodnotili i významní hostia Ing. Helena Psotová - vedúca odboru školstva NSK, Ing. Katarína Čurillová - odborná referentka NSK a Ing. Ján Jamrich - prednosta MsÚ vo Vrábľoch.

O tom, že ľudské práva sú aktuálnym problémom každej spoločnosti, svedčil i záujem regionálnych novín.

Podakovanie patrí PaedDr. Rozálii Bezákovovej z KŠÚ v Nitre za ústretovosť a vytvorenie dobrých finančných podmienok pri realizácii krajského kola OLP, riaditeľovi kancelárie Rady Európy a Slovenskému národnému stredisku pre ľudské práva za zaujímavé ceny pre účastníkov krajského kola.

Do celoštátneho finále postúpili:

Por. č.	Meno a priezvisko	Škola
1.	Michaela Hatinová	Gymnázium Vrábľe
2.	Tatiana Svoradová	Gymnázium Topoľčany
3.	Pavel Baláž	Gymnázium J. Kráľa, Zlaté Moravce
4.	Vladimír Hičák	Gymnázium Nitra
5.	Veronika Holienčíková	Gymnázium sv. Vincenta de Paul, Topoľčany
6.	Juraj Ručka	ZŠŠ poľnohospodárska, Topoľčany
7.	Gabriel Sojka	Gymnázium Želiezovce
8.	Lýdia Szárazová	ZŠŠ obchodu a služieb, Levice

5. KRAJSKÉ KOLO V PREŠOVSKOM KRAJI

Organizátor - inštitúcia: Obchodná akadémia Prešov

Zodpovedná osoba - predseda KK: PhDr. Marián Richter

Miesto konania: Prešov, Obchodná akadémia, Volgogradská 3

Dátum konania: 9. február 2006

Počet účastníkov školských kôl: 412

Počet súťažiacich v krajskom kole: 33

Do celoštátneho finále postúpili:

Por. č.	Meno a priezvisko	Škola
1.	Tomáš Šťastný	Gymnázium D. Tatarku, Poprad
2.	Mariana Šarpatakyová	Obchodná akadémia Prešov
3.	Tomáš Maro	Obchodná akadémia Poprad
4.	Adela Tkáčová	Gymnázium Vranov nad Topľou
5.	Veronika Čopíková	Gymnázium Snina
6.	Ernest Vokál	Gymnázium sv. Mikuláša, Prešov
7.	Jaroslava Ficová	Gymnázium arm. gen. Ludvíka Svobodu, Humenné
8.	Mária Škvarlová	Gymnázium sv. Moniky, Prešov

Dosiahnuté výsledky účastníkov z Prešovského kraja

Por. č.	Meno a priezvisko	Škola	Počet bodov			
			Test	Ústna časť	Spolu	Poradie
1	Kristián Keda	ZŠŠ Humenné	51	24	75	15.
2	Lukáš Oberst	Spojená škola - OA Svidník	54	30	84	13.
3	Matúš Trebuňák	SOU SD Jednota	45			
4	Peter Kravec	SOU sl. SZVD Bardejov				
5	Lukáš Antoni	Gymnázium P.O.H. Kežmarok	59	17	76	14.
6	Mária Maňková	ZŠŠ J.Andraščíka Bardejov	47			
7	Zuzana Krajňáková	Gymnázium Medzilaborce	53	48	101	9.
8	Miroslav Antoška	ZŠŠ Svit	49			
9	Marcel Jacoš	SPŠ Poprad	38			
10	Lenka Novotná	Gymnázium Giraltovice	51	47	98	10.-11.
11	Mária Krempaská	Stredná poľnohosp. škola Kežmarok	29			
12	Mária Škvarlová	Gymnázium sv. Moniky Prešov	59	50	109	8.
13	Tomáš Maro	OA Poprad	64	60	124	3.
14	Tomáš Puškáš	Gymnázium L.Stokela Bardejov	55	11	66	16.
15	Lucia Jakicová	SPŠ Snina	21			
16	Martin Matis	ZŠŠ Jednota Giraltovice	46			
17	Tomáš Šťastný	Gymnázium D.Tatarku Poprad	66	75	141	1.
18	Ernest Vokál	Gymnázium sv. Mikuláša Prešov	60	55	115	6.
19	Mária Čabalová	Gymnázium sv.J.Zlatoústeho Humenné	35			
20	Tatiana Burcinová	SZŠ sv. B.Velkého Prešova	39			
21	Veronika Čopiková	Gymnázium Snina	56	61	117	5.
22	Mariana Šarpatakyová	Obchodná akadémia Prešov	66	62	128	2.
23	Miroslava Duranková	Gymnázium Lipany	46			
24	Maroš Nemergut	Obchodná akadémia Stará Ľubovňa				
25	Jana Hurtuková	SOU Levoča	43			
26	Adela Tkáčová	Gymnázium Vranov nad Topľou	57	61	118	4.
27	Katarína Kurilcová	SPŠ Odevná Svidník	50	9	59	17.
28	Petra Kolesárová	Evanjelické kol. gymnázium Prešov	50	42	92	12.
29	Jana Krivková	Gymnázium D. H. Svidník	47			
30	Andrea Galicová	Gymnázium Spišská Stará Ves				
31	Dana Židišinová	Súkromné gymnázium Bardejov	48			
32	Gabriela Halčinová	SOU služieb Poprad	17			
33	Mária Fábryová	DOŠ Poprad	50	48	98	10.-11.
34	Henrieta Bartošová	ZŠŠ umelecká Kežmarok	20			
35	Jaroslava Ficová	Gymnázium arm.gen.L.S. Humenné	55	56	111	7.

Organizácia krajského kola

Krajské kolo prebiehalo podľa propozícií v dvoch kolách - 1. kolo test, 2. kolo diskusia.

Financovanie krajského kola

Na základe predbežného rozpočtu z prostriedkov KŠÚ.

Hodnotenie materiálov pre súťaž

Dobré.

Poznámky a pripomienky

Test nemal vo všetkých otázkach jednoznačné odpovede.

Keďže v krajskom kole pracovala len jedna odborná porota, do druhého kola postúpilo len 17 súťažiacich na základe výsledkov testu. Víťazi obdržali vecné ceny (3) v hodnote 500, -, 400, - a 300, - Sk a všetci postupujúci diplomy.

PhDr. Marián Richter

6. KRAJSKÉ KOLO V TRENČIANSKOM KRAJI

Organizátor - inštitúcia: Krajské centrum voľného času, Trenčín

Zodpovedná osoba - predseda KK: Mgr. Oľga Bočáková

Miesto konania: Gymnázium Ľudovíta Štúra ul. 1. mája č. 2, 911 35 Trenčín

Dátum konania: 7. február 2006

Počet účastníkov školských kôl: 272

Počet súťažiacich v krajskom kole: 27

Do celoštátneho finále postúpili:

Por. č.	Meno a priezvisko	Škola
1.	Peter Blaškovič	Gymnázium I. Bellu, Handlová
2.	Simona Radosová	Gymnázium V.B.Nedožerského, Prievidza
3.	Martina Schneebergerová	Gymnázium Dubnica nad Váhom
4.	Dominik Baco	Gymnázium Bánovce nad Bebravou
5.-6.	Alena Balogová	Gymnázium Komenského, Partizánske
5.-6.	Jakub Kmošena	Gymnázium ul. 1. mája, Púchov
7.	Katarína Krasulová	Gymnázium sv. Jozefa, Nové Mesto nad Váhom
8.	Michal Krumpál	Spojená škola, Trenčín

Organizácia krajského kola

Krajské kolo sa uskutočnilo v priestoroch Gymnázia Ľ. Štúra v Trenčíne na ul. 1. mája č.2.V 1. kole účastníci vypracovali písomne vedomostný test.V 2. kole si každý účastník vyžreboval z daných tém, ktorú ústne prezentoval pred 3-člennou komisiou. Z oboch častí mali možnosť získať 127 bodov, za test 77 bodov a za ústnu časť maximálny počet 50 bodov. Komisie v ústnej časti sa zameriavali na to, aby sa súťažiaci vedeli orientovať v právnej úprave danej problematiky a aby boli schopní pozrieť sa na problém z viacerých uhlov pohľadu, schopnosť argumentovať a viesť diskusiu.

Predsedička PhDr. Oľga Bočáková menovala 3 komisie v ústnom kole:

Predsedička komisie č. I.: **Mgr. Irena Wagnerová**
Predsedníčka komisie č. II.: **Mgr. Alena Pašková**
Predsedníčka komisie č. III.: **Mgr. Júlia Vnuková**

V 1. kole (písanie testu) študenti pod kódmi, vypracovali vedomostný test v trvaní 60 minút, odkódovanie nastalo až po opravení testov.

V 2. kole (ústnej časti) študenti žrebovali z daných tém, príprava 15 minút, prezentácia 15 minút.

Financovanie krajského kola

Obed pre súťažiacich, pedagogický sprievod a členov komisií, ceny pre víťazov, diplomy, kopírovanie materiálov, poštovné bolo hradené z prostriedkov Krajského centra voľného času v Trenčíne. Priestory na uskutočnenie KK OLP boli poskytnuté bezplatne na Gymnáziu L. Štúra v Trenčíne. Cestovné pre súťažiacich a pedagogický sprievod hradila vysielajúca organizácia.

Hodnotenie materiálov pre súťaž

Testy boli kvalitné, ale náročné.

Členovia komisie, ktorí hodnotili písomné odpovede súťažiacich (testy) spôsobovali niekedy problém posúdiť a bodovo ohodnotiť niektoré úlohy. Členovia porôt, ktorí hodnotili ústne prezentácie súťažiacich (témy) sa v podstate zhodli v ich ohodnotení. Neboli žiadne zásadné problémy, alebo spory v súvislosti s ohodnotením. K zadaným témam esejí, ktoré budú víťazi vypracovávať, súťažiaci nemali žiadne pripomienky. Témy sú aktuálne.

Poznámky a pripomienky

Problémová otázka č. 13.

Širokej Trenčianskej a aj regionálnej verejnosti "Olympiádu ľudských práv" priblížila Trenčianska televízia. Prišiel aj redaktor zo Slovenského rozhlasu Bratislava, ktorý pripravil a odvysielal rozhovor s predsedníčkou Trenčianskeho kraja PhDr. Oľgou Bočákovou. Zástupca mesta Mgr. Jozef Čery si pripravil fotografie z krajského kola, ktoré budú vložené do "Kroniky mesta Trenčín" a do spravodaja INFO za mesto Trenčín.

Ďakujeme riaditeľovi Krajského centra voľného času v Trenčíne PaedDr. Danielovi Beničkovi za ústretovosť a vytvorenie dobrých finančných podmienok pri realizácii krajského kola OLP.

PhDr. Oľga Bočáková

Fotografická príloha

Osem postupujúcich víťazov do celoštátneho kola za Trenčiansky kraj

7. KRAJSKÉ KOLO V TRNAVSKOM KRAJI

Organizátor - inštitúcia: PhDr. Erika Ozimiyová - KŠÚ Trnava

Zodpovedná osoba - predseda KK: Mgr. Mária Juristová

Miesto konania: Gymnázium, Hlohovec

Dátum konania: 8. február 2006

Počet účastníkov školských kôl: 231

Počet súťažiacich v krajskom kole: 19

Do celoštátneho finále postúpili:

Por. č.	Meno a priezvisko	Škola
1.	Albín Lancz	Gymnázium J. Matúšku, Galanta
2.	Anita Pirosová	Gymnázium Dunajská Streda
3.	Tatiana Kormanová	Gymnázium Hlohovec
4.	Kristína Lošonská	Gymnázium Hlohovec
5.	Lucia Hriczová	Športové gymnázium Trnava
6.	Lubica Chovanová	Gymnázium J. Hollého, Trnava
7.	Lucia Strecká	Športové gymnázium Trnava
8.	Michal Kováč	Gymnázium Skalica

Organizácia krajského kola

Krajské kolo bolo organizované podľa pokynov celoštátnej komisie OLP a KŠÚ v Trnave. Krajské kolo bolo realizované na Gymnáziu v Hlohovci za aktívnej podpory pani riaditeľky Ing. Gabriely Fajtlovej. Z 29 prihlásených a pozvaných študentov sa súťaže zúčastnilo 19. Husté sneženie a problémy s dopravou znemožnili študentom zo Šamorína, Veľkého Medera, Skalice a Holíčča vycestovať na KK OLP.

Písomnú časť absolvovali všetci pozvaní. Po oprave a vyhodnotení testov, 8 súťažiacich, ktorí dosiahli najviac bodov, pokračovali v ústnej časti. Hodnotiacia komisia bola štvorčlenná - 3 členky poroty pre súťažiacich v slovenskom jazyku a 1 členka poroty pre súťažiacich v maďarskom jazyku.

Zo strany celoštátnej komisie OLP boli poskytnuté presné a včasné informácie, súťažné testy aj tézy. Vysoko hodnotím spoluprácu s KŠÚ - PhDr. Ozimiyovou, ktorá sa ako organizátor zúčastnila aj samotnej súťaže.

Krajské kolo malo veľmi dobrú úroveň. Pre súťažiacich, pedagogický dozor a krajskú komisiu bolo pripravené kvalitné občerstvenie. Samotná súťaž sa uskutočnila v kultúrnom prostredí odbornej učebne spoločenských vied na Gymnáziu v Hlohovci.

KK OLP bolo v centre záujmu regionálnych médií, ako HTV (Hlohovská televízia), Život v Hlohovci (mesačník), MY - Trnavské noviny, Rádio Regina a TASR. Súťažiacich prišiel pozdraviť aj poslanec zastupiteľstva VÚC Trnava Ing. Milan Domaracký.

Financovanie krajského kola

Financovaním krajského kola OLP bol poverený KŠÚ v Trnave. Podmienky financovania boli jasne stanovené. Na ceny pre postupujúcich do celoštátneho kola bola stanovená suma 2 500,- Sk. Ďalšie vecné ceny víťazov získala predsedníčka krajskej komisie OLP od primátora mesta Hlohovec, Dr. Jána Dlhopolčeka.

Hodnotenie materiálov na súťaž

Súťažné testy boli veľmi dobre pripravené a vypracované, čo uľahčilo hodnotenie KK OLP. Krajská komisia mala k dispozícii aj maďarskú verziu testov, pre prípad záujmu študentov zo škôl s vyučovacím jazykom maďarským.

Mgr. Mária Juristová

8. KRAJSKÉ KOLO V ŽILINSKOM KRAJI

Písomná hodnotiaca správa o priebehu súťaže krajského kola „Olympiády ľudských práv,, v školskom roku 2004/2005.

Organizátor / inštitúcia: Centrum voľného času, Žilina
Zodpovedná osoba: predseda KK: PhDr. Darina Kubíčková
Miesto konania: Turčianske Teplice DM
Dátum konania: 8. február 2006
Počet účastníkov školských kôl: 561
Hodnotenie materiálov pre súťaž: boli veľmi dobré, aktuálne, na veľmi dobrej úrovni.
Počet súťažiacich v krajskom kole: 36

Do celoštátneho finále postúpili:

Por. č.	Meno a priezvisko	Škola
1.	Milan Prieložný	Gymnázium BAS, Sučany
2.	Veronika Bočkuliaková	Gymnázium sv. Františka, Žilina
3.	Lucia Železníková	Gymnázium Veľká Okružná, Žilina
4.	Veronika Majdišová	Gymnázium Dolný Kubín
5.	Anna Dejčíková	Obchodná akadémia Čadca
6.	Ladislav Krastenics	ZHOŠ Liptovský Mikuláš
7.	Peter Celec	Gymnázium J. Lettricha, Martin
8.	Simona Uhrinová	Gymnázium Vrútky

Počet účastníkov školských kôl podľa miest

Čadca - 28, Martin - 80, Žilina - 120, Ružomberok - 107, Dolný Kubín - 38, Liptovský Mikuláš - 124, Turčianske Teplice - 14, Námestovo - 35, Trstená - 11, Bytča - 4.

Organizácia krajského kola

KK OLP sa uskutočnilo v Turčianskych Tepliciach v DM.

Financovanie krajského kola

Financie zabezpečilo CVČ Žilina - Bytčica.

Hodnotenie materiálov pre súťaž

Materiály KK OLP boli veľmi pozitívne hodnotené.

PhDr. Darina Kubíčková

9. Tézy na ústnu časť krajského kola Olympiády ľudských práv

1. Právna podstata ochrany práv žien, detí a menších.

V ktorých dokumentoch nachádzame právnu oporu? Všeobecná deklarácia ľudských práv (VDLP). Deklarácia OSN o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie. Odporúčanie o súhlase na uzatvorenie manželstva (1. 11. 1965). Deklarácia práv dieťaťa (20. 11. 1959) a Dohovor o právach dieťaťa - 1989.

2. Právo na život a trest smrti - dokumenty a názory.

VDLP - čl.3. Názory na trest smrti ako rozmeru práva na život. Argumenty za a proti trestu smrti. Riešenie trestu smrti v jednotlivých štátoch sveta (voľný výber). Trest smrti a naše zákonodarstvo.

3. Právo na život a eutanázia.

Čo je eutanázia? Vysvetlite pojmy aktívna a pasívna eutanázia, uveďte argumenty za a proti. Ako sa rieši v niektorých krajinách? Je niekde zákonom schválená? Z akými pravidlami? Ako sa rieši tento problém u nás?

4. Právo na život a problém interrupcie.

Uveďte argumenty za a proti. Riešenie v niektorých krajinách, podľa vlastného uváženia. Vlastný názor na tento problém a jeho zdôvodnenie. V ktorých prípadoch by bolo možné pripustiť interrupciu? Ako sa rieši tento problém u nás?

5. Právo a sloboda zhromažďovania, spolčovania a združovania.

VDLP - čl. 20. Do akej skupiny ľudských práv patri tieto práva? Ako sú uplatňované a dodržiavané tieto práva u nás? Čo zabezpečuje a umožňuje ich realizáciu občanom? Uveďte základné predpoklady na zvolanie zhromaždenia, založenie združenia či politickej strany. Možno zhromaždenie, občianske združenie, politickú stranu zrušiť, zakázať? Zdôvodnite.

6. Právo na rešpektovanie a ochranu mena, súkromia a rodinného života.

VDLP - čl. 12. V čom má toto právo význam aj pre súčasný život? Ako chápete realizáciu týchto práv? Ako je právne zabezpečená realizácia uvedených práv u nás? Uveďte príklady na nerešpektovanie ochrany mena, súkromia a rodinného života.

7. Sloboda myslenia, svedomia a náboženstva.

VDLP - čl. 18. Čo chápete pod pojmami sloboda myslenia, svedomia a náboženského presvedčenia? Náboženská sloboda u nás v nedávnej minulosti. Uveďte základný právny predpis opravujúci tieto slobody u nás a medzinárodnoprávnu úpravu. Môže byť výkon slobody myslenia, svedomia, náboženského vyznania a viery u nás obmedzený? Možno postihovať za názory? Ak áno alebo nie - zdôvodnite.

8. Sloboda prejavu a právo na informácie.

VDLP - čl. 19. Porovnajme slobodu prejavu a právo na informáciu v totalitných štátoch a v demokratických štátoch, čo chápete pod pojmom cenzúra? Možno slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie zakázať alebo obmedziť? Zdôvodnite. Čo viete o zákone informovanosti.

9. Právo na slobodné voľby.

VDLP - čl. 21. Vysvetlite pojmy všeobecné, rovné, tajné a priame hlasovanie. Aké pravidlá pre uskutocnenie slobodných volieb? Kto má zaručiť slobodný a objektívny priebeh volieb? Môžu byť voľby aj neslobodné?

10. Diskriminácia, etnické, rasové,... predsudky a ľudské práva.

VDLP - čl. 1, 2, 7. História a súčasnosť etických, rasových, náboženských predsudkov. Ako sa prejavuje u nás a vo svete rasová, etnická, náboženská a sociálna diskriminácia? Aké sú možné spôsoby jej riešenia?

11. Tolerancia a jej východiská.

Ako chápete pojmy tolerancia - antitolerancia. Vysvetlite stručne spoločenské prejavy netolerancie, ktoré porušujú ľudské práva (rasizmus, antisemitizmus, fašizmus, xenofóbia, vykorisťovanie). Stretli ste sa s niektorými uvedenými prejavmi netolerancie v správaní (diskriminácia, doberanie, zaujatosť, obťažovanie, hľadanie obete, znesvätenie, šikanovanie, vylúčenie)? Aké konkrétne symptómy netolerancie ste vy osobne zažili alebo postrehli? Popíšte situáciu, okolnosti a reakciu verejnosti. Viete uviesť príklady prejavov tolerancie z vášho okolia?

12. Zločiny proti ľudskosti, vojnové zločiny a ľudské práva.

VDLP - čl. 7, 8. Ktoré zo zločinov proti ľudskosti v histórii aj nedávnej minulosti sú známe ako najdrastickejšie? Možno uplatňovať princíp kolektívnej viny v tejto oblasti?

13. Utečenci a ľudské práva, sloboda pohybu a pobytu.

Medzinárodné dokumenty definujúce význam slova „utečenec“. Konvencia z roku 1951 o statuse utečenca. Vysvetlite v čom je rozdiel medzi utečencami, vojnovými utečencami, odíencami... Sú utečenci u nás zbytočnou „ekonomickou príťažou“? Pred čím ľudia utekajú? Aké sú naše povinnosti k utečencom a prečo?

14. Práva národnostných menšín a etnických skupín.

Národnostné a etnické menšiny sú dnes chránené celým komplexom medzinárodných i vnútroštátnych predpisov. Menujte inštitúcie, ktoré zabezpečujú ochranu práv národnostných menšín. Aké sú základné práva národnostných menšín zakotvené v ústave u nás? Zohľadnite, prečo národnostným menšinám nie je garantované právo na sebaurčenie.

15. Listina základných práv a slobôd v ČSFR z r. 1991.

9. januára 1991 FZ ČSFR prijalo Listinu základných práv a slobôd ako ústavný zákon. Vysvetlite dôvody pre prijatie tohto dokumentu, jeho význam. Ktoré okruhy problémov Listina obsahuje? Ako rieši niektoré najzávažnejšie problémy (trest smrti, interrupcia)? Vztah k medzinárodným dokumentom a našim zákonom?

Súťaže sa zúčastnilo na krajských úrovniach

Kraj	Školské kolá	Krajské kolá	Celoštátne finále
Bratislavský	291	35	7
Banskobystrický	282	32	8
Košický	280	33	8
Nitriansky	152	20	7
Prešovský	412	32	8
Trenčiansky	272	27	8
Trnavský	231	30	8
Žilinský	561	42	8
Celkom	2481	251	62

IV. CELOŠTÁTNE FINÁLE VII. ROČNÍKA

1. Prvé kolo

Témy esejí - VIII. ročníka OLP

Celoštátna komisia Olympiády ľudských práv určila pre VIII. ročník stredoškolskej súťaže tieto témy esejí:

1. Povinnosť mi prikazuje a svedomie mi bráni
2. Každému sa raz zide rovnosť šancí
3. „Nechcem byť žienka domáca..“
4. Európska charta a euroobčan

Súťažiaci si zvolili témy tak, ako to uvádza podľa jednotlivých krajov nasledujúca tabuľka

Kraj	Téma 1	Téma 2	Téma 3	Téma 4	Spolu
Bratislavský	1	3	3	0	7
Banskobystrický	2	3	3	0	8
Košický	2	1	4	1	8
Nitriansky	1	4	3	0	8
Prešovský	3	2	2	1	8
Trenčiansky	2	3	3	0	8
Trnavský	4	0	4	0	8
Žilinský	3	2	3	0	8
Celkom	18	18	25	2	63

Zoznam súťažiacich

Priezvisko	Meno	Škola
Ambrózyová	Miroslava	Gymnázium, Šrobárova 1, Košice – kraj Košice
Baco	Dominik	Gymnázium Radlinského č. 665/2, 957 01 Bánovce nad Bebravou - kraj Trnava
Baláž	Pavel	Gymnázium J. Kráľa, Ul. SNP 3, 953 01 Zlaté Moravce - kraj Nitra
Balogová	Alena	Gymnázium, Komenského č. 2/1074, 958 01 Partizánske - kraj Trnava
Blaškovič	Peter	Gymnázium I. Bellu, Novomeského č.15, 972 51 Handlová - kraj Trnava
Bučkuliaková	Veronika	Gymnázium sv. Františka - Žilina - kraj Žilina
Celec	Peter	Gymnázium J. Lettricha - Martin - kraj Žilina
Čahojová	Kristína	ZŠ a Gymnázium, Tillgnerova 14, 841 05 Bratislava - kraj Bratislava
Čarná	Drahomíra	SSŠ OA, Lieskovská cesta 1, 960 03 Zvolen - kraj Banská Bystrica
Čížmarová	Viera	Gymnázium J.A. Komenského, Puškinova 3, Košice - kraj Košice
Čopíková	Veronika	Gymnázium Snina Študentská 4 - kraj Prešov
Dejčíková	Anna	OA - Čadca - kraj Žilina
Fabian	Matúš	Gymnázium Š.Moyzesa, Moldava n/ Bodvou - kraj Košice
Ficová	Jaroslava	Gymnázium Ar. gen. L.Svobodu Humenné, Komenského 4, Prešov – kraj Prešov
Filová	Andrea	Gymnázium J. G. Tajovského, Tajovského 25, 974 01 Banská Bystrica - kraj Banská Bystrica
Gábrišová	Petra	Stredná zdravotnícka škola, Moyzesova 17, Košice - kraj Košice
Gallová	Eva	Gymnázium L. Štúra, 980 01 Zvolen - kraj Banská Bystrica
Hatinová	Michaela	Gymnázium Vráble, Školská 26,95280 Vráble - kraj Nitra
Hičák	Vladimír	Gymnázium Nitra, Párovská ul.I, 949 01 Nitra - kraj Nitra
Holieníčková	Veronika	Gymnázium sv.Vincenta de Paul, Ulica 17. novembra 1056, Topoľčany - kraj Nitra
Hospodár	Tomáš	Obchodná akadémia, Kapušianska 2, Michalovce - kraj Košice
Hradský	Peter	Gymnázium matky Alexie, Jesenského 4/A, 811 02 Bratislava - kraj Bratislava
Hriczová	Lucia	Športové gymnázium, ul. J. Bottu 31, 917 01 Trnava - kraj Trnava
Hučková	Katarína	Spojená škola - Gymnázium a ZŠ Novohradská 3, 821 09 Bratislava - kraj Bratislava
Chovanová	Lubica	Gymnázium J. Hollého, Na Hlinách 30, 917 01 Trnava - kraj Trnava
Janotík	Tomáš	Spojená stredná škola , Kollárova 17, Sečovce - kraj Košice
Kiča	Michal	Spojená škola - Gymnázium a ZŠ, Novohradská 3, 821 09 Bratislava - kraj Bratislava
Kmošena	Jakub	Gymnázium Ul. I. mája č. 905, 020 15 Púchov - kraj Trenčín
Kolobušníková	Eva	Gymnázium SNP 607, Dobšiná - kraj Košice
Kormanová	Tatiana	Gymnázium Hlohovec, Komenského 13 - kraj Trnava
Kováč	Michal	Gymnázium Skalica, Námestie slobody 3 - kraj Trnava
Krastenics	Ladislav	ZHOŠ - Liptovský Mikuláš - kraj Žilina
Krasulová	Katarína	Gymnázium sv. Jozefa Klčové č. 87, 915 01 Nové Mesto nad Váhom - kraj Trenčín
Krumpál	Michal	Spojená škola Staničná č. 4, 911 05 Trenčín - kraj Trenčín
Lancz	Albín	Gymnázium J. Matušku Galanta, štvrt SNP 1004, 924 00, Galanta - kraj Trnava
Lošonská	Kristína	Gymnázium Hlohovec, Komenského 13 - kraj Trnava
Majdišová	Veronika	Gymnázium - Dolný Kubín - kraj Žilina

Maro	Tomáš	OA Poprad, Murgašova 94, Poprad - kraj Prešov
Martináková	Zuzana	Gymnázium, Parl. mládeže 5, Košice - kraj Košice
Múkera	Peter	OŠG, Trieda SNP 54, 974 01, Banská Bystrica - kraj Banská Bystrica
Oravec	Matej	Gymnázium B. S. Timravy, Haličská 9, 984 01 Lučenec - kraj Banská Bystrica
Paľko	Martin	Gymnázium J. G. Tajovského, Tajovského 25, 974 01 Banská Bystrica - kraj BB
Pirosová	Anita	Gymnázium Dunajská Streda, Smetanov háj - kraj Trnava
Prieložný	Milan	Gymnázium - BAS - Sučany - kraj Žilina
Radosová	Siomona	Gymnázium V.B.Nedožerského, Matice Slov. č.16, 971 01 Prievidza - kraj Trenčín
Ragan	Michal	Súkromné Gymnázium, Fándlyho 3, 984 01 Lučenec - kraj Banská Bystrica
Rúčka	Juraj	ZŠŠ poľnohospodárska Topoľčany, Továrnická 1632, 955 29 - kraj Nitra
Schneebergerová	Martina	Gymnázium Školská č. 2, 018 41 Dubnica nad Váhom - kraj Trnava
Schulz	Andrej	Evanjelické lýceum, Vranovská 2, 852 01 Bratislava - kraj Bratislava
Sojka	Gabriel	Gymnázium Želiezovce, Štúrova 16, 937 01 Želiezovce - kraj Nitra
Steklá	Anna	Stredná zdravotná škola, P. Fouriera Palackého 1, 811 02 Bratislava - kraj Bratislava
Strečká	Lucia	Športové gymnázium, Ul. J.Bottu 31, 917 01 Trnava - kraj Trnava
Svoradová	Tatiana	Gymnázium Topoľčany, 17.nov.1180,955 01 Topoľčany - kraj Nitra
Szabo	Viktor	Gymnázium TP Mokrohajská 3, 844 13 Bratislava - kraj Bratislava
Šarpatakýová	Mariana	OA Prešov Volgogradská 3, Prešov - kraj Prešov
Škvarlová	Mária	Gymnázium sv. Moniky Prešov, ul.Tarasa Ševčenka 1 - kraj Prešov
Šťastný	Tomáš	Gymnázium D. Tataruku Poprad, ul. Dominika Tataruku - kraj Prešov
Tkáčová	Adela	Gymnázium Vranov n.T. Daxnerova 88 - kraj Prešov
Uhrinová	Simona	Gymnázium - Vrútky - kraj Žilina
Vokál	Ernest	Gymnázium sv. Mikuláša Prešov, Duklianska 16 - kraj Prešov
Železníková	Lucia	Gymnázium Veľká Okružná - Žilina - kraj Žilina
Žilíková	Radka	Gymnázium A. H. Škultétyho, Školská 21, 990 01 Veľký Krtíš - kraj Banská Bystrica

Súťažiaci si zvolili témy tak, ako to uvádza podľa jednotlivých krajov nasledujúca tabuľka

Zoznam súťažiacich

	Meno	Priezvisko	Škola
1	Michal	Bučko	Gymnázium J. G. Tajovského, Tajovského 25, Banská Bystrica
2	Lenka	Csikyová	Evanjelické kol. gymnázium PO, Námestie legionárov 3, Prešov
3	Lucia	Gajdošechová	Gymnázium M. R. Štefánika, Slnecná 2, Šamorín
4	Zuzana	Grochalová	Obchodná akadémia, Ul. 17. novembra č. 1296, Čadca
5	Peter	Hradský	Gymnázium, Matky Alexie Jesenského 4/A, Bratislava
6	Marcela	Chorvátová	Obchodná akadémia, Ul. M. Rázusa č. 1, Trenčín
7	Diana	Chudíková	Gymnázium Pavla Horova, Masarykova 1, Michalovce
8	Monika	Kačurová	Gymnázium, Duchnovičova 1, Medzilaborce
9	Ivana	Kapustová	Gymnázium Angely Merici, Hviezdoslavova 10, Trnava
10	Peter	Keppert	Gymnázium, Jesenského 4/A, Bratislava
11	Michal	Kiča	Gymnázium Jura, Hronca Novohradská 1, Bratislava
12	Róbert	Kollár	Súkromné gymnázium, Dneperská 1, Košice
13	Eduard	Korpáš	Gymnázium, Komenského 32, Trebišov
14	Michal	Krumpál	SPŠ, Ul. Farská č. 7, Bánovce nad Bebravou
15	Andrej	Lobotka	Gymnázium, Ul. 17. novembra, Topoľčany
16	Matej	Mačák	Gymnázium, Šrobárova 1, Košice
17	Júlia	Miklasová	Gymnázium, Metodova 2, Bratislava
18	Anna	Mikolajová	Súkromné gymnázium Prešov, Solivarská č. 28, Prešov
19	Ivan	Mjartan	Gymnázium V. B. Nedožerského, Ul. Matice Slovenskej č. 16, Prievidza
20	Mário	Molčan	Gymnázium A. Kmeťa, Gwerkovej 6, Banská Štiavnica
21	Peter	Nagy	Gymnázium s vyuč. jaz. maďarským, Letomostie 3, Nové Zámky
22	Peter	Pavlovič	Gymnázium, Pankúchova 6, Bratislava
23	Tomáš	Petraško	Gymnázium, Poštová 9, Košice
24	Soňa	Pindešová	Gymnázium, Golianova 68, Nitra
25	Jana	Pišová	B A S G, Komenského 215, Sučany
26	Katarína	Polláková	Z S Š J. Andraščíka, Veterná č. 16, Bardejov
27	Ivan	Poruban	Gymnázium L. Štúra, Ul. 1. mája č. 2, Trenčín
28	Jakub	Princ	Gymnázium J. Hollého, Hollého 9, Trnava
29	Michal	Rusnák	S O U, Ul. Falešníka č. 6, Prievidza
30	Daniela	Šimanová	Obchodná akadémia, Malinovského 1, Brezno
31	Tomáš	Štraňák	B A S G, Komenského 215, Sučany
32	Viera	Strišková	Gymnázium bilingválne, Ul. T. Ružičku 324, Žilina
33	Lucia	Szabanová	Gymnázium, Nám. Sv. Štefana 1190, Dunajská Streda
34	Hedviga	Szelleová	Gymnázium M. R. Štefánika, Slnecná 2, Šamorín
35	Katarína	Šipulová	Gymnázium Horné Rakovce, Turčianské Teplice
36	Lucia	Škorcová	Gymnázium, Školská 1232/26, Vrábľa
37	Tomáš	Šťastný	Gymnázium D. Tatarku, Ul. D. Tatarku, Poprad
38	Lukáš	Vlnečka	Gymnázium, Jána Kollára 2, Žiar nad Hronom
39	Barbora	Zobáková	Gymnázium L. J. Šuleka, Pohraničná 10, Komárno
40	Radka	Žilíková	Gymnázium A. H. Škultétyho, Školská 21, Veľký Krtíš

Zoznam členov porôt

	Meno a priezvisko	Inštitúcia
1	Mgr. Oľga Bočáková	Gymnázium, Trenčín
2	PhDr. Martin Boržik	Košice
3	PhDr. Daniela Ďurajková	MPC Bratislava
4	Ing.CSc. Viliam Figusch	IKRE Bratislava
5	Mgr. Štefan Folkman	MPC Banská Bystrica
6	PhDr. Dagmar Horná PhD.	FIF UK- Kat.politológie, Bratislava
7	PhDr. Ján Chovanec	Obchodná akadémia, Liptovský Mikuláš
8	Mgr. Mária Juristová	Gymnázium, Hlohovec
9	PhDr. Ján Kobulský	Gymnázium, Košice
10	Lenka Procházková	Kultúrna atašé ČR v SR
11	PhDr. Darina Kubíčková	Obchodná akadémia, Žilina
12	Prof.PhDr. Miroslav Kusý PhD.	UNESCO Katedra ľudských práv, Bratislava
13	Doc.PhDr.Silvia Miháliková PhD.	FIF UK-Kat.politológie, Bratislava
14	PhDr. Marián Richter	Obchodná akadémia, Prešov
15	Mgr. Ivana Semjanová	Gymnázium, Vrábľa
16	PhDr. Lubomíra Slušná	Asociácia pre kultúru, vzdelávanie a komunikáciu, Bratislava
17	Prof.PhDr.Jiřina Šiklová PhD.	Department off social work charles, university, Praha
18	PhDr. Marta Šikrová	MŠ SR, Bratislava
s19	Prof. Rumen Valchev	UNESCO Katedra ľudských práv,Sofia

62 finalistov OLP

Výsledky súťažiach v jednotlivých porotách

Porota č. 1

Predseda poroty: Prof. PhDr. Miroslav Kusý PhD.

Členovia: PhDr. Oľga Bočáková, Mgr. Mária Juristová, Mgr. Barbora Kohútiková, PhDr. Ján Chovanec

	Priezvisko	Meno	I. kolo	II. kolo	Súčet
1	Tkáčová	Adela	122	121	243
2	Čižmárová	Viera	119	120	239
3	Lancz	Albín	123	115	238
4	Krastenics	Ladislav	111	107	218
5	Prieložný	Milan	104	109	213
6	Majdišová	Veronika	103	93	196
7	Gábrišová	Petra	96	100	196
8	Hičák	Vladimír	100	87	187
9	Múkerá	Peter	84	100	184
10	Strečká	Lucia	88	93	181
11	Železníková	Lucia	81	99	180
12	Uhrinová	Simona	85	92	177
13	Celec	Peter	98	75	173
14	Kolobušníková	Eva	78	92	170
15	Hriczová	Lucia	78	83	161

Porota č. 2

Predseda poroty: Prof. PhDr. Ludmila Malíková PhD.

Členovia: PhDr. Marta Šikrová, PhDr. Marián Richter, Mgr. Štefan Folkman, JUDr. Viera Kusendová

	Priezvisko	Meno	I. kolo	II. kolo	Súčet
1	Šťastný	Tomáš	125	125	250
2	Kiča	Michal	124	120	244
3	Hospodár	Tomáš	118	118	236
4	Radosová	Simona	120	110	230
5	Krasulová	Katarína	105	115	220
6	Ficová	Jaroslava	110	108	218
7	Baláž	Pavel	112	100	212
8	Ragan	Michal	116	90	206
9	Škvarlová	Mária	106	92	198
10	Svoradová	Tatiana	98	95	193
11	Rúčka	Juraj	90	85	175
12	Balogová	Helena	101	71	172
13 -	Blaškovič	Peter	100	70	170
14	Hučková	Katarína	95	75	170
15	Čahojová	Kristína	88	81	169

Porota č. 3

Predseda poroty: PhDr. Dagmar Horná PhD.

Členovia: Mgr. Jozef Gál, Mgr. Ivana Semjanová, Mgr. Zuzana Smetanová, PhDr. Sylvia Porubánová

	Priezvisko	Meno	I. kolo	II. kolo	Súčet
1	Ambrózyová	Miroslava	117	117	234
2	Paľko	Martin	120	109	229
3	Hradský	Peter	122	106	228
4	Filová	Andrea	114	113	227
5	Fabian	Matúš	108	106	214
6	Kmošena	Jakub	102	99	201
7	Oravec	Matej	103	91	194
8	Šarpatakyová	Mariana	102	92	194
9	Gallová	Eva	102	89	191
10	Steklá	Anna	91	98	189
11	Žilíková	Radka	101	88	189
12	Kormanová	Tatiana	93	92	185
13	Pirosová	Anita	83	99	182
14	Dejčíková	Anna	98	78	176
15	Chovanová	Ľubica	74	82	156
16	Holienčinová	Veronika	70	77	147

Porota č. 4

Predseda poroty: Ing. Viliam Figusch, CSc.

Členovia: Prof. PhDr. Jiřina Šiklová PhD., PhDr. Ján Kobulský, PhDr. Darina Kubičková, Mgr. Lenka Škorpilová

	Priezvisko	Meno	I. kolo	II. kolo	Súčet
1	Szabo	Viktor	119	120	239
2	Krumpál	Michal	103	106	209
3	Maro	Tomáš	108	89	197
4	Janotík	Tomáš	91	95	186
5	Kováč	Michal	86	97	183
6	Hatinová	Michaela	90	87	177
7	Schneebergerová	Martina	86	87	173
8	Martináková	Zuzana	77	77	154
9	Bučkuliaková	Veronika	78	71	149
10	Lošonská	Kristína	62	75	137
11	Sojka	Gabriel	70	66	136
12	Vokál	Ernest	61	73	134
13	Čopíková	Veronika	68	63	131
14	Baco	Dominik	60	67	127
15	Schulz	Andrej	DNS	DNS	DNS

2. Absolútne finále

Porota absolútneho finále:

Predseda poroty: Prof. PhDr. Miroslav Kusý PhD.
Členovia: Prof. PhDr. Ludmila Malíková PhD.
PhDr. Dagmar Horná PhD.
Ing. Viliam Figusch, CSc.
Prof. Rumen Valchev
Prof. PhDr. Jiřina Šiklová PhD.
PhDr. Sylvia Porubánová
JUDr. Viera Mrázová, CSc.
JUDr. Viera Kusendová
Brit Lovseth, zástupkyňa Velysianectva Nórskeho kráľovstva v SR

Témy v absolútnom finále:

- Sloboda združovania - sloboda bez hraníc?
- Kto je vinný, keď dieťa spácha trestný čin?
- Krajiny susediace so Slovenskou republikou - formy spolupráce.
- Tajné letecké prevádzanie osôb tajnými službami a ľudské práva.
- Rozvojová pomoc - áno alebo nie?
- Právo na zdravotnícku starostlivosť.
- Zneužívanie detí.
- Globalizácia - za a proti.
- Dieťa bez rodiny - dieťa bez práv?
- Čo podniknúť proti obchodu s ľuďmi.
- Emancipovaný muž.
- Rovnosť príležitostí - nerovnosť možností.

Výsledková listina absolútneho finále:

Por. č.	Priezvisko a meno	Škola
1	Šťastný Tomáš	Gymnázium Dominika Tatarku, ul. Dominika Tatarku, Poprad
2	Tkáčová Adela	Gymnázium Vranov nad Topľou, Daxnerova 88
3	Szabo Viktor	Gymnázium TP Mokrohajská 3, 844 13 Bratislava
4	Paľko Martin	Gymnázium J. G. Tajovského, Tajovského 25, Banská Bystrica
5	Kiča Michal	Spojená škola, Novohradská 3, Bratislava
6	Lancz Albín	Gymnázium J. Matušku Galanta, štvrt' SNP 1004, Galanta
7	Krumpál Michal	Spojená škola Farská 7, 957 20 Bánovce nad Bebravou
8	Ambróziová Miroslava	Gymnázium, Šrobárova 1, Košice
9	Maro Tomáš	Obchodná akadémia, Murgašova 94, Poprad
10	Hospodár Tomáš	Obchodná akadémia, Kapušianska 2, Michalovce
11	Čižmárová Viera	Gymnázium J.A. Komenského, Puškinova 3, Košice
12	Hradský Peter	Gymnázium matky Alexie, Jesenského 4/A, Bratislava

3. Víťazi VIII. ročníka OLP

Študijný pobyt vo Frankfurte nad Mohanom získali:

- **Tomáš Šťastný**, Gymnázium D. Tatarku, ul. Dominika Tatarku, Poprad
- **Adela Tkáčová**, Gymnázium Vranov nad Topľou, Daxnerova 88
- **Viktor Szabo**, Gymnázium TP Mokrohajská 3, 844 13 Bratislava
- **Martin Paľko**, Gymnázium J. G. Tajovského, Tajovského 25, Banská Bystrica
- **Michal Kiča**, Spojená škola, Novohradská 3, Bratislava

Medzinárodného seminára „Výchova k ľudským právam“ v Bulharsku sa zúčastnili:

- **Albín Lancz**, Gymnázium J. Matušku Galanta, štvrt' SNP 1004, Galanta
- **Michal Krumpál**, Spojená škola, Farská 7, 957 20 Bánovce nad Bebravou
- **Miroslava Ambróziová**, Gymnázium, Šrobárova 1, Košice
- **Tomáš Maro**, Obchodná akadémia, Murgašova 94, Poprad
- **Tomáš Hospodár**, Obchodná akadémia, Kapušianska 2, Michalovce

Dvojtýždňová stáž na Slovenskom národnom stredisku pre ľudské práva spojená s trojdňovým vzdelávacím pobytom v regióne Piemont (Taliansko) v inštitúciách pôsobiacich v oblasti práv detí

- **Viera Čižmárová**, Gymnázium J.A. Komenského, Puškinova 3, Košice

Strieborná medaila Slovenského národného strediska pre ľudské práva:

- **Peter Hradský**, Gymnázium matky Alexie, Jesenského 4/A, Bratislava

Účastníci konferencie vo Fr. n. Mohanom

Vítazné eseje

VIII. ročník OLP bol tematicky zameraný na **RODOVÚ ROVNOSŤ** a **ROVNOSŤ PRÍLEŽITOSTÍ**. Je prirodzené, že sme dali príležitosť aj blízkej problematike v rámci druhej dekády ľudských práv. Jednotlivé témy esejí vyhodnocovali a ocenili participujúce inštitúcie a udelili im vecné ceny nasledovne:

- Cenu podpredsedu vlády SR pre ľudské práva, menšiny a európske záležitosti získal: **Viktor Szabo**, Gymnázium telesne postihnutých Mokrohajská, Bratislava za tému č. 1
- Cenu primátora mesta Liptovský Mikuláš získal: **Michal Kiča**, Spojená škola Novohradská, Bratislava za tému č. 2
- Cenu Nadácie Friedricha Eberta získala: **Veronika Čopiková**, Gymnázium Snina za tému č. 3
- Cena klubu poslancov Európskej ľudovej strany získal: **Tomáš Šťastný**, Gymnázium Poprad za tému č. 4

Účastníci konferencie vo Frankfurte nad Mohanom

4. Sprievodné aktivity

Počas celej súťaže boli pre študentov pripravené zaujímavé workshopy a moderovaná diskusia. Prvý finálový večer mali študenti možnosť zúčastniť sa dvoch zaujímavých workshopov, ktoré pre nich pripravilo Slovenské národné stredisko pre ľudské práva a Nadácia Friedricha Eberta. Moderovaná diskusia počas druhého finálového večera sa niesla v medzinárodnom duchu na tému „Porovnanie stavu a vývoja rodovej rovnosti na Slovensku, v Čechách a Nórsku“. Na zaujímavé otázky študentov odpovedali Viera Kusendová (Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR), Jiřina Šiklová (Karlova Univerzita, Praha) a Elizabeth Nöstvold (zástupkyňa Velvyslanectva Nórskeho kráľovstva v SR). Diskusiu moderovala PhDr. Silvia Porubánová (Nadácia Friedricha Eberta).

V. Reportáže a príspevky

1. Konferencia Medzinárodnej spoločnosti ľudských práv vo Frankfurte nad Mohanom

Adela Tkáčová

Gymnázium Vranov nad Topľou, Daxnerova 88
finalistka VIII. ročníka Olympiády ľudských práv

Takže Nemecko. Moja cesta do Nemecka na medzinárodnú konferenciu o ľudských právach sa začala už vo Vranove a trvalo mi nekonečných desať hodín, kým som sa dostala do Bratislavy, kde som sa mala stretnúť so zvyškom našej skupiny. Moju únavu z cestovania a možno aj počiatkový strach z toho, že do Nemecka mám cestovať ako jediné dievča, vystriedalo veľmi milé prekvapenie, z toho s akými zaujímavými ľuďmi mám stráviť nasledujúcich pár dní. Po posedení pri káve na ktorom sme mali možnosť nielen navzájom sa trochu spoznať, ale aj čosi viac sa dozvedieť o ľudských právach a činnosti organizácie Human sme sa vybrali na cestu do Nemecka.

Ráno sme trochu rozospatí a unavení vystúpili vo Frankfurte nad Mohanom. Tu sme zažili nielen zaujímavú prehliadku mesta, ale aj prekvapenie od našich vedúcich, vďaka ktorému sme si overili naše jazykové schopnosti a schopnosť dorozumieť sa v cudzom prostredí. Mali sme totiž za úlohu urobiť rozhovor s náhodnými chodcami na jednom námestí a spýtať sa ich na ľudské práva a slobodu prejavu v ich krajine. Tu sme s Martinom, mojim kolegom zo súťaže mali možnosť presvedčiť sa, že svet je naozaj malé miesto. V priebehu asi pätnástich minút sme stretli Kanaďanku, Nemku a jedného naozaj milého pána z Austrálie, ktorý nám porozprával príbeh o tom ako jeho priatelia ušli zo svojej krajiny držiac sa podvozku vlaku, zaujímavé bolo najmä to, že tí jeho priatelia boli zo Slovenska.

Ďalšou pre mňa naozaj veľmi emotívnou skúsenosťou bola možnosť stretnúť sa s človekom ktorý na vlastnej koži zažil násilný odsun Nemcov z nášho územia. Jeden pohľad do jeho očí a výraz tváre keď nám hovoril svoj príbeh nám dokázal o ľudskom utrpení viac než desať kníh o tejto problematike. Vtedy som si prvýkrát uvedomila, že ľudské práva sa bytostne dotýkajú všetkých ľudí okolo nás, ale je neskutočná škoda, že si to uvedomíme často až keď pozrieme, že utrpenie má naozaj skutočnú tvár.

Miesto v ktorom sme boli ubytovaní počas našej študijnej cesty v Nemecku, ma naozaj ohromilo a pri prvom kontakte s účastníkmi tej konferencie sa ma zmocnilo naozaj až ohromenie a neskutočný pocit zodpovednosti z toho, že ja ako obyčajná študentka som dostala možnosť osobne sa niečoho tak úžasného zúčastniť, a naozaj by som sa ešte raz za takúto možnosť chcela všetkým poďakovať. Počas tejto konferencie som nielen dostala možnosť spoznať úžasných ľudí ktorí pomáhajú bojovať za ľudské práva, ale mala som aj možnosť vypočuť si osobné príbehy tých ktorí museli ujsť zo svojej vlasti, alebo tých ktorí sa aj za cenu nebezpečenstva nevzdali svojho sna za lepšie dodržiavanie základných ľudských práv vo svojich krajinách. Celý tento študijný pobyt a táto konferencia boli zamerané hlavne na situáciu na Kube, je naozaj škoda, že nie každý dostane takúto možnosť zúčastniť sa takejto konferencie, nie každý dostane možnosť stretnúť sa s ľuďmi ktorí mu dokážu pravdivo rozpovedať príbehy ľudí, ktorí niekedy aj za cenu vlastných životov bojujú za dodržiavanie ľudských práv.

Celý tento študijný pobyt mi pomohol uvedomiť si aké dôležité sú veci ako sloboda prejavu alebo

sloboda cestovať, veci ktoré si mi občas neuvedomujeme ale sú pre náš plnohodnotný život naozaj dôležité.

Tých pár dní ktoré som strávila v Nemecku mi dali naozaj veľa, mala som možnosť spoznať novú krajinu, nové miesta. Nadviazala som kontakty s naozaj zaujímavými ľuďmi ktorí mi pomohli ujasniť si niektoré názory na svet okolo mňa. Strela som ľudí, ktorí naozaj obohatili môj život.

Chcela by som sa týmto poďakovať všetkým ľuďom ktorý nám umožnili tento pobyt, myslím si, že je veľmi dôležité aby sa aj v dnešnej dobe mladí ľudia zaujímali o dianie okolo seba a dodržiavanie ľudských práv, lebo táto problematika sa naozaj týka každého z nás. A ďakujem aj pánovi Petrovi Mariánkovi, Pavlovi Šimove, mojim spolusúťažiacim a ostatným ľuďom s ktorými som strávila naozaj nezabudnuteľných pár dní. Je úžasné, že aj mladí ľudia, študenti majú na Slovensku možnosť zažiť niečo také. A teraz mi už len zostáva uviesť všetky tieto moje skúsenosti do praxe a aj osobne pomôcť pri ochrane ľudských práv, veď sú súčasťou aj môjho života.

Viktor Szabo

Gymnázium TP Mokrohajská 3, 844 13 Bratislava
finalista VIII. ročníka Olympiády ľudských práv

Dnes si už snáď môžem položiť otázku, čo mi konferencia Medzinárodnej spoločnosti ľudských práv priniesla. Už pri stretnutí v bratislavskej kaviarničke som vytušil možnosť získať nový a to zaujímavejší pohľad na vec. A nemýlil som sa. V tomto zmysle sa niesla celá naša cesta a pôsobenie v Königstene im Taunus.

Až doteraz sme sa zaoberali problematikou dodržiavania ľudských práv výlučne v teoretickej rovine - aj napriek tomu, že je našou každodennou realitou. Tu sa však črtá odpoveď na kladenú otázku. V Königstene som dostal príležitosť spoznať príbehy ľudí zo všetkých kútov sveta, ktorí sa o obranu a rozvoj ľudských práv osobne zaslúžili. Boli to ľudia, o ktorých sa len málokedy v spoločnosti vie. Nie sú to čelní predstavitelia medzinárodných organizácií zaoberajúcich sa ochranou ľudských práv - vychádzajú z prostredia ako každý iný - ako ja, vy a každý vo vašom okolí.

Napriek tomu sú výnimoční, pretože oni sa zaslúžili o lepší svet dneška. O proteste proti vpádu sovietskych vojsk do Maďarska (1956) sa asi i samej krajine, ktorej sa táto udalosť priamo dotýka, vie máločo, ak vôbec nič. Napriek tomu sa na obranu práv jej obyvateľov v Číne niekto postavil. V tejto chvíli si nespomeniem na jeho meno, ale jeho prejav mi zostane ešte dlho v pamäti. Nie každý je ochotný za obhajobu ľudských práv na druhom konci sveta obetovať desiatky rokov života. Zvlášť, keď sa porušujú v mojej tesnej blízkosti. Nie každý má toľko odvahy a nie každý to dokáže. Každý človek by však mal byť zároveň aj občanom, aby sa sám pričínil o progres spoločnosti, ktorej je integrálnou súčasťou. Nemusí tráviť roky života vo väzení, k tomu nevyzývame - stačí sa možno len poobzerať okolo seba.

Zážitky a skúsenosti, ktoré som vďaka účasti na konferencii získal ma ovplyvnili. A nie krátkodobo, naopak myslím, že sú dobrým základom do života.

2. Medzinárodný seminár „Výchova k ľudským právam“, PRIMORSKO 2006

Michal Krumpál

Spojená škola, Farská 7, 957 20 Bánovce nad Bebravou
finalista

Aký bol vlastne seminár? Bol skvelý, prekonal všetky moje predstavy. Pred odchodom som vôbec netušil, do čoho idem. Čiastočne som sa obával, že celý pobyt v Primorsku budeme len pracovať, prednášky, diskusie, ...

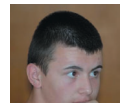
Bol to však veľký omyl a bol som príjemne prekvapený. Seminár bol ideálnou kombináciou diskusie - výmeny názorov - množstva nových poznatkov - kreatívnych hier - tolerancie - relaxu - výučby angličtiny a pohody. Spolu s našimi kolegami s Bulharska, Macedónska a Srbska a Čiernej Hory sme vytvorili jeden neuveriteľný kolektív. Napriek rôznym národnostiam sme si boli v mnohom podobní, ale zároveň aj rozdielny. Samotný seminár bol zameraný na toleranciu, jej formy, spôsoby interpretácie a samotné dodržiavanie tejto hodnoty.

Pod taktovkou profesora Rumena Valcheva sme sa venovali tejto problematike nielen formou prednášok a diskusií, ale aj prácou v skupinách. V skupinách sme s ostatnými účastníkmi prezentovali naše názory a postoje, ktoré podľa nás najlepšie vystihovali danú problematiku.

Treba vyzdvihnúť aj rôzne hry, ktoré sa na prvý pohľad zdali možno detinské, ale ukrývali v sebe hlboké myšlienky, ktoré sú základnými kameňmi tolerancie. Tolerancia - ako základný kameň porozumenia medzi národmi je dôležitá a potrebná

Pre mňa znamenal seminár nádherné zážitky, množstvo nových poznatkov a priateľstiev, za ktoré som všetkým nesmierne vďačný...

Súčasne to bola aj dobrá príprava do života, ako po odbornej, tak po jazykovej stránke. Preto odporúčam všetkým zúčastniť sa na Olympiády ľudských práv - môžete len a len získať.

Albin Lanz

Gymnázium J. Matušku, štvrť SNP 1004, 924 00, Galanta
finalista

Niečo tak hrozné ako tento seminár som vo svojom živote zatiaľ nemal možnosť prežiť. Celé peklo sa začalo samotnou cestou do Primorska, kde bolo toto podujatie lokalizované. Cestovali sme obyčajným klimatizovaným lietadlom s možnosťou občerstvenia sa, s veľmi sympatickými a príjemnými letuškami (pre dievčenské osadenstvo bola prítomná jedna s mužským pohľadom) a s naozaj očarujúcim výhľadom z okien. Aby bolo naše utrpenie úplne dokonané, hneď po príchode sme zistili, že budeme ubytovaní v najväčšom hoteli v okolí. K jeho veľmi strohému vybaveniu patrili iba samozrejmosťou ako obrovský bazén s lehátkami, blízkosť mora, bar so širokým občerstvením. Tu už musím svoju krátku enumeráciu prerušiť, pretože som dospel ku koncu. Ak som vás ešte stále neodradil od plánovaného prihlásenie sa na Olympiádu ľudských práv, tak ešte spomeniem niečo z práce v seminári. Prebiehal v dvoch etapách, čiže na veget pri mori ste mali len celé popoludnie a jeho náplňou boli diskusie zamerané na problematiku ľudských práv, so zreteľom na toleranciu.

Nanešťastie to bolo celé organizované v neformálnom duchu a prostredníctvom rôznych hier,

případne prác v skupinách, čím ste boli nechcene prinútení spoznávať veľmi zaujímavých ľudí z ešte zaujímavejších krajín a kultúr. Ani si neviete predstaviť ako nás nudilo rozprávanie o zvláštnostiach v tom ktorom národe. Pre upresnenie, tento rok sme sa mohli zoznámiť so študentmi z Bulharska, z Bosny a Hercegoviny a z Macedónska.

Určite si hovoríte, že horšie to už ani nemôže byť. Rád vás teda vyvediem z omylu: táto akcia bude mať pokračovanie v Macedónsku, ktorého sa s najväčšou pravdepodobnosťou z čistého donútenia budete musieť tiež zúčastniť.

Úplne na záver (sľubujem) by som len chcel odstrániť posledné náznaky vašej neistoty - skutočne som celý môj postreh z pobytu písal s maximálnou mierou ironie.

Neodpustím si ešte poďakovať za svoju "najhoršiu" skúsenosť pánovi profesorovi Kusému, Vladislave Dolnikovej, ktorých spoznanie je zážitkom samým o sebe (snažím sa si ich trochu nakloniť), samozrejme všetkým sponzorom a organizátorom samotnej olympiády, no a v neposlednom rade celej spoločnosti mojich kolegov - študentov a v súčasnosti už aj kamarátov starajúcich sa aj o moju zábavu.

Miroslava Ambrozyová
Gymnázium, Šrobárova I, Košice
finalistka

Jedným z najkrajších spôsobov ako som kedy začala leto bol určite seminár v Bulharsku. V máji sa mi to ešte stále zdalo nereálne, veď čo ak by sa stalo toto alebo tamto... No nakoniec sa nič z toho nestalo a ja som si s úľavou vydýchla v lietadle.

Pravdupovediac, nevedela som, čo od tohoto pobytu čakať. Program semináru sme síce vopred dostali, ale stále som bola zvedavá, čo konkrétne sa tam bude diať.

Našťastie, nešlo o žiadne 5-dňové morenie niekde v učebni. Hneď od začiatku bol seminár vedený hravou formou. Hlavnou témou bola tento rok tolerancia, a tak sa aj naše aktivity uberali týmto smerom. Prezentovali sme svoje krajiny, diskutovali o rozdieloch našich kultúr a zaoberali sa toleranciou či už ako takou, alebo toleranciou na školách.

V čom ma však seminár obohatil najviac, bola komunikácia s ľuďmi z ostatných krajín. Krajín, ktorých sa vojna bezprostredne týkala a ovplyvnila aj život teraz už mojich nových priateľov zo seminára. Počas ich rozprávania si človek uvedomil, že niektoré naše „veľké“ problémy sú v porovnaní s ich len maličernosťami. Rozprávanie študentov z Bosny a Hercegoviny o ich práci pre ľudské práva mi dodalo motiváciu aby som sama niečo urobila. Takisto som zistila, že niečo sa naučiť sa dá aj menej „učebnicovou“ formou, aj keď to tak spočiatku nevyzerá, len sa tomu treba otvoriť.

Za ten týždeň sme si užili fakt veľa zábavy, veď seminár netrval celý deň;) Som rada, že som mala možnosť navštíviť prvý krát v živote Bulharsko a spoznať pár fakt zaujímavých ľudí. A hlavne zistiť, že tolerancia nie je len o slovách.

Tomáš Maro
Obchodná akadémia, Murgašova 94, Poprad
finalista

Seminár o ľudských právach v Primorsku

Ak sa pýtate, čo môže byť zaujímavé na seminári o ľudských právach, hovorím vám, všetko. Spolu s ďalšími štyrmi slovenskými študentmi som mal možnosť zúčastniť sa takejto akcie. V hoteli, pár metrov

od pláže, sme sa stretli asi dvadsiati mladí ľudia a spolu s prof. Valchevom sme si začali uvedomovať ľudské práva v praxi, spoznávať realitu vznešených článkov Deklarácií, Dohovorov ... Ja som si pri slove seminár predstavoval obleky a dlhočizné prednášky, no opak bol pravdou. Riešili a spoznávali sme veľmi dôležité hodnoty ako tolerancia a ľudské práva. Žiadne učebnicové definície, pracovali sme v skupinách i spoločne, mali sme možnosť živo diskutovať, tvorivo riešiť problémy, ba dokonca i hrať sa. V skupinkách sa neraz rozprúdili pozoruhodné diskusie. A pritom sme sa dotýkali závažných a podstatných tém. Každý z nás mal možnosť sa vyjadriť, povedať svoj názor. Argumentácie, vlastné rebríčky najdôležitejších hodnôt, zábavné hry, diskusie ... nás privádzali nenásilnou formou k poznaniu tolerancie, dôstojnosti, ľudských práv. Vrátil som sa odtiaľ s vedomím, že tolerancia nie je iba vznešený pojem, ale nevyhnutná realita našich dní. Komunikovali sme samozrejme v angličtine. Bola to najmä pre nás menej zdatných aj výborná skúsenosť s komunikáciou v cudzom jazyku. A napokon sme si užili kopec zábavy a spoznali mladých ľudí z cudzích krajín, nadobudli nové kontakty, vytvorili kamarátstva.

Je vynikajúce, že sme dostali takúto možnosť vyjadriť svoje myšlienky, názory, postrehy, že sme pracovali s tým, čo sa aj nás bytostne dotýka, a čo môžeme v budúcnosti zmeniť k lepšiemu. Som veľmi vďačný, že som práve ja mohol byť účastníkom tohto seminára a verte mi, stojí za to prebojovať sa cez sito Olympiády ľudských práv a získate úžasné skúsenosti.

Veronika Majdišová
Gymnázium Dolný Kubín
finalistka

Keďže neviem ako začať, jednoducho hneď na úvod poviem, že bol skvelý. Pravdu povediac som sa obávala, že celý čas budeme len pracovať. Ale mylila som sa. Seminár bol dokonalou fúziou diskusie, kreatívnych aktivít, vzájomnej výmeny názorov, množstva nových poznatkov a relaxu. Bolo priam neuveriteľné zistiť, akí sme si spolu s kolegami z Bosny a Hercegoviny, Bulharska a Macedónska podobní, no rovnako zaujímavé pre nás bolo i odhalenie špecifik jednotlivých krajín.

Samotný seminár bol zameraný na toleranciu, jej formy, spôsoby interpretácie a samotné dodržiavanie tejto hodnoty. Pod vedením profesora Valcheva sme sa do problematiky tolerancie „zahryzli“ rôznymi spôsobmi. Neboli to len prednášky ale aj rôzne skupinové prezentácie, v ktorých sme spolu s kolegami z ostatných krajín snažili čo najtrefnejšie vystihnúť diskutovanú problematiku. Pochopiteľne nemôžem zabudnúť na hry, ktoré hoci sa na prvý pohľad zdali možno detinské, ukryvali v sebe hlbokú myšlienku.

Pre mňa znamenal seminár nádherné zistenie, že hoci Slovensko a balkánske krajiny od seba oddeľuje mnoho kilometrov, odlišný historický vývoj a politická situácia, spája nás slovanská tradícia a s ňou súvisiaci jazyková otázka. Spočiatku som sa obávala či sú východné krajiny vhodným miestom na uskutočnenie takéhoto seminára. Napokon však uznávam, že nik nie je povolanejší učiť nás o tolerancii ako ľudia, ktorí sa permanentne stretávajú s jej nedodržiavaním. A preto, ak sa ma pýtate, či sa oplatí zúčastniť sa Olympiády ľudských práv, odpovedám - jednoznačne!

VII. Vyhlasovateľ, organizátori a partneri

1. Vyhlasovateľ

Vyhlasovateľom súťaže Olympiáda ľudských práv je Ministerstvo školstva SR, ktoré je vyhlasovateľom všetkých predmetových olympiád a postupových súťaží v SR. Predmetové olympiády a postupové súťaže sú jednou z foriem práce s talentovanou mládežou na Slovensku. Aj napriek tomu, že sa považujú za integrálnu súčasť výchovno - vzdelávacieho procesu, sú organizované ako dobrovoľná, záujmová činnosť žiakov základných a stredných škôl. Realizácia celého systému súťaží má viacero úrovni riadenia a organizačného zabezpečenia.

Na úrovni Ministerstva školstva:

- Koordinačná rada súťaží žiakov základných a stredných škôl, poradný orgán Ministerstva školstva SR, ktorej členovia sú menovaní ministrom školstva. Jej členmi sú predsedovia celoštátnych odborných súťaží a zástupcovia poverených organizácií, ktoré zabezpečujú realizáciu na centrálnej úrovni.
- Príslušné celoštátne komisie, ktorých predseda je do funkcie menovaný ministrom školstva a ktoré garantujú odbornú stránku jednotlivých olympiád.

Na regionálnej úrovni:

- Krajské školské úrady, ktoré môžu realizáciou nižších kôl olympiád poveriť školy alebo školské zariadenia vo svojej pôsobnosti,
- Okresné, krajské, regionálne komisie, ktorých členovia sú menovaní z radov učiteľov základných škôl, stredných škôl, vysokých škôl, vedeckých inštitúcií a iných významných organizácií v regióne.

Na celoštátnej úrovni:

Realizáciu Olympiády ľudských práv zabezpečuje po odbornej stránke Celoštátna komisia Olympiády ľudských práv a po organizačnej stránke, z poverenia Ministerstva školstva SR, IUVENTA v spolupráci s mimovládnyimi organizáciami, inštitúciami a združeniami.

2. Organizátori a spolupracujúce organizácie a inštitúcie

Iuventa

Iuventa je priamo riadenou príspevkovou organizáciou Ministerstva školstva Slovenskej republiky, ktorá koordinuje aktivity súvisiace s napĺňaním Koncepcie štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži. Na základe kontraktu s MŠ SR sa zaoberá zhromažďovaním a distribúciou informácií pre profesionálnych a dobrovoľných pracovníkov s deťmi a mládežou. Aktivity organizácií a združení aktívne pracujúcich s deťmi a mládežou, podporuje poskytovaním priestorov pre túto činnosť. Z poverenia MŠ SR Iuventa zabezpečuje realizáciu predmetových olympiád a postupových súťaží. Úloha Iuventy spočíva vo vytváraní mechanizmov spolupráce, zabezpečení tvorby testov, úloh, riešení a ich distribúcie realizátorom nižších kôl súťaží. V neposlednom rade je Iuventa zodpovedná aj za efektívne hospodárenie s finančnými prostriedkami, ktoré sú na tento účel Ministerstvom školstva SR vyčlenené.

Hlavné úlohy Iuventy:

- Koordinuje plnenie úloh vyplývajúcich z Koncepcie štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži do roku 2007
- Informuje o možnostiach, ktoré mladej generácii poskytuje štát a spoločnosť prostredníctvom podporných programov
- Realizuje prieskumné aktivity, ktoré súvisia so životným štýlom mladých ľudí s dôrazom na voľný čas a participáciu na živote obcí a regiónov
- Poskytuje poradenský servis organizáciám a inštitúciami aktívnym v oblasti práce s mládežou vo voľnom čase
- Organizačne zabezpečuje realizáciu predmetových olympiád a postupových súťaží v Slovenskej republike
- Administruje národný grantový program podpory práce s deťmi a mládežou vo voľnom čase
- Je národnou kanceláriou programu EÚ Mládež
- Realizuje projekt EURODESK
- Poskytuje poradenský a metodický servis v oblasti medzinárodnej mobility mládeže
- Spolupracuje s občianskymi združeniami detí a mládeže a poskytuje im priestory na realizáciu pravidelných i príležitostných aktivít pre deti a mládež

Kontakt:
IUVENTA

Karloveská 64, 842 58 Bratislava
tel.: 02/59296 112, fax: 59296 123

e-mail: iuventa@iuventa.sk, <http://www.iuventa.sk>

Občianske združenie OLYMP

- Olymp je nezávislá mimovládna organizácia, ktorej poslaním je rozvíjanie právneho vedomia študentov stredných škôl a výchova k ľudským právam.
- Prostredníctvom vzdelávacích aktivít šíri myšlienky humanizmu, tolerance a demokratických princípov v spoločnosti.
- Združuje ľudí, ktorí majú snahu o prehĺbovanie právneho vedomia študentov a odstraňovanie rasistických, xenofóbnych a antisemitských prejavov správania.

Hlavné aktivity:

- Olympiáda ľudských práv
- Vzdelávacie aktivity študentov stredných škôl v oblasti ľudských práv
- Osvetová činnosť
- Vzdelávanie učiteľov v oblasti ľudských práv a etiky
- Publikáčna činnosť

PRO DONUM, spoločnosť pre rozvoj filantropie

- PRO DONUM je nezávislá mimovládna organizácia, ktorá poskytuje profesionálne vzdelávacie, konzultačno-poradenské a servisné služby v oblasti tvorby verejnoprospešných projektov a firemnej filantropie. Naším najdôležitejším poslaním je spájať ziskový a neziskový sektor a rozvíjať ich dlhodobú spoluprácu v prospech celej občianskej spoločnosti. Naše aktivity sú zamerané na firmy a spoločnosti, verejné inštitúcie a mimovládne organizácie. Na základe dlhoročných skúseností budujeme víziu firemného darcovstva a filantropie na Slovensku.

3. Partneri

Generálny partner:

Nadácia za toleranciu
a proti diskriminácii

Hlavní partneri:

Mesto
Liptovský Mikuláš

Mediálni partneri:

Sponzori:

Hnutie HUMAN Bratislava, Informačná kancelária Rady Európy Bratislava, Kelcom international Liptovský Mikuláš a.s., ALCATEL Slovakia a.s. Liptovský Hrádok, Tecwings Slovakia s.r.o. Liptovský Hrádok, Stavindustria Liptovský Mikuláš, UNESCO katedra pre výchovu k ľudským právam pri UK Bratislava, atď.

2. Cena Slovenského národného strediska pre ľudské práva

**Slovenské národné stredisko
pre ľudské práva**
Kýčerského 5, 811 05 Bratislava
Slovenská republika
Tel.: +4212 208501 14
Fax: +4212 208501 35

**Slovak National Centre
for Human Rights**
Kýčerského 5, 811 05 Bratislava
Slovak Republic
Tel.: +4212 208501 14
Fax: +4212 208501 35

Cena Slovenského národného strediska pre ľudské práva VIII. ročník Olympiády ľudských práv

Milá mladá priateľka,

dovoľujem si Vám i touto cestou zablahoželať k získaniu Ceny Slovenského národného strediska pre ľudské práva. Touto cenou ste boli ocenená ako víťazka finálového kola VIII. ročníka celoštátnej súťaže študentov gymnázií, stredných škôl a odborných učilíšť "Olympiáda ľudských práv" a získali ste tak príležitosť absolvovať krátkodobú odbornú stáž na Slovenskom národnom stredisku pre ľudské práva. Počas dvoch týždňov, ktorých program bude koordinovaný povereným zamestnancom strediska, dostanete možnosť zúčastniť sa na práci inštitúcie, ktorá zo zákona plní úlohy v oblasti ľudských práv a základných slobôd, vrátane práv dieťaťa a monitoruje a hodnotí dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania podľa antidiskriminačného zákona.

Počas dvoch týždňov Vašej stáže na stredisku budete mať možnosť oboznámiť sa s postavením, úlohami a samotnou činnosťou strediska. Budete môcť využívať jeho informačné zdroje, konzultovať s odborníkmi v oblasti ľudských práv, ako aj aktívne sa podieľať na riešení konkrétnych úloh strediska.

Po špecifikovaní Vašej oblasti záujmu budú pre Vás zorganizované stretnutia a návštevy inštitúcií sídlících v Bratislave, zaoberajúcich sa ľudskými právami, tak aby ste získali v tejto oblasti čo najviac informácií.

Súčasťou tejto ceny je aj trojdňový vzdelávací pobyt v mesiaci november 2006 v regióne Piemont (Taliansko) v inštitúciách pôsobiach v oblasti práv detí, kde sa tiež aktívne zúčastníte diskusného okrúhleho stola, ktorý bude za účasti ďalších detí venovaný medzinárodnej adopcii.

Súčasťou ocenenia je i úhrada celého Vášho pobytu v Bratislave a v Taliansku, vrátane ubytovania, stravy a dopravy z a do miesta Vášho bydliska.

Milá mladá priateľka, teším sa na Vás a na našu budúcu spoluprácu.

JUDr. Viera Mrázová, CSc.
výkonná riaditeľka

VIII. ZÁVER

VIII. ročník Olympiády ľudských práv stredoškolskej mládeže sa stal históriou. Sľubovali sme že bude vynovený a lepší ako predchádzajúce. Je to určite ambícia všetkých organizátorov všetkých tradičných podujatí. Či sa tak stalo sa dá čiastočne vyčítať z anket, alebo z vlastných zážitkov. Nám sa však patrí niečo iné.

Ďakujem všetkým súťažiacim, ktorí sa prepracovali zo školských kôl cez krajské kolá až po celoštátne finále. Preukázali vynikajúce znalosti a perfektne reprezentovali svoje školy ale aj seba. Poďakovanie patrí zanietým kolegom, stredoškolským profesorom, ktorých zásluhou súťaž nezostala len zbožným želaním organizátorov.

Osobitne ďakujem vysokoškolským učiteľom, členom porôt a zástupcom všetkých inštitúcií ktorí sa súťaže aktívne zúčastnili a nielen personálne, ale aj finančne podporili a uvádzame ich na iných miestach kroniky.

Vynikajúcou akciou bol pilotný projekt Olympiády ľudských práv pre žiakov základných škôl uskutocnený pre ZŠ mesta Liptovský Mikuláš, ktorý sa stal príslubom, že myšlienka súťaže sa dostáva tam, kam právom patrí - do celého systému výchovy mladých ľudí.

PhDr. Viliam Dolník
predseda celoštátnej komisie OLP

Fotografická príloha

Slávnostné otvorenie VIII. ročníka OLP

Účastníci konferencie vo Frankfurte nad Mohanom

Účastníci semináru v bulharskom Primorsku

konferencia vo Frankfurte nad Mohanom

Predseda CK OLP

Prof. J.Siklová KU Praha

Účastníci konferencie vo Fr. n. Mohanom

porota ing. Figuscha

Porota prof. Kusého

Cena podpredsedu vlády za najlepšiu esej súťažiacemu Szabovi

Cena EPP ED za najlepšiu esej v téme euroobčan T. Štátnému

Vítané eseje

Povinnosť mi prikazuje a svedomie mi bráni

Viktor Szabo, Gymnázium pre telesne postihnutých, Mokrohajská, Bratislava, za tému č. 1
Cena podpredsedu vlády SR pre ľudské práva, menšiny a európske záležitosti

Svedomie - definujeme ho ako vedomie alebo pocit vlastnej zodpovednosti za svoje činy z hľadiska mravných zásad. Opúšťa nás a či dozrieva - keď návrh zmluvy o jeho výhrade odmietame?

Píše sa zima 2006, na Slovensku sa rozpadá vláda. Príčina znie: „Zmluva medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou o práve uplatňovať výhrady vo svedomí“. Článok 24 Ústavy SR hovorí: „Sloboda myslenia, svedomia, náboženského vyznania a viery sa zaručujú.“ Tieto štátom garantované práva sú prakticky neobmedziteľné; nielen z titulu príslušnosti k základným ľudským právam a slobodám, lež z abstraktnej povahy samej. Prislúcha preto spoločnosti právo určiť obsah a rozsah osobitného javu vyhradeného ľudskému Ja? „Keď teológovia prišli o vládu nad vzdelanou Európou a zavládla nová viera v prirodzenosť, záujem o mravnosť sa prebudil; tak začali sa mravné zásady opierať o neochvejné prirodzené piliere.“ Základný kameň starovekej, ale i súčasnej demokracie zakladá princíp vlády väčšiny, rešpektujúcej práva menšiny. Je snáď zákon vydaný vládou väčšiny v duchu tejto zásady natoľko nemorálny, že človek - jednotlivec môže sa zákonne mu vzoprieť na základe výhrady subjektívizmu?

Tesne predtým, ako bol kardinál Joseph Ratzinger zvolený za pápeža varoval, že západná kultúra smeruje k „diktatúre relativizmu, ktorý nepozná žiadnu istotu a ktorého najvyšším cieľom je ľudské ego a ľudské túžby“. Považujeme preto princíp relativnosti zmyšľania a samého pochybovania za scestný či vari za nesprávny? Benedikt XVI. vyjadruje obavu, že samostatnosť jednotlivca sa povýšila nad morálne požiadavky. Medzi morálnymi postojmi však rozlišujeme zrušiteľné i tie nedotknuteľné. Považujeme lož za striktné neospravedlniteľnú, či za určitých okolností za spoločensky prípustnú a dokonca verejne akceptovanú?

Preceňovanie prirodzenosti viedlo mylne už Hobbesa a Locka k nedoceňovaniu svetských zákonov, k učeniu, že „záujmy ľudské sú prednejšie ako povinnosti“. Dnes po trpkých skúsenostiach vlády záujmov ľudských (či skôr záujmov predstaviteľmi ľudu za ne považovaných), hľadiac na stav terajší a neskláňajúc zrak pred dňami budúcimi, nedá nám nepriznať, že spoločnosť potrebuje aj svetské hodnoty...

Prítomné rozhorčenie širokých politických kruhov nemôže zakladať náležité podmienky pre riešenie tak závažnej problematiky, akou svedomie a konkrétne jeho výhrada je. Na to, aby sme mohli v tejto rozprave pokračovať i ďalej, musíme si prv zodpovedať niekoľko páľčivých otázok...

Izraelský spisovateľ Amos Oz povedal: "Ja osobne verím, že každý človek je vo svojom srdci schopný rozlíšiť dobro od zla. Aj keď predstiera, že to nedokáže. Všetci sme jedli zo stromu poznania, ktorého celé meno znie, strom poznania dobra a zla." Tak konať na základe všeobecne

uznaných vieroučných a mravoučných zásad vyhlásených Magistériom Katolíckej cirkvi i napriek rozporu so subjektívne pocítovanými hodnotami dobra? Podľa článku 6 ods. 1 návrhu zmluvy „konanie, ktoré je dôsledkom uplatnenia výhrady vo svedomí vylučuje právnu zodpovednosť osoby, ktorá uplatnila toto právo.“ Súčasťou definície svedomia (pozri vyššie) je pocit zodpovednosti za svoje činy. Vychádzajúc z obsahu návrhu Zmluvy nie je človek vedený k presvedčeniu svojho konania do takej miery, že je ochotný zaň niesť aj primerané následky. Neodhliadnuc od prognózy vývoja spôsobeného konaním na základe tohto znenia, môžeme sa nepozastaviť nad súladom navrhovaného znenia v kontexte

s medzinárodnými záväzkami Slovenskej republiky? Nazdávam sa, že uplatňovanie práva, zahŕňajúceho Zmluvu v súčasnom znení by odporovalo princípu slobody a rovnosti ľudí, čo sa týka ich dôstojnosti a práv. Všeobecná deklarácia ľudských práv priznáva všetky práva a všetky slobody v nej vyhlásené bez hocijakého rozlišovania najmä podľa rasy, farby, pohlavia, jazyka, náboženstva... Podpis pod takouto zmluvou by znamenal ich popretie zo strany štátu samého. Zaujímavé by bolo sledovať podobné iniciatívy aj ostatných u nás registrovaných cirkvi. Príkladom môžu byť adventisti. Stane sa snáď súčasťou nášho svetského práva učenie Katolíckej cirkvi, aproximáciou ktorej práva nie pre nás ako štát určujúca a zároveň sa nezaviažeme rešpektovať právo 3 429 príslušníkov Cirkvi adventistov siedmeho dňa na zachovanie posvätnosti soboty?

Z prostredia praktického života znejú ohlasy hlavne z medicínskych kruhov. Je lekár povinný vykonať interrupciu, predpísať pacientke antikoncepciu či vykonať transfúziu krvi, ak to nie je v súlade s jeho vnútorným presvedčením? Musím sa skutočne moriť výčtkami svedomia na konci medicínskej praxe a či i vtedy, keď budem stáť na prahu života. Je skutočne potrebné pýtať sa koľko detí sa i mojou zásluhou nenarodilo? „Keď si mimovoľne predstavíte, že by ste sa neboli narodili: znepokojuje vás táto myšlienka?“ Určite áno - a nemusíte byť lekárom. Som si istý, že podobným otázkam sa môže človek túžiaci po poznaní, plný snahy pomôcť i vyhnúť - správnym výberom odboru, ktorý neodporuje jeho presvedčeniu.

Na druhej strane i sami gynekológovia vravia: „radšej predpísať antikoncepciu, ako následne riešiť samu interrupciu“.

Ochrana práva na život však našťastie stojí v popredí - „Uplatnenie výhrady vo svedomí nesmie ohroziť ľudský život a ľudské zdravie.“

Pýtate sa, v čom teda vidím rozpor? Kľúčovou je otázka protirečenia si svetských hodnôt a tradičných náboženských alternatív. Čo mám uprednostniť? Vari sa riadiť výlučne na základe svedomia, učenia náboženstva alebo striktné litery svetského zákona? Nechcem byť v pozícii lekára, odmietajúceho vykonať interrupciu, nechcem pracovať v nedeľu, keď mi v tom svedomie bráni, nechcem brániť záujmy štátu so zbraňou v ruke proti svojim priateľom, nechcem - musím. Ako sa dostať z bludného kruhu, ako mu uniknúť?! Nechcem, nechcem, aby moja práca, moje konanie, moje vzdelanie mohli spôsobiť ujmu iným, za to nie zodpovedným.

Nechcem protirečiť svojmu svedomiu, nechcem konať proti svojmu vyznaniu, nechcem konať proti zákonu. Hľadám cestu kadiaľ ísť. Nepomôže mi azda nik?! Nuž, usilujme sa nájsť východisko ruka v ruke.

Zákon je minimum morálky, svedomie je subjektívne, na uprednostnenie svetského práva pred cirkevným mali už v dávnej minulosti štáty dostatočné dôvody. Riešením bude pravdepodobne syntéza všetkých týchto prvkov. Ako však definovať svedomie a jeho prejavy, obsah v jazyku práva? Riešenie také ako nám dnes návrh ponúka však osobne prijať nemôžem. Predstavuje snáď náboženské presvedčenie oprávnenosť nastolenia nerovnosti? Nie, nie je prirodzená...

Rádl, E.: Dějiny filosofie II. (Novověk). Praha, Votobia 1999, str. 156.

Dacey, A.: Slušná spoločnosť potrebuje aj svetské hodnoty. In: Pravda, vydanie 4. február 2006, str. 15.

Rádl, E.: Dějiny filosofie II. (Novověk). Praha, Votobia 1999, str. 211.

<http://www.sme.sk/clanok.asp?cl=2579296> (14. 02. 2006)

Frisch, M.: Dennik 1966-1971. Bratislava, Slovenský spisovateľ 1997, str. 8.

<http://www.sme.sk/clanok.asp?cl=2579114> (14. 02. 2006)

Každému sa raz zide rovnosť šancí...

**Michal Kiča, Spojená škola Novohradská, Bratislava, za tému č. 2
Cena primátora mesta Liptovský Mikuláš**

...a rovnako môžeme povedať, že každý z nás sa aj spolupodieľa na ich nerovnosti. Jednoducho je to spôsobené tým, že podliehame, či už vedome alebo nevedome, predsudkom. Je to nevyhnutné a prirodzené, predsudky, akokoľvek je obsah tohto pojmu pre nás neprijateľný, sú výsledkom vývoja človeka a formovania jeho správania už v dávnej minulosti.

Predsudok je vlastne neopodstatnené pripisovanie vlastností jednotlivcovi, ale aj veci, rovnako i zovšeobecnenie nejakého postrehu z časti na celok. Keďže vznikajú v ľudskej psychike a týkajú sa každého človeka, môžeme ich označiť za normálne.

Denno denne ovplyvňujú naše preferencie, slobodnú voľbu. Predstavme si mladíka, ktorý sa náhodou a nie vlastnou vinou dostal na diskotéke do konfliktu s inými mladými mužmi napr. zo susednej obce, ktorí sa rozhodli len tak pre zábavu s niekým pobiť. Môžeme predpokladať, že po tomto nepríjemnom zážitku bude nielen voči „cezpoľným“ ostražitejší. Pokračujme v našej modelovej situácii. Inzultovaný mladý muž sa po čase dostáva napr. na strednú školu a medzi jeho nových spolužiakov patrí aj zopár zo susednej obce. Títo nemusia mať so svojimi rovesníkmi, ktorí sa postarali o nepríjemnú skúsenosť nášho modelového mladíka, nič spoločného. Ale čudovali by ste sa, ak by sa rozhodol priateľiť s niekým iným? Asi by sa to dalo pochopiť. A chápať by sme mohli aj pocit krivdy u jeho spolužiakov, s ktorými sa odmietol priateľiť, boli vlastne diskriminovaní za niečo, čo nemohli ovplyvniť. To sa postupom času môže zmeniť. Spolužiaci sa môžu spoznať a náš mladík zistí, že im pripisoval neoprávnený súd. Akokoľvek sa Vám môže uvedený príklad zdať malicherný, som presvedčený, že podobným spôsobom časť predsudkov vzniká, ale aj zaniká. Tento príklad ilustruje vznik a zánik predsudku na základe osobnej skúsenosti.

Inou formou predsudku, ktorý ovplyvňuje naše správanie, sú tzv. spoločenské predsudky. Ich prvotná príčina je v princípe rovnaká ako u predchádzajúceho príkladu, ale sú rozdielne v spôsobe ich uplatnenia. Impulz, ktorý odštartoval spoločenský predsudok, sme vôbec nemuseli zažiť osobne, mohol nám byť sprostredkovaný cez známeho, priateľa, rodinu, alebo aj médiá, či inou cestou. Preto sa môže napr. stať, že človek, ktorý nikdy predtým nevidel Róma, alebo s ním nemal zlé osobné skúsenosti, si bude myslieť, že dotyčný kradne, je lenivý, alebo príživník, či dačo podobné. A popritom sa môže myliť, i nemusí. Ale v každom prípade je už zaškatulkovaný.

Vznik predsudku môže byť spojený aj s úplne nelogickým a nezmyselným predpokladom a podnety ich uplatnenia sú často nesmierne pestré a o to aj stupidnejšie. Nie je to nič mimoriadne, pretože nie každé ľudské konanie vychádza z logických základov.

A napokon, predsudky nemusia vyplývať iba z negatívnych postojov, ale naopak, môžu niekoho zvýhodňovať, alebo uprednostňovať tiež iba na základe neoprávneného súdu. Som presvedčený, že ak by ste náhodného okoloidúceho na ulici požiadali, aby porovnal fotografie dvoch ľudí a snažil sa určiť, ktorého z nich hľadá polícia pre spáchanie trestného činu, pričom na jednej bude neupravený muž v ošuchanom oblečení a na druhej uhladená staršia pani v elegantnom kostýme, väčšina z vami oslovených by za nevinnú považovala práve staršiu dámu. Súd o nevine mohol byť práve pririeknutý finančnej podvodníčke, ale aj úplne bezúhonnej žene. Ale taktiež je zaškatulkovaná.

Týmito zamysleniami som chcel poukázať na to, čo je skutočným základom akejkoľvek diskriminácie, na ľudskú psychiku. Predsudok a tým pádom aj diskriminácia, je iba jej výsledkom. Presne s takouto diskrimináciou sa každý z nás denne stretáva, pretože všetci patria do nejakej skupiny, každý sa dá dajako označiť, či zatriediť.

Väčšinu prípadov však vôbec nepostrehnete, pretože sa týkajú nedôležitých záležitostí, ktorým nevenujete pozornosť. Preto je vám jedno, keď na vás v autobuse, možno kvôli tomu, čo čítate, alebo máte oblečené, nepekne nachvíľu zazrie spulceštujúci, ktorý vás len na základe toho zadelil do svojho „systému“ na najspodnejšie miesta. Viete, že ho už nikdy nemusíte vidieť a jeho názory vás neovplyvnia.

Veľký problém vzniká vtedy, keď ten, koho objektom predsudku sa stanete, má schopnosť váš život dajakou formou ovplyvniť. Môže mu to umožňovať zneužitie úradnej moci, funkcie, alebo aj akejkoľvek právomoci nad vami a vašimi záležitosťami. To sa môže prejavíť napr. pri prijímacom konaní do zamestnania či na vysokú školu, v jednaní pred akýmkoľvek úradom, v známkovaní v škole a pod.

Aj tu si treba uvedomiť, že abstraktným pojmom diskriminácia označujeme nespravodlivé a neobjektívne rozhodnutie človeka s právomocou nad diskriminovaným, ku ktorému dospel na základe svojho predsudku, svojej psychiky.

Prirodzene, každý z nás očakáva a vyžaduje, aby bol v akejkoľvek životnej situácii hodnotený spravodlivo a objektívne, aby základnými kritériami posudzovania boli jeho dosiahnuté a preukázané schopnosti, prirodzené vlastnosti a využitý talent, nadobudnuté zručnosti a vedomosti, osobnostný charakter a vykonané skutky. Skrátka, každý z nás chce, aby mohol preukázať v prirodzenom životnom súperení svoje možnosti a prednosti, ktorými by dokázal, že je skutočne lepší a má väčšie predpoklady na úspech, pričom očakáva spravodlivé posudzovanie na základe jasných kritérií. A práve táto spravodlivosť, ak je napĺňaná, má za výsledok prirodzenú motiváciu každého jednotlivca v sebazdokonalovaní sa v akejkoľvek oblasti ľudského pôsobenia a činnosti. Iba na tejto motivácii spočíva všeobecný úspech ľudského rodu, každej jednej civilizácie a spoločnosti kdekoľvek na svete a v akejkoľvek dejinnej epoche. Preto je veľmi nebezpečné, ak je komukoľvek táto spravodlivosť upieraná.

To je dôvodom, prečo sa každá spravodlivá a rozumná spoločnosť, prostredníctvom štátu a jeho právnych noriem alebo zaužívaných prirodzených princípov, snaží takémuto jednaniu zabrániť a sankcionovať ho.

Myslím si, že nikdy nebude a ani nemôže existovať dokonalá spoločnosť a teda ani nikdy nevymizne všetko nespravodlivé konanie, ale je nesmierne dôležité sa o to aspoň sústavne a možno aj donekonečna pokúšať, lebo iba tak môžeme napredovať.

Avšak v snahe o to sa niekedy dostávame do nebezpečnej slepej uličky. Niekedy sa totiž zamieňa princíp rovnosti pre každého za rovnakosť pre všetkých. Prostredníctvom štátu a štátnej moci sa skupiny ľudí a organizácií snažia presadiť do spoločnosti zvýhodňovanie istých skupín občanov pred inými, známe ako pozitívna diskriminácia. Ich výsledkom boli úvahy o zavedení kvót pre prijímanie na štúdium na vysokých školách, ktoré by zvýhodňovali napr. rómske etnikum oproti iným, alebo o pomernom zastúpení pohlaví v NR SR a pod. Treba uviesť, že tieto princípy, okrem toho, že sú pre zvýhodňovaných nedôstojné, sú aj nespravodlivé, čo potvrdzuje aj to, že stoja na dvoch nesprávnych predpokladoch.

Ak by sme pripustili, že napr. Rómovia na Slovensku boli, alebo sú konaním väčšinového etnika znevýhodnení, vychádzali by sme z princípu kolektívnej viny. Ak bol dajaký Róm vystavený znevýhodneniu na základe svojej príslušnosti, znevýhodniť ho musel konkrétny jedinec, osoba alebo organizácia, avšak určite nie celý národ. Rovnako nespravodlivé je obviňovať ostatných obyvateľov zo zlej životnej situácie Rómov. Opäť, tá totiž nebola spôsobená všetkými ostatnými občanmi, ale predstaviteľmi komunistickej garnitúry a ich necitlivými zásahmi, čiže jednotlivcami, čo však neznamená, že Rómom netreba pomáhať. Treba, ale nie na úkor hocikoho iného. Je jasné, že stupidný princíp kolektívnej viny nemá čo v slobodnej a spravodlivej spoločnosti hľadať.

Ďalšia nespravodlivosť pozitívnej diskriminácie sa preukáže na princípe pomerného zastúpenia pohlaví v NR SR. Ak by sme stanovili akékoľvek kvóty na pomer zastúpenia podľa príslušnosti k pohlaviu, rovnakú výsadu by si mohli uplatniť aj iné „znevýhodnené“ skupiny občanov. Takže svojich zástupcov by kvótou mali mať stanovené napr. všetky etniká, pomerne aj regióny, vierovyznania, ľudia rozvrstvení podľa vzdelania, či veku a takto by sme mohli pokračovať jednak donekonečna a jednak do úplných absurdností. Výsledkom by bolo, že vhodným kritériom na naplniť mandátu by nebola vôľa občanov prenesená v politickom programe, ale príslušnosť k tej či onej regulovanej skupine, čo by malo za následok praktickú nemožnosť slobodnej voľby, čiže totalitnú spoločnosť, kde by zloženie zákonodarného zboru bolo výsledkom pochybných štatistiky.

Treba si uvedomiť, že akékoľvek znevýhodnenie, či zvýhodnenie na základe kritérií vychádzajúcich z predsudkov, je nespravodlivé a škodlivé, pričom aj tu existuje jasná paralela ako medzi predsudkami,

ktorými nejakú vlastnosť či už priznávame, ale aj uberáme.

Potešilo ma preto, keď k podobným záverom 7. októbra 2005 dospel aj Ústavný súd a vyhlásil takéto vyrovnávacie opatrenia za protiústavné, čiže porušujúce ľudské práva a slobody.

Verím a vyznávam, že všetky ľudské bytosti boli vo svojej jedinečnosti, neodňateľnej slobode, prirodzených právach a z nich vyplývajúcich povinnostiach a osobnej dôstojnosti stvorené ako seberovné a slobodné, obdarené vlastnou vôľou, a preto si teda myslím, že každý jednotlivec by mal byť posudzovaný iba na základe skutkov a jednania z tejto slobodnej vôle vyplývajúcich a nijako inak.

Nechcem byť žienka domáca...

**Veronika Čopíková, Gymnázium Snina, za tému č. 3
Cena Nadácie Friedricha Eberta**

Upršaný anglický deň, davy ľudí sa tlačia pri ochranných zátarasoch a debatujú. Poniektorí vzrušene a zanietené, iní zas s príslovečnou britskou rozvahou. Témam kraluje počasie, spoločenské pomery a ... politika. Všetci sa tu zišli poklebetiť, obzrieť najnovšie módné trendy a stavať na svojho štvornohého favorita. Ide totiž o kónské dostihy, tradičnú to zábavu Ostrovanov. Všetko nasvedčuje tomu, že i tentokrát všetko prebehne bez zbytočných neprijemností a škandálov.

Dopredu sa však odrazu začne prebijať akási mladá žena, nevidím jej tvár. Drží v ruke pestrú zástavku a vytrvalo sa prediera rozhorčenými ľuďmi. Nie je na nej nič zvláštneho...iba tá zástava je podozrivá. Ako sa približujú jazdci, blíží sa i ona nebezpečne k ohrade, starostlivo oddeľujúcej ľudí od jazdnej dráhy. Odrazu cez ňu preskakuje. Na chvíľu všetci zataja dych a obracajú k nej pohľady. Ona sa trochu vystrašene poobzerá, no zovrie pery i kus pomaľovaného plátna v ruke a v momente sa hádže pod vedúceho koňa. Smrť.

Nevyslovená otázka, nechápavé, ale aj veľavýznamné pohľady. Zablatená a krvavá zástava sa považuje v blate, desiatky prechádzajúcich topánok po nej šliapu a ja stále neviem rozoznať tvár tej ženy.

Keď v roku 1913 Emily Davisová obetovala svoj život, aby upútala pozornosť verejnosti na kampaň za hlasovacie právo žien, jej heroický skutok sa stal čímsi nepochopiteľným a nevysvetliteľným. Rovnako ako činy tých ostatných, ktorí, horiac za pravdu, ponúkli samých seba ako zápalnú obeť. Nikto však od nej ničie také nežiadal, a tak sa toto palachovské konanie vždy stretáva skôr s bezradným pokrčením pliec, ako s rozhorčením a prísľubom nápravy. Jej skutok sa stal zúfalým manifestom beznádejne, volajúcim po spravodlivosti. A to už dvadsať rokov mohli ženy na Novom Zélande slobodne vyjadrovať svoje politické presvedčenie, hoci zvyšok civilizovaného sveta si posmešne klopkal na čelo. Takéto pochabé nápady sa vždy ťažko presadzujú a budú presadzovať v tom najlepšom z možných svetov...

Konečne chápem, prečo som nevedela rozoznať sufražetkinu tvár. Obličajom Emily Davisovej sú tváre žien, ktoré boli po mnohé roky znevažované a týrané, boli im upierané ich práva a slobody. Žien, ktorým nasilu vlievali jedlo cez trubičku nosnou dierkou, len preto, že chceli dôstojný život. Tých istých žien, ktoré počas I. svetovej vojny ťažko pracovali v továrňach a tak držali ekonomiky svojich krajín na nohách, aby ich neskôr bez slova uznania z práce vypoklonkovali. Žien, ktoré sú nositeľkami života a tmelom rodiny. Žien bez volebného práva...

Ona bola jednou z tých, ktoré sa postavili na odpor celému svetu, ktorý sa vždy prispôbuje práve tomu, čo sa najviac hodí a nenazývajúme to flexibilitou. Ženy už nechceli byť majetkom niekoho iného, a tak sa železný obojek, vnútený obmedzeným meštiackym životom, stal neznesiteľným a ... praskol. Rozletel sa na všetky strany a pár nepripravených trafil priamo do tváre. A pritom otvoril mnohé, dovtedy neprístupné oblasti, kde mohli dámy konečne naplno uplatniť seba, ako rovnocenné partnerky mužov. Ďalšia vlna protestov, polemik a pochybností na seba, ako to už býva, nenechala

dlho čakať.

Veľké zmeny, či revolúcie, plodia okrem želaných výsledkov aj rôzne vedľajšie produkty. „Ženou sa nerodíme, ale stávame,“ povedala Simone de Beauvoir a doznením tohto výroku sa stlačil gombík na spustenie ďalšej explózie. Mám však pocit, že táto bola skôr ničivá a celkom slušne sa podieľala na devastácii hodnôt. Ospevovaná sexuálna revolúcia bez akýchkoľvek zábran postavila ženu vedľa muža a dôkladne sa postarala o zotretie akýchkoľvek nežiaducich rozdielov, ani si neuvedomujúc, o aké veľké bohatstvo tým prichádzajú ďalšie generácie.

História vraví, že v tisícke najväčších objaviteľov a vynálezcov sa nachádza až deväťstodevätdeiatdva mužov a iba v ôsmich prípadoch ide o ženy. Otázka znie, či je tento nepomer naozaj iba výsledkom utlačania a diskriminácie alebo výpoveďou o prirodzenosti človeka. Najväčší znalci ľudskej povahy a človeka, ako Fromm, Jung a Dostojevskij neboli práve príslušníkmi ženského pohlavia a napriek tomu renomovaní odborníci zastávajú názor, že ženská sociálna inteligencia je na vyššej úrovni ako tá mužská. Môj skromný odhad je, že dané skutočnosti sú síce sčasti zapríčinené nerovnakými šancami na uplatnenie, no zároveň aj niečím iným. Žena totiž, ako človek ukrytý v srdci, je naozajstným nositeľom hodnôt a nie hlásnikom vedy. Človekom, ktorý v skrytosti dokáže zmeniť tok dejín a nemusí sa pritom ani veľa nakričať na tribúne. Aj keď je všetkým zrejmé, že by to hravo zvládla.

Keď si spomeniem na otcovu mamu, matku siedmich detí, stále sa usmievajúc, no vo chvíľach, keď si myslela, že ju nikto nevidí, ustarostene hľadiacu von oknom, začínam tušiť, že sa vo všetkej svojej skromnosti tešila omnoho väčšej lásky, úcte a obdivu, ako mnohé emancipované ženy dneška. To nie sú iba sentimentálne spomienky, ale skutočnosť. No rovnako si pamätám, ako ma rozčuľovalo, keď na príkre slovo a nespokojnosť odpovedala len tichom a skrúšeným pohľadom. A to si dovoľujem povedať, že bola omnoho súcítanejšia ako môj starý otec a dokázala rozvážne rozprávať dlhé hodiny o mnohých veciach. A je tu ešte ďalší rozdiel medzi ňou a mnohými ženami dneška - bola šťastná, napriek všetkému. A nie sú ľudské práva a slobody, či právo samo vyjadrením obyčajnej túžby človeka po štasti? Ak žijeme v štáte, ktorý možno považovať za právny, náš život má perspektívu.

Preto si myslím, že najnovšie trendy v oblasti emancipácie žien hovoria jasne. Kričia po slobode, slobode neviazanej ničím a nikým. Snažia sa nás presvedčiť, že nebudeme šťastné, kým nedobijeme celý svet, nedožičime si pár promiskuitných vzťahov a nebudeme sa dožadovať práva na zabitie vlastného dieťaťa. Médiá nás zahŕňajú jednostrannými informáciami a argumentmi, pričom už pomaly ani nevieme rozoznať reklamný ťah od holej pravdy. Pasívne prijímame všetko, čo sa na nás valí prostredníctvom masovo-komunikačných prostriedkov a strácame schopnosť rozhodovať sa sami na základe vlastného uváženia. Som svedkom zneužívania žien, zneužívania omnoho rafinovanejšieho a bezočivejšieho ako kedysi. Žena sa stala nástrojom v rukách obchodu. Jej krása a výnimočnosť, jej schopnosti nie sú ani poriadne ocenené - sú iba využité. A jej podstata sa tým stráca. Polopravdy núkané pod rúškom slobody a vlastného pohodlia... Len si užiť a nehladiť na ľudí okolo seba, konzumne užívať vzťahy a čokoľvek, čo príde, a keď sme už pri tom, veď sa stačí iba dohodnúť a súd nás rozvedie, ako by povedali naši susedia za hranicami, „cobydup“... Tu už nemá čo hľadať Emily Davisová vrhajúca sa pod kopytá koňa pre volebné právo, ktoré je už dnes u nás, súdiac podľa posledných výsledkov, aj tak bezvýznamné. Jej obeť vyzerať až príliš odpudzujúco a fanaticky, najmä ak si ho porovnáme s bezvýznamnosťami, ktoré nie sme ochotní obetovať my.

Prečo nám „osobnosti“ z televíznych obrazoviek tak rozpačito oznamujú štatistiky o rozvodovosti? A prečo mám vtedy, keď oslovený sociológ s nádejou v hlase oznamuje, že v tejto veci pomaly, ale isto predbiehame ostatné západné krajiny, rozpačitý pocit? Mám sa utešovať tým, že je to úplne normálny vývoj a spokojne sa prizerat? A keď kráčam ulicami, vidím ľudí s pohľadmi stá vylúpnuté orechové škrupinky, tmoliacich sa životom bez cieľa. Možno už ich matka nemala čas na nich a ich problémy... Nešťastná žena, nešťastný muž, nešťastné dieťa, nešťastná spoločnosť.

Nie, ja nechcem stáť na námestí s varechou v ruke a kričať: „Vráťme sa ku sporákom a rodinným krbom! Budme opäť vlastníctvom našich otcov a manželov, nechajme ich rozhodovať za nás!“ Mám svoje ambície, teším sa slobode prejavu a v júni s radosťou odkráčam po prvýkrát k volebnej urne. A budem pritom myslieť na moje hrdinské priateľky, ktoré dávno predou mnou zahodili svoje postave-

nie, možno prestíž, aby iní mohli zahodiť svoje predsudky a uveriť v jednu jedinou vec: Žena je človek a tým je povedané všetko.

Chcem však volať po zodpovednosti. Zodpovednosti nielen za svoj vlastný život, ale aj za život a šťastie tých, ktorí sú okolo nás. Vyzvať k uváženej prehodnoteniu názorov a činov. Nech sa snaha o rovnoprávnosť žien nestane známym vylieváním vody z vaničky spolu s dietätom, nech nie je dôvodom na odmietanie všetkého, čo je klasické či tradičné. Želám si rovnováhu. Nie snahu o vyrovnanie sa mužom vo všetkom, či zneužívanie osobitostí žien na komerčné účely.

Vzťah mužov a žien by mal byť vzťahom vzájomnej komplementarity, dopĺňania sa a vzájomnej úcty. Tvrdenia o tom, že ženou sa človek naozaj nerodí, nie sú vhodné pre sebavedomé osobnosti, vedomé si svojho bohatstva a možností. Opovrhlivé tvrdenia o ženskej inteligencii sú zas iba neslušnou snahou o udržanie si „autority“ a snahou o prekrytie vlastnej neistoty. Nuž, tu nepomôže ani mávanie IQ testom s nadpriemernými výsledkami priamo pred nosom.

Ak sa vrátim v júni z volebnej miestnosti, pokojne pomôžem mame uvariť večeru a umyjem riad. Rovnosť šancí pri plnení špecifických úloh, možnosť pre každého slobodne si zvoliť vlastnú cestu - a život sa dá prežiť naplno aj pri utieraní malých noštekov a vysávaní bytu...

Európska charta a euroobčan

**Tomáš Šťastný, Gymnázium Poprad, za tému č. 4
Cena klubu poslancov Európskej ľudovej strany**

Európa! Naša milovaná zem. Jej bohatá história vie nadchnúť takmer každého. Európa je rodom novodobej svetovej kultúry a vzdelanosti. Storočia konfliktov, bojov o moc či obdobie existencie „Železnej opony“ sú už preč. Opäť chce získať svoje výsostné postavenie vo svete, o ktoré prišla vďaka nechcote spojiť sa.

Jedinou možnosťou Európy je spojenie navzájom rozdielnych kultúr. Nebude to ľahká úloha. Rozličné záujmy a spory sú síce prekážkou integrácie, no spája nás spoločná história. Sme Európania, ohnisko oboch svetových konfliktov je definitívne zahasené. Obrovská konkurencia na svetovom trhu si vyžaduje kvalifikovaných ľudí a nové technológie. Európa má všetky predpoklady byť vyrovnaným súperom iným veľmociam.

Zamyslime sa teraz spoločne nad dejinami európskej integrácie. Niektorí povia, že sa to všetko začalo po druhej svetovej vojne. Namietam. Podľa mňa už myšlienky Ota I. a Jiřího z Poděbrad ukazovali na cestu integrácie. V období humanizmu a renesancie vznikali rôzne idealistické koncepcie - autorov ako Dante, Komenský a Erazmus Rotterdamský. V roku 1849 povedal Victor Hugo v Paríži, že cieľom všetkých európskych krajín by mal byť vznik Spojených štátov európskych. V roku 1923 sa rozvíjalo paneurópske hnutie, no Calergiho prvky hospodárskej integrácie sa neujali. Skutočné základy európskej integrácie boli vybudované ponaučením zo skazy 2. svetovej vojny.

Európsky chlieb sa začal teda naplno lámať po roku 1945. Prežívali rôzne federalistické koncepcie. No chýbala vôľa a ochota vzdať sa aspoň časti moci. Východiskom bolo založenie Rady Európy 5.5.1949 v Londýne. Táto organizácia však netvorí integračný blok z hľadiska kompetencií, pôsobenia alebo činnosti. Má skôr podobu regionálnej medzivládnej organizácie v tradičnom slova zmysle. Jej cieľom bolo a je posilňovanie pluralitnej demokracie, rešpektovanie právneho štátu, ochrana ľudských práv, podpora a rozvoj európskej kultúrnej identity a hľadanie riešení problémov, ktoré trápia našu spoločnosť.

Medzi kľúčové dokumenty, ktoré vznikli na pôde Rady Európy (RE) patrí nepochybne Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Európska sociálna charta, Rámcový dohovor na ochranu národnostných menšín a iné. Našu pozornosť by som zamerlal najmä na Európsku sociálnu chartu. Práve ona obsahuje katalóg hospodárskych a sociálnych práv európskeho štandardu. Na jej príprave sa

podieľala aj Medzinárodná organizácia práce (ILO) predložením stanovísk predstaviteľov tripartity k návrhu tejto Charty. Schválilo ju 13 členských štátov RE 18.10.1961 a platnosť nadobudla 26.2.1965. ČSFR ju podpísala 27.5.1992 spolu s obidvoma protokolmi. Prečo bola Európska sociálna charta prijatá až v roku 1961? Spôsobili to určite rozdielne hospodárske a sociálne podmienky a životný štandard v európskych štátoch po 2. svetovej vojne. Charta je založená na hospodárskom a sociálnom systéme trhovej ekonomiky. Charakter ustanovení je veľmi rozdielny: od deklarovaných ustanovení o právach až po právne záväzky s obmedzenými účinkami. Zámerom autorov bolo pripraviť dokument, ktorý bude prijateľný aj pre ekonomicky menej rozvinuté európske krajiny. Cieľom sociálnej politiky členských štátov je podľa Charty usilovať sa všetkými vhodnými prostriedkami na národnej a medzinárodnej úrovni dosiahnuť podmienky, v ktorých môžu byť efektívne realizované základné a prirodzené práva človeka.

Tak toto bol kúsok teórie o Európskej sociálnej charte. Ako sa táto Charta preniesla do každodenného života? Rakúsko napríklad zmenilo dva zákony, ktoré neboli v súlade so slobodou zvoliť si povolanie. SRN zabezpečila dodatočne platenú dovolenku baníkom v podzemí a obmedzila pracovnú dobu mladistvých.

Pod názvom Európska charta môžeme však nájsť viacero zaujímavých dokumentov. Nielen Európsku sociálnu chartu z roku 1961. Poznáme napríklad aj revidovanú verziu Európskej sociálnej charty, ktorá bola schválená 3.5.1996 v Štrasburgu. Táto verzia je veľmi podobná originálnej Charte. Líšia sa len niekoľkými odlišnosťami. Ďalším dokumentom je Európska charta regionálnych a menšinových jazykov prijatá 5.11.1992 v Štrasburgu. V súčasnosti je význam tejto Charty určite nezanedbateľný. Veď posúďte sami. V preambule tohto dokumentu sa hovorí, že právo používať regionálny alebo menšinový jazyk v súkromnom a vo verejnom živote je považované za nescudziteľné právo v zmysle zásad obsiahnutých v Medzinárodnom pakte o občianskych a politických právach OSN a v duchu Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd RE. Táto Charta zdôrazňuje význam interkultúry a viacjazyčnosti. Ďalšou Európskou chartou je Európska charta miestnej samosprávy z roku 1985. Čierne na bielom sa v nej píše, že existencia miestnych orgánov so skutočnými právomocami môže zabezpečiť výkon správy, ktorá je efektívna a zároveň i blízka k občanovi.

Okrem RE sa v Európe realizovala aj iná než len medzivládna spolupráca. V roku 1950 sa jednotlivé myšlienky pomiešali. Idea federatívnej Európy bola po vzniku RE nereálna. No štátnikom sa podarilo nájsť novú cestu. Cestu hospodárskej integrácie. Samotnú koncepciu integrácie na nadnárodnom princípe podporili najmä Schuman a Monnet. Schuman, ktorý mal nemecké korene, narodil sa v Luxembursku a pôsobil ako francúzsky minister zahraničných vecí, je ukázkovým príkladom euroobčana. Nikdy nezabudnem na výrok Jeana Monneta: „My nevytvárame koalíciu štátov, my sa snažíme spojiť ľudí!“ Tento výrok veľmi ovplyvnil môj pohľad na zjednocovací proces, ktorého cieľom nebol len ekonomický rast ale aj zabránenie ďalšej svetovej vojne. Parížska zmluva z roku 1951, Rímske zmluvy 1957, Zmluva o zlúčení 1965, Jednotný európsky akt 1987, Maastrichtská zmluva 1992, Amsterdamská zmluva a Zmluva z Nice ukázali kam Európska únia smeruje. Jej cieľom je celoeurópska, demokratická, multikultúrna, hospodárska a politická únia.

V roku 2005 odmietlo Francúzsko Euroústavu vo svojom referende. O necelý týždeň potom toto rozhodnutie zopakovali aj holandskí občania. Vplyvom nacionalistických a ochranárskych tendencií bol proces postupnej ratifikácie Zmluvy o Ústave pre Európu príbrzdený. Veľa ľudí tento dokument len a len kritizuje. Väčšinou ide o konzervatívne a extrémistické spektrum spoločnosti.

Ale spomeňme si teraz aj na pozitívne časti zatracovanej Euroústavy. Zaujímavá je najmä druhá časť. Charta základných práv, ktorá zviditeľňuje individuálne práva občanov EÚ. Cieľom nebolo vytvoriť nový právny rámec alebo dvojakú interpretáciu ľudských práv, ale asimilovať už existujúce práva (Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Sociálne charty prijaté EÚ a RE a precedentné právo Súdneho dvora EÚ a Európskeho súdu pre ľudské práva) do existujúcich dohôd tak, aby sa stali súčasťou Acquis Communautaire. Aj keď sa zaradením Charty do Ústavnej zmluvy doterajší právny stav mení, nejde o rozšírenie právomoci EÚ.

Koncept európskeho občianstva bol najdôležitejším osobným príspevkom španielskeho premiéra

Felipe González v negotiaciách predchádzajúcim Maastrichtskej zmluve začiatkom deväťdesiatych rokov minulého storočia. V tom období okolo 600 000 Španielov žilo a pracovalo v okolitých jedenástich členských štátoch EÚ. V Španielsku sa naopak legálne usadilo len 150 000 občanov EÚ. Ukončenie sedemročného prechodného obdobia na voľný pohyb španielskych pracovníkov po vstupe krajiny do ES sa časovo zhoduje so zavedením inštitútu európskeho občianstva. Po roku 1993, kedy vstúpila do platnosti Maastrichtská zmluva sa občania Španielska stali zároveň občanmi európskymi. Približne v rovnakom čase došlo k výraznej zmene Španielska, tradične vysielajúceho pracovnú silu, v krajinu imigračnú alebo cieľovú pre občanov tak členských krajín EÚ (komunitárni imigranti) ako i mimo EÚ (extrakomunitárni imigranti).

Počas maastrichtských jednaní, ktoré začali koncom roku 1990 a boli ukončené v decembri 1991, predložili predstavitelia Španielska k mnohým otázkam konštruktívne návrhy. Nemecko, ktoré nezaľudlo Španielsku podporu pri zjednocovacom procese, mu povolilo zhostiť sa počas negotiací úlohy najvplyvnejšieho južného aktéra EÚ. Madrid považoval za kľúčové nasledovné tri záležitosti: okrem konceptu európskeho občianstva a otázok s ním súvisiacich, napríklad Európsky pas, to bola ekonomická a sociálna kohézia - vytvorenie Kohézneho fondu a vznik Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (CFSP).

Čo je to vlastne občianstvo? Občianstvo môžeme vo všeobecnosti definovať ako právny a politický status prostredníctvom ktorého občan ako jednotlivec získava určité práva, napríklad občianske, politické a sociálne. Zároveň má určité povinnosti, napríklad platenie daní, tradične výkon vojenskej služby a iné, ktoré ho oprávňujú zúčastniť sa na spoločenskom živote štátu, ktorého je občanom. Toto oprávnenie vyplýva z demokratických zásad suverenity národa. Občan Španielska, Francúzska, Nemecka alebo iného demokratického štátu disponuje právami, ktoré mu priznáva ústava, avšak okrem nich má povinnosti vzťahujúce sa k spoločenstvu. Tieto práva a povinnosti sa vzťahujú na osoby, ktoré žijú v štáte, ktorého sú občanom. Osoby žijúce na území štátu, ktorého nie sú štátnymi občanmi sú spravidla z týchto práv a povinností vyňaté. Jedná sa predovšetkým o prisťahovalcov pochádzajúcich z krajín mimo EÚ - extrakomunitárnych imigrantov, ktorí žijú v niektorej z členských krajín únie. Každý štát disponuje vlastnými normami, ktoré regulujú spôsob získavania občianstva, čiže statusu občana daného štátu. Tento klasický koncept občianstva existuje od čias liberálnych revolúcií konca 18. storočia, kedy bol prvoradý dôraz kladený na národný štát ako politické spoločenstvo združujúce jednotlivcov - občanov. Občianstvo sa podľa klasických teórií vzťahovalo na národnosť.

Koncept európskeho občana sa zrodil v holandskom Maastrichte 7. februára 1992, kedy bola podpísaná Zmluva o založení Európskej únie. Európske občianstvo, vzťahujúce sa na občanov všetkých členských krajín EÚ, nenahrádza, ale dopĺňa štátne občianstvo. Občianstvo EÚ, založené na reciprocite práv Európanov v mnohých aspektoch predstavuje novú hranicu. Keď jediným rozdielom medzi občanmi a cudzincami bola národnosť prijímajúceho štátu, vývoj smeroval k znižovaniu rozdielov prostredníctvom rovnosti sociálnych práv udeľovaných imigrantom, ktorí boli predovšetkým pracovníkmi. Situácia sa zmenila zavedením kategórie Európanov, ktorá zvyrazňuje rozdiely medzi statusom komunitárnych a extrakomunitárnych imigrantov.

V záveroch summitu v Tampere 15. - 16. október 1999 sa vyskytoval okrem iných cieľ, aby bola štátnym príslušníkom tretích krajín s dlhodobým legálnym pobytom ponúknutá možnosť získania štátneho občianstva členského štátu EÚ, v ktorom pobývajú. Získanie štátneho občianstva istým spôsobom uľahčuje imigrantom integráciu, hoci nie je konečným cieľom integračného procesu a ako také rieši problémy so sociálnym vylúčením a diskrimináciou. Napriek tomu je získanie štátneho občianstva mimoriadne dôležitým krokom k začleneniu sa do hostiteľskej spoločnosti, nakoľko poskytuje občianske práva a de iure umožňuje imigrantovi účasť na politickom, občianskom, spoločenskom, ekonomickom a kultúrnom živote členského štátu.

Správa Európskej komisie z novembra 2000 uvádza koncept občianskej príslušnosti, ktorý znamená priznanie určitých základných práv a povinností imigrantom, ktoré by inak nadobúdali postupne v priebehu rokov. Primárnym cieľom konceptu občianskej príslušnosti je, aby s nimi bolo v hostiteľskom štáte zaobchádzané rovnako ako so štátnymi občanmi, aj keď ešte nie sú naturalizovaní.

Základný rámec občianskej príslušnosti predstavuje Charta základných práv (Časť II. Zmluvy o založení Ústavy pre Európu), pričom niektoré práva imigrantov vyplývajú už z univerzálnej podstaty týchto práv a iné sú odvodené od práv príslúchajúcich občanom EÚ: právo voľného pohybu a pobytu, právo pracovať, usadzovať sa a poskytovať služby, právo voliť a kandidovať vo voľbách do Európskeho parlamentu a v komunálnych voľbách, právo na diplomatickú a konzulárnu ochranu, petičné právo, právo na prístup k dokumentom a zákaz diskriminácie na základe štátnej príslušnosti. Získanie občianskej príslušnosti po určitom počte rokov by mnohým imigrantom pomohlo integrovať sa do hostiteľskej spoločnosti. Rovnako by sa mohlo stať prvým krokom v procese získania plnohodnotného občianstva daného členského štátu.

Na záver by som ešte rád podotkol, že idea európskeho občianstva a myšlienka tvorcov Európskej sociálnej charty sú úzko spojené. Navzájom sa dopĺňajú. Koexistencia Rady Európy a Európskej únie nám ukazuje dve rozdielne formy integrácie, ktoré sa v Európe rozvíjali po druhej svetovej vojne. Verím v silu európskej spolupráce, ktorá je založená nielen na mocenskej politike ale najmä na dodržiavaní ľudských práv. Euroobčianstvo je určitou formou globalizácie. Niektorí ľudia sa jej obávajú. No globalizácia je fakt, nie otázka politickej voľby. Som hrdý na to, že som euro-občanom.

Vedomostný test pre VIII. ročník olympiády ľudských práv krajské kolo - február 2006

Meno:

Škola:

Kraj:

Čas na vypracovanie testu: 60 minút.

Dosiahnutý počet bodov celkom:

Pokyny: V otázkach s viacerými možnosťami označte odpoveď na každú z možností. Správnu odpoveď označte krížikom X alebo zakrúžkujete . Správne môžu byť aj viaceré odpovede.

1) K základným ľudským právam a slobodám podľa druhej hlavy Ústavy SR patria:

práva národnostných menšín	Áno	Nie
hospodárske a sociálne práva	Áno	Nie
politické práva	Áno	Nie
práva na ochranu životného prostredia	Áno	Nie

2) Uveďte, aké významné dni z hľadiska ľudských práv si pripomíname:

10. decembra

5. mája

3) Rozhodnite: Ústava SR priznáva základné ľudské práva a slobody:

1. Každému	Áno	Nie
2. Osobe staršej ako 18 rokov	Áno	Nie
3. Len občanom Slovenskej republiky	Áno	Nie

4) Napíšte tri medzinárodné dokumenty upravujúce problematiku ľudských práv:

1.

2.

3.

5) Doplňte pojmy o ich charakteristiky:

1. Diskriminácia je

2. Tolerancia je

3. Rasizmus je

4. Emancipácia je

5. Xenofóbia je

6. Predsudok je

6) Slovo ombudsman sa u nás už udomácnilo. Uveďte kto u nás zastáva funkciu ombudsmana:

a čo je jeho náplňou práce

7) Slovensko je členom Rady Európy od roku:

a. 1993

b. 1949

c. 1989

8) Ktoré organizácie na Slovensku sa zaoberajú ochranou ľudských práv? Napíšte názvy aspoň troch:

9) „Petičné právo sa zaručuje. Každý má právo sám alebo s inými obracať sa vo veciach verejného alebo iného spoločného záujmu na štátne orgány a orgány územnej samosprávy so žiadosťami, návrhmi a sťažnosťami.“ (Ústava SR Čl. 27)
Uveďte, v akých prípadoch si nemožno petičné právo uplatniť:

10) Text: V Ústave SR sa základné práva a slobody delia na:

1. základné ľudské práva a slobody,

2. politické práva,

3. práva národnostných menšín a etnických skupín,

4. hospodárske, sociálne a kultúrne práva,

5. právo na ochranu životného prostredia a kultúrneho dedičstva,

6. právo na súdnu a inú právnu ochranu.

Úloha: Priradte ku každému z uvedených práv číslo skupiny, do ktorej právo patrí:

- právo na súkromie..... - právo na majetok
- právo na informácie..... - právo na štrajk
- sloboda pohybu..... - právo na ochranu mena
- právo byť volený..... - právo na odpočinok
- právo na osvojenie si štátneho jazyka - právo na odmenu za vykonanú prácu
- - právo na spravodlivý súdny proces

11) Doplňte text: (Ústava SR Čl.30.) „Občania majú právo zúčastňovať sa na správe verejných vecí priamo alebo slobodnou voľbou svojich zástupcov“.

Volebné právo je:

12) Ako sa volá dokument, ktorý sa komplexne zaoberá právami dieťaťa?

Listina základných práv a slobôd dieťaťa	Áno	Nie
Deklarácia práv dieťaťa	Áno	Nie
Dohovor o právach dieťaťa	Áno	Nie

13) „Sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.“ (Ústava Čl.26)
„Ochrana osobných údajov sa zaručuje“.

Rodičia 18 ročného žiaka strednej školy dostanú zo školy oznámenie o problémoch svojho dieťaťa. Vyhľadajú triedneho učiteľa aby sa informovali o jeho prospechu a správaní.

Rozhodnite Á/N:

Majú rodičia právo na tieto informácie? Áno Nie

Môže triedny učiteľ tieto informácie rodičom odoprieť ak ho o to požiada žiak odvolávajúci sa na zákon o ochrane osobných údajov? Áno Nie

14) Podčiarknite organizáciu, ktorej patrí vlajka uvedená na obrázku:

1. Rada Európy
2. Európska únia

15) Uvedte čo je:

Rada Európy

Európska rada

16) Doplňte názov medzinárodnej organizácie, ku ktorej patrí

Parlamentné zhromaždenie

Európsky parlament

17) Čo je Európsky dohovor o ľudských právach?

18) Ktoré práva chráni Európsky dohovor o ľudských právach? Napíšte aspoň 4:

19) Čo Európsky dohovor o LP a jeho protokoly zakazujú? Uvedte aspoň 3 zákazy:

20) Európsky súd pre ľudské práva je medzinárodný súd. Napíšte jeho sídlo:

mesto

štát

a počet sudcov

21) Sťažnosť na Európsky súd pre ľudské práva musí splniť určité podmienky. Rozhodnite Á/N, ktorá z uvedených podmienok musí byť dodržaná, aby bola sťažnosť prijatá.

a) Sťažovateľ musí byť občanom jedného z členských štátov Rady Európy. Áno Nie

b) Porušenia práv sa musí dopustiť aspoň jeden zo štátov viazaných Dohovorom. Áno Nie

c) Ak mám porušené svoje ľudské práva môžem podať sťažnosť rovno na Európsky súd pre LP. Áno Nie

d) Môžem podať sťažnosť proti jednotlivcovi alebo súkromným Áno Nie

22) Napíšte, čo znamená mať identitu, čo identita je.

23) Môžeme človeka zbaviť „obrat“ o jeho identitu?

Áno Nie

24) K uvedeným menám priradte funkciu, ktorú osobnosti v súčasnosti zastávajú:

1. Terry DAVIS	A. generálny tajomník OSN
2. Kofi ANNAN	B. komisár pre ľudské práva
3. Alvaro Gil-ROBLES	C. generálny tajomník NATO
4. Jaap de Hoop SCHEFFER	D. generálny tajomník Rady Európy

25) Prezrite si kreslený vtíp a napíšte, porušenie ktorých práv možno z obrázku dedukovať: Uvedte aspoň tri.

.....

Správne odpovede a počty bodov za jednotlivé odpovede

Správne odpovede	Počet bodov
1) Áno Áno Áno Áno	4 body
2) Deň ľudských práv Deň Európy	2 body
3) Áno Nie Nie	3 body

4) 1. Všeobecná deklarácia ľudských práv a slobôd **3 body**
 2. Európsky dohovor o ľudských právach
 3. Medzinárodný protokol o občianskych a politických právach, Európska sociálna charta, Medzinárodný protokol o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach a ďalšie

5) 1. **Diskriminácia** je popieranie rovnosti s inými, popieranie a obmedzovanie práv určitých kategórií obyvateľstva **6 bodov**
 2. **Tolerancia** je rešpektovanie cudzieho názoru, znášateľnosť, trpezlivosť.
 3. **Rasizmus** je nenávisť voči ľuďom inej rasy, utláčanie inej rasy.
 4. **Emancipácia** je zrovnoprávnenie, oslobodenie, získanie nezávislosti.
 5. **Xenofóbia** je strach, nenávisť k cudzincom.
 6. **Predsudok** je pohrdlivý až nepriateľský postoj, hotová myšlienka o osobe alebo skupine osôb bez dostatočného poznania a dôvodu.

6) Pavol Kandráč **2 body**
 ochraňovať ľudské práva, je verejným ochrancom ľudských práv

7) 1993 (a) **1 bod**

8) Amnesty International SR, Ľudia proti rasizmu, Aliancia žien, Unicef SR, Občan a demokracia, UNHCR, Nadácia Milana Šimečku a pod. **3 body**
 (žiaci môžu uviesť aj mimovládne organizácie, alebo nadácie či občianske združenia)

9) 1. ak petícia vyzýva na porušovanie ľudských práv **2 body**
 2. ak sa petíciou zasahuje do nezávislosti súdu

10) **11 bodov**

- právo na súkromie	1	- právo na majetok	1
- právo na informácie	2	- právo na štrajk	4
- sloboda pohybu	1	- právo na ochranu mena	1
- právo byť volený	2	- právo na odpočinok	4
- právo na osvojenie si štátneho jazyka	3	- právo na odmenu za vykonanú prácu	4
		- právo na spravodlivý súdny proces	6

11) Volebné právo je: všeobecné **4 body**
 rovné
 priame
 s tajným hlasovaním

12) Nie **3 body**
 Nie
 Áno

13) Áno **2 body**
 Nie

14) Rada Európy **2 body**
 Európska únia (obidve organizácie majú tú istú vlajku)

- 15) Rada Európy** Medzinárodná organizácia združujúca krajiny Európy **2 body**
Európska rada Pravidelná schôdza hláv štátov alebo vlád členských krajín Európskej únie
- 16) Parlamentné zhromaždenie** **Rada Európy** **2 body**
Európsky parlament **Európska únia**
- 17) Európsky dohovor o ľudských právach je medzinárodná zmluva.** **1 bod**
- 18) Body priznať každému uvedenému právu, najviac však** **4 body**
- právo na život,
 - právo na spravodlivé súdne konanie v občianskych a trestných veciach,
 - právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života,
 - slobodu prejavu,
 - slobodu myslenia, svedomia a náboženstva,
 - právo na účinný prostriedok nápravy,
 - právo pokojne užívať svoj majetok a
 - právo voliť a byť volený.
- 19) Čo Európsky dohovor o LP a jeho protokoly zakazujú?** **3 body**
- Stačí uviesť v tomto duchu tri zákazy.
 - mučenie a neludzské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trestanie,
 - svojvoľné a nezákonné pozbavenie slobody,
 - diskrimináciu v užívaní práv a slobôd priznaných v Dohovore,
 - vyhostenie alebo odmietnutie vstupu do krajiny vlastnému občanovi,
 - trest smrti,
 - hromadné vyhostenie cudzincov.
- 20) Štrasburg, Francúzsko, 45** **3 body**
- 21) Nie** **4 body**
Áno
Nie
Nie
- 22) Znakom identity je meno a štátne občianstvo** **2 body**
(alebo aj štátna príslušnosť, uznať aj keď bude uvedené národnosť)
- 23) Nie** **1 bod**
aj keď v dejinách ľudstva a to stalo - v koncentračných táborech ľudia ako čísla
- 24) 1. Terry DAVIS D** **4 body**
2. Kofi ANNAN A
3. Alvaro Gil-ROBLES B
4. Jaap de Hoop SCHEFFER C
- 25) - všetci sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach,** **3 body**
- právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti,
 - zaručená osobná sloboda,
 - sloboda pohybu,
 - nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia

Spolu: 77 bodov

Príloha č. 4

Kritériá pre hodnotenie eseje

1. Analýza otázky.

- 5 bodov - Odpoveď je analytická v celej eseji.
4 body - Odpoveď nie je dostatočne analytická a pokúša sa zodpovedať na úplne inú otázku.
3 body - Odpoveď nie je dostatočná a úplná, napr. v závere.
2 body - Odpoveď je len naratívna (rozprávačská, epická), ale s celkom správnymi a relevantnými informáciami.
1 bod - Naratívna odpoveď s časťami, ktoré mohli byť spomenuté.
0 bodov - Stručná a veľmi naratívna odpoveď.

2. Použitie argumentácie a dôkazov.

- 5 bodov - Odpoveď je podporená výbornou argumentáciou a s použitím dôkazov.
4 body - Odpoveď obsahuje dobrú argumentáciu a použitie dôkazov.
3 body - V odpovedi sa sporadicky nachádza argumentácia, alebo dôkazy tvrdení.
2 body - Odpoveď sa pokúša uviesť dôkazy a argumenty, ale veľmi slabo.
1 bod - Tvrdenia bez udania dôvodov.
0 bodov - Práca obsahuje nelogické tvrdenia

3. Kompozícia a štýl.

- 5 bodov - Vynikajúca kompozícia a hladký štýl v práci.
4 body - Dobrá kompozícia a štýl.
3 body - Nejasný štýl s dobrou kompozíciou, alebo nejasná kompozícia s dobrým štýlom.
2 body - Je možné nájsť určité prvky kompozície, napr. v závere, ale celkovo je práca nejasná.
1 bod - Nejasná kompozícia a štýl, ale práca je zrozumiteľná.
0 bodov - Nejasná kompozícia a štýl, práca nie je dobre zrozumiteľná.

4. Originálnosť myšlienok.

- 5 bodov - Preukázané vynikajúce myslenie v celej práci.
4 body - V práci je preukázané vcelku dobré myslenie s niektorými dobrými myšlienkami.
3 body - Preukázanie, že autor premýšľal pri písaní eseje.
2 body - Vlastné myšlienky sa nachádzajú len v jednej časti, napr. v závere.
1 bod - V práci sa nachádzajú ideí vzťahujúce sa k problému.
0 bodov - Preukázané slabé premýšľanie.

5. Vedomosti.

- 5 bodov - Preukázané vynikajúce vedomosti k danej téme.
4 body - Preukázanie dobrých vedomostí k danej téme.
3 body - Preukázanie dobrých vedomostí, ale chýbajú určité skutočnosti, ktoré mohli byť spomenuté.
2 body - Preukázanie znalosti dôležitých skutočností.
1 bod - Preukázanie málo vedomostí vzťahujúcich sa k téme.
0 bodov - Vedomosti vzťahujúce sa k téme sú veľmi slabé.

Súťažný poriadok celoštátneho finále

- Celoštátne kolo súťaže je dvojkoľové a trojkoľové.
- Súťažiaci sú elektronickým žrebovaním zaradení ku štyrom hodnotiacim porotám.
- Poradie určené elektronickým žrebovaním určuje aj číslo modelovej situácie.
- V prvý deň súťaže bude každý súťažiaci riešiť žrebovaním pridelenú modelovú situáciu.
- Porota sa skladá zo štyroch členov.
- Každý člen poroty má k dispozícii 0 až 25 bodov na každého súťažiaceho.
- Každý súťažiaci môže získať v prvý deň maximálne 100 bodov.
- V druhý deň súťaže v druhom kole budú súťažiaci prezentovať a obhajovať svoje eseje.
- V tomto kole možno získať tiež maximálne 100 bodov.
- Súťažiaci, ktorí sa v jednotlivých hodnotiacich porotách umiestnili na prvom mieste a druhom mieste postupujú do 3. kola pred viacčlennú porotu.
- Obsahom tretieho kola je riešenie úloh z Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu pred 8-člennou komisiou.
- Porota po 3. kole stanoví definitívne poradie na 1. až 8. mieste.
- Pri rovnosti bodov rozhoduje vyšší počet bodov z riešenia modelovej situácie.
- Zverejňujú sa konečné výsledky.
- Ceny:
 - 1.– 5. miesto** krátky študijný pobyt vo Frankfurte nad Mohanom, diplom, knihy a vecné ceny
 - 6.– 10. miesto** účasť na seminári „Výchova k ľudským právam“ v Primorsku, dvojtyždňová stáž na Slovenskom národnom stredisku pre ľudské práva spojená s bohatým sprievodným programom, vrátane trojkoľového vzdelávacieho pobytu v mesiaci novembri 2006 v regióne Piemont (Taliansko) v inštitúciách pôsobiach v oblasti práv detí
 - 11. miesto** strieborná medaila Slovenského národného strediska
 - 12. miesto** diplom, knihy, prezentačné predmety
 - 1. – 3. miesto** diplom, knihy, prezentačné predmety
 - 4. – 60. miesto** knihy podľa výberu, čestné uznania, prezentačné predmety
- Cena za najlepšiu esej v jednotlivých témach:
 - Cena podpredsedu vlády SR pre ľudské práva, menšiny a európske záležitosti
 - Cena primátora mesta Liptovský Mikuláš
 - Cena Nadácie Friedricha Eberta
 - Cena klubu poslancov Európskej ľudovej strany

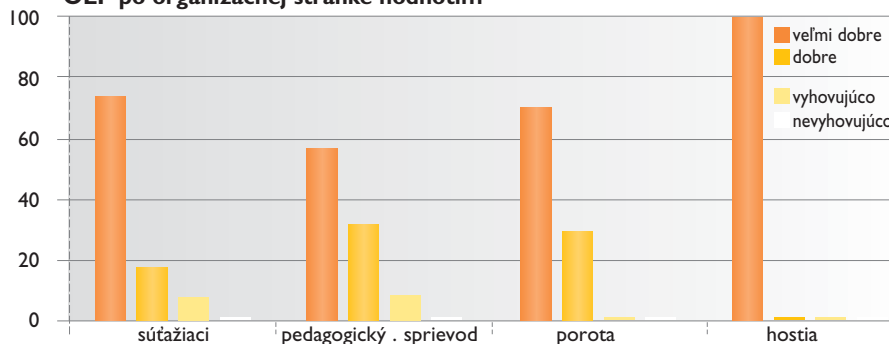
Vyhodnotenie ankety

Dotazník spätnej väzby bol zameraný k udržaniu úrovne celého projektu vo vedomí zúčastnených na tomto podujatí. Primerané prostredie, spoločenské ohodnotenie a organizačné zabezpečenie sa plne odrazili vo výsledkoch vyhodnotenia. Súčasne táto spätná väzba dala aj podnety na udržanie vysokej úrovne podujatia a hľadania ďalších možností na ešte väčšie uspokojenie zúčastnených hlavne v 8. bode dotazníka „Návrhy na zlepšenie pre budúce OLP“. Prvý bod dotazníka sa týkal zaradenia účastníka, čo je aj názov jednotlivých stĺpcov v ilustrovaných tabuľkách. Odpovede na 2. - 7. bod dotazníka sú v tabuľkách spracované v percentách, ale percentuálna suma nie je vždy 100, nakoľko sa vyskytli prípady, že zúčastnený sa nevyjadril k danému bodu alebo uviedli aj viac možností, a to najmä v bode č. 4. Bod č. 8 bude predmetom ďalšieho spracovania k realizácii odporúčaní do ďalších ročníkov.

2. OLP po organizačnej stránke hodnotím:

		súťažiaci	pedagogický sprievod	porota	hostia
a)	veľmi dobre	74,5 %	58,5 %	70 %	100 %
b)	dobre	19,2 %	34,2 %	30 %	-
c)	vyhovujúco	6,3 %	7,0 %	-	-
d)	nevyhovujúco	-	-	-	-

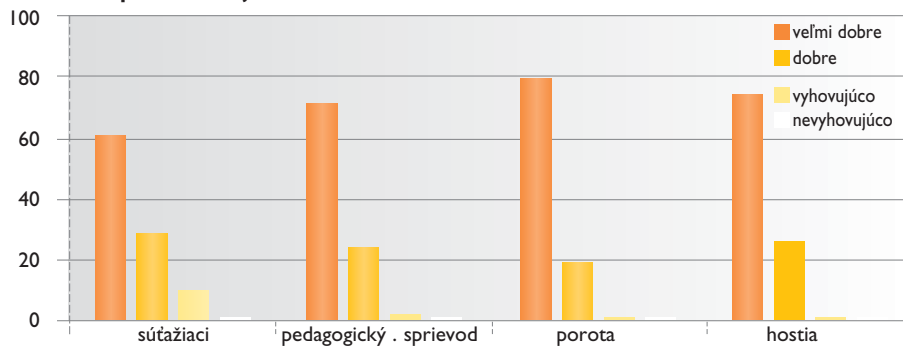
OLP po organizačnej stránke hodnotím

3. OLP po odbornej stránke hodnotím:

		súťažiaci	pedagogický sprievod	porota	hostia
a)	veľmi dobre	61,7 %	73,2 %	80 %	75 %
b)	dobre	27,7 %	24,4 %	20 %	25 %
c)	vyhovujúco	10,6 %	2,4 %	-	-
d)	zle	-	-	-	-

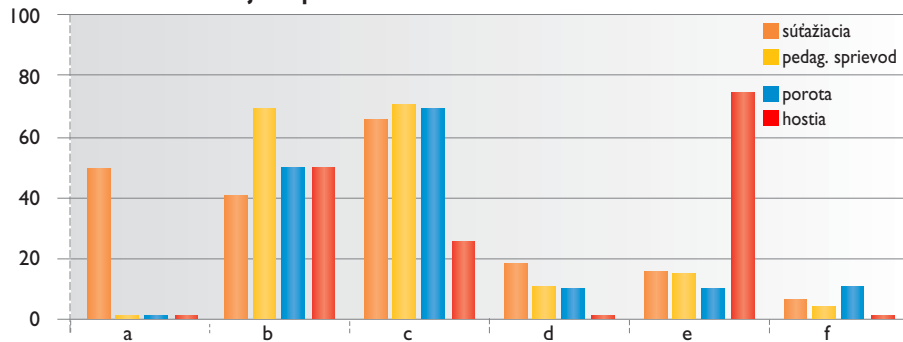
OLP po odbornej stránke hodnotím:

4. Čo sa Vám na OLP najviac páčilo?

		súťažiaci	p.sprievod	porota	hostia
a)	Možnosť kontaktovať sa s novými spolužiakmi	46,8 %	-	-	-
b)	Stretnutie so zaujímavými odborníkmi	40,4 %	68,3 %	50 %	50 %
c)	Celková atmosféra podujatia	65,9 %	70,7 %	70 %	25 %
d)	Spoločenský program	19,2 %	12,2 %	10 %	-
e)	Priebeh samotnej súťaže	17,1 %	17,1 %	10 %	75 %
f)	Iné, uviesť	6,4 %	4,9 %	10 %	-

Čo sa Vám na OLP najviac páčilo?

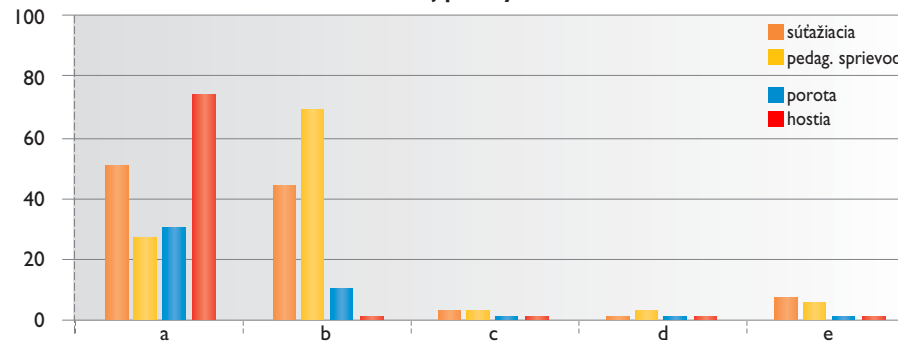
Výpis z otázky f) bodu 4.: Čo sa vám na OLP najviac páčilo:

- srdečne ďakujem za možnosť zúčastniť sa tohto podujatia, získať nové kontakty, možnosť informácií, skúseností a podnetov ako vyučovať NOS - ľudské práva
- možnosť zúčastniť sa zaujímavých prednášok a diskusií, príjemné prostredie Nízkych Tatier
- byť v krásnom prostredí, možnosť naučiť sa vyjadrovať sa
- vysokohorské prostredie
- možnosť kontaktu so súťažiacimi - možnosť výmeny názorov

5. Ako hodnotíte činnosť hodnotiacej poroty ?

		súťažiaci	ped. sprievod	porota	hostia
a)	Hodnotiaca porota bola spravodlivá	53,2 %	26,8 %	30 %	75 %
b)	Hodnotiaca porota bola prístupná	44,7 %	70,7 %	10 %	-
c)	Hodnotiaca porota bola príliš prísna	2,1 %	2,4 %	-	-
d)	Hodnotiaca porota bola neprístupná	-	2,4 %	-	-
e)	Hodnotiaca porota bola nespravodlivá	6,4 %	4,9 %	-	-

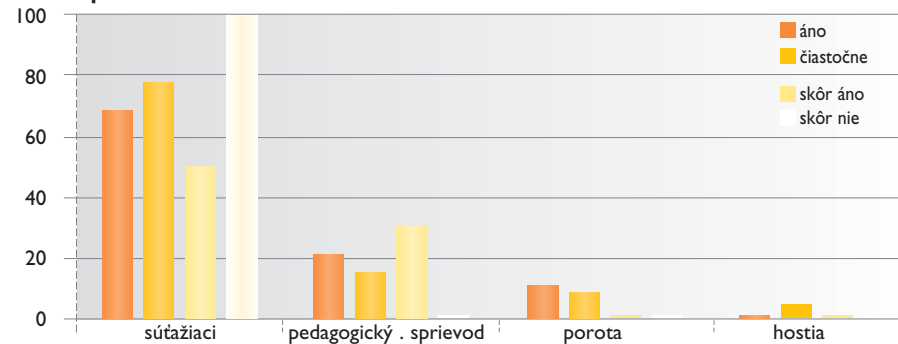
Ako hodnotíte činnosť hodnotiacej poroty ?

6. Splnila OLP vaše očakávania?

		súťažiaci	ped. sprievod	porota	hostia
a)	áno	66,0 %	78,1 %	50 %	100 %
b)	častočne	21,3 %	14,6 %	30 %	-
c)	skôr áno	10,7 %	9,8 %	-	-
d)	skôr nie	-	4,9 %	-	-

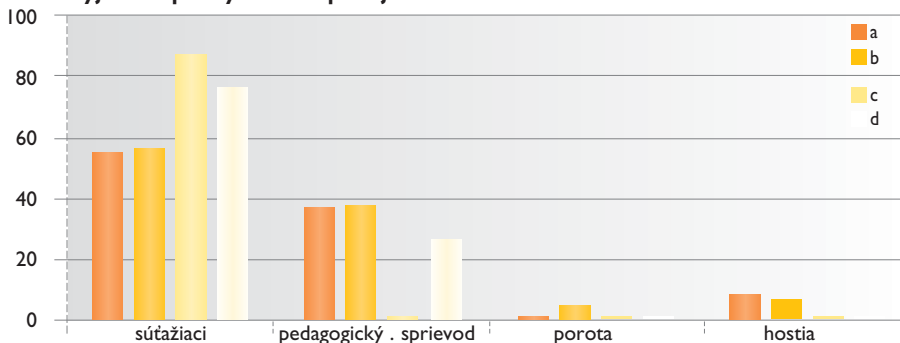
Splnila OLP vaše očakávania?

7. Vyjadrite pocity z tohto podujatia!

		súťažiaci	ped. sprievod	porota	hostia
a)	cítil/a som sa veľmi dobre	57,5 %	58,5 %	85,8 %	75 %
b)	cítil/a som sa spokojný	38,3 %	39,0 %	-	25 %
c)	nemal/a som z toho dobrý pocit	-	4,9 %	-	-
d)	iný pocit	8,5 %	7,3 %	-	-

7. Vyjadrite pocity z tohto podujatia!

Iné pripomienky a pocity

- v porovnaní s I. ročníkom 100% zlepšenie po každej stránke
- keby bolo možné zabezpečiť lepšiu komunikáciu medzi pedagogickým sprievodom a porotou
- veľmi zmiešané pocity
- krásny hotel i prostredie, skvelá organizácia i ľudia. Veľká vďaka
- pokiaľ budú všetky ročníky také ako tento, myslím, že nemáme čo zlepšovať
- všetko bolo vynikajúco organizované

Návrhy na zlepšenie pre budúce OLP

Pedagogický sprievod

- priestor pre dlhšiu diskusiu s odborníkmi
- efektívnejšie využitie voľného času (22.3.), platené nápoje - neinformovanosť
- otázky súťažiacich buď umožniť všetkým alebo nikomu, umožniť aj súťažiacim tajným hlasovaním podľa porôt hlasovať o postupujúcich. Myslím, že sú zbehlí v problematike a dokážu ohodnotiť súperov - nemusí sa samozrejme brať do úvahy, bola by to forma kontroly poroty. Klobúk dole a veľké ďakujem organizátorom
- viem, že je ťažké vybrať rovnocenné témy do ústnej súťaže, ale mohli by ste sa o to o rok pokúsiť. Dodržiavať časové limity
- dodržiavať časový limit pri odpovediach
- viac dodržiavať čas pri obhajobe prác súťažiacich a ich odpovede pri riešení prípadových štúdií
- pri obhajobe sledovať čas a neprekračovať časový limit
- otázky koncipovať v rovnakej kvalitatívnej rovine. Obrátiť poradie súťažiacich

- prvé kolo = situácie majú byť koncepčne na spoločnej (rovnaké podmienky) úrovni; buď iba sylaby, alebo sylaby + situačný text
- zabezpečiť, aby sa porota riadila vopred stanovenými pravidlami a aby ich nemenila v priebehu súťaže, ako tomu bolo v komisii č. 3, kde odpovedali v poradí prví dvaja žiaci, ktorí mali možnosť využiť čas aj vedomosti na svoju odpoveď a po nej agresívnymi atakmi otázkami znevýhodňovali súťažiacich, ktorí išli po nich a takouto cestou si „prekliessnili“ cestu k postupu. Hodnotenie komisie sa mi zdalo neadekvátne a neobdobné. Uvítala by som možnosť ubytovania pedagógov so žiakmi
- kritériá hodnotenia esejí zverejniť vopred. Po jednotlivých kolách zverejniť bodové hodnotenie súťažiacich
- Pre súťažiacich (tých posledných) bolo dosť náročné po poldňovom cestovaní podávať kvalitné výkony. Nebolo by vhodnejšie odpovedať na situácie v druhý deň a obhajovať eseje prvý deň?
- Dlhší čas na napísanie esejí (tento rok to bolo iba 6 dní)
- Informácie o údajoch účastníkov mali byť hotelu dané vopred, nesúhlasím so zadržovaním občianskeho preukazu na _ dňa, nemajú na to právo! Možno trochu chaos pri uvoľňovaní izieb v deň odchodu (narychlo bez upozornenia vopred)
- LP sú rovnaké pre všetkých. Dať právo úspešne sa zúčastňovať OLP aj žiakom SOŠ resp. OU, napr. vytvorením kategórií G, SOŠ, SOU. Určite by to bolo motivujúce aj pre žiakov iných škôl ako G a OLP by tak „zasiahla“ väčšiu časť populácie mladých ľudí, čo je myslím I z jej cieľov
- I. poskytnúť dlhšie časové rozpätie medzi krajským a celoslovenským kolom na napísanie eseje (napr. či sú medzery, pravopisné chyby v eseji). 2. zvoliť témy rovnakej obtiažnosti či v prvom alebo finálovom kole (napr. tajné letecké prevádzanie osôb - rovnosť príležitosti). 3. zabezpečiť, aby asertívnejší súťažiaci úmyselne nepoškodzovali otázkami ostatných súťažiacich. 4. aj keď je to obtiažne, poskytovať súťažiacim rovnaké podmienky: časový priestor na prípravu aj odpoveď (15 min. a dosť), vyjadrovať sa k obsahu /tému a ak sú pripomienky, riešiť to individuálne (osobným pohovorom), aby to súťažiacieho nevyvádzať z koncentrácie. 5. začať súťaž doobeda a nie poobede, po príchode (cestovaní). Študent, ktorý príde na rad o 19,00 hod. nemôže podať taký výkon ako ten, ktorý odpovedal o 15,00 hodine.
- návrhy by sa hlavne dotýkali samotných tém, mnohé z nich neboli vôbec ekvivalentné čo do rozsahu náročnosti (viď porovnanie tém ŠIKANOVANIE V ŠKOLE a PROTITERORISTICKÉ ZÁKONY PO 11. SEPTEMBRI). Čo sa týka obhajoby esejí, otázka pre hlavného organizátora, kde máte záruky, že danú esej písal dotýčny študent? (práve z tohto hľadiska je táto úloha zbytočná)
- lepšia informovanosť v detailoch - čisto organizačne
- vo veľkom finále dávať viac priestoru súťažiacim ako členom poroty (členovia poroty majú kľásť otázky a nehodnotiť počas súťaže)
- po prvé - dohodnúť jasné pravidlá! po druhé - zabezpečiť kvalitnejších porotcov, ktorí budú rešpektovať pravidlá, ktorí sa nebudú predvážať! Ak túto potrebu cítia, nech ponúknu kvalitnú prednášku
- viac času na vypracovanie eseje, vytvoriť pokojnejšie pracovné prostredie pre prípravu súťažiacich, menšie vstupy poroty do odpovedí - nevyučovať!
- možno menej komisií, aby sa zaručila väčšia objektivita (aj keď chápem, že časovo by to bolo náročné). Dodržiavať časový harmonogram (rovnaké podmienky pre všetkých). Prosím, aby sa nezabudlo na radového učiteľa, ktorý má svoj podiel na formovaní myslenia študenta (mám pocit, až hostia, hostia..., študent, učiteľ)
- počas súťaží ustriechnuť čas a nechať rovnaký priestor pre každého jedného súťažiacieho
- príchod skôr po večer a súťaže organizovať od rána! Upozorniť študentov na vhodné oblečenie, neprekryvať jednotlivé workshopy
- v prvom kole pre situácie by mali byť rovnako koncipované otázky: buď všetky len prostredníctvom syláb alebo iba sylaby + situačný text. Vo finále nehodnotiť súťažiacich počas prezentácie!!!

- citlivo vyberať členov poroty. V porote č. 3 (boli to eseje) prešiel do finálového kola študent (ktorý obhajoval rodové stereotypy a extrémne machistické názory) s odôvodnením, že obhajuje svoj názor. To akoby prešiel napr. nejaký Kotleba, len preto, že obhajuje svoj názor. Spreneverilo sa to duchu celého podujatia. Podobne v porote č. 2 prešli do finále študenti, ktorí používali nátlakový diskurz a presadzovali sa dogmatickou argumentáciou. V porotách sú odborníci na LP, žiaľ, nie vždy vedia rozlíšiť „ohurovacie“ metódy od kultivovaných prejavov. Toto žiaľ, znehodnocuje prácu a úsilie ostatných, nielen v našich očiach, ale najmä v očiach študentov, ktorí to vedia posúdiť.
- nefavorizovať len tých (alebo najmä tých) súťažiacich, ktorí presadzujú a obhajujú svoje názory a stanoviská pomerne „útočne“ až slovné „agresívne“. OLP je o tolerancii, myslím si, že aj v kultivovanom prejave. Nemali by sme v niektorých prípadoch podporovať budúcich „moderných žralokov“. Sprievodné akcie boli zámerne na rodovú rovnosť, viac-menej s dôrazom na postavenie žien v spoločnosti, vypočuli sme si, ako túto problematiku riešia v Nórsku (kvóta 60:40), bolo to prezentované ako istý vzor. Nestálo preto za úvahu, „poistiť“ do veľkého finále viac dievčat!!! A ešte k porote: bolo by asi vhodné dať viac priestoru najmä súťažiacim a nie porote!!!
- Nemalo by sa stávať, aby sa v priebehu súťaže dozvedeli súťažiaci, že môžu vstupovať do tém súťažiacich svojimi otázkami. Myslím, že otázky by mali dávať iba porotcovia a nie súťažiaci, ktorí sa tak snažia navzájom „potápať“.

Súťažiaci

- Nabudúce by bolo lepšie, keby sme na napísanie esejí mali viac času. Inak všetko super
- dlhšie obdobie na prípravu eseje, hodnotenie v menšom počte komisií, aby nevznikali veľké rozdiely
- balkón na izbe, minibar mohol lepšie chladiť
- možnosť zapojiť sa do diskusie, napr. pri obhajobe esejí iných
- bolo by dobré, aby sa prísnejšie dodržiaval program a hlavne čas (začiatok). Na recepcii bolo treba viac stolov, lebo ľudia nemali kde jesť
- dodržiavanie časovej organizácie, viac stolov pri recepcii
- dodržiavať časový harmonogram
- už len udržať vysokú úroveň a program obohatený o ďalšie zaujímavé osobnosti. Inak fantastické pocity, ďakujem
- nepáčilo sa mi, že hneď ako sme prišli, išli sme súťažiť. Bola som od skorého rána hore kvôli ceste a bola som strašne unavená. Potrebovala som čas na oddych - spánok. Myslím si, že aj výsledky by boli lepšie. Ďakujem
- chýbal mi čas na odpočinok po príchode. Nepáčilo sa mi otázky niektorých súťažiacich, ktorí ich podávali na to, aby nás potopili
- možnosť ubytovania žiakov s učiteľmi. Zabezpečiť, aby sa porota riadila vopred stanovenými pravidlami a aby ich nemenila v priebehu súťaže, ako to bolo v komisii č. 3, kde odpovedali v poradí prví dvaja žiaci, ktorí mali možnosť využiť čas aj vedomosti na svoju odpoveď a po nej agresívnymi atakmi otázkami znevýhodňovali súťažiacich, ktorí išli po nich a takto si „prekliksnili“ cestu k postupu. Hodnotenie komisie bolo neadekvátne
- nepáčilo sa mi, že niektorí, ktorí boli v jednej skupine na 4. mieste, mali viac bodov, než tí, ktorí boli v inej skupine na postupovom mieste. Takže by som uvažovala o zmene systému
- bolo to natolko úžasné, že ani sám neviem, či by sa to dalo spraviť lepšie.
- je to OK!
- bolo to super ! (hlavne opäť nezaviedte modelové situácie)
- viem, že je to ťažké dať také témy, aby boli úplne rovnocenné, ale tie naše sa mi zdali trochu rozdielne, jedny boli veľmi obsérne (občianska spoločnosť) a druhé veľmi konkrétne (konferencia OSN proti rasizmu)

- možno iné prostredie, kde by personál mal na starosti iba nás, trošku tu tento hotel nestíhal, hoci bolo fajn. A aj v prípade voľného času (ak by sme boli v meste) by sme stihli viac. Inak to bolo veľmi fajn, ďakujem
- obhajoba eseje by mohla prebiehať individuálne (bez prítomnosti ostatných účastníkov), pretože argumentácie sa môžu opakovať, odpozorovať určité postoje...
- mne sa páčilo, z môjho hľadiska netreba nič vylepšovať, snáď len súťažiacim dať dopredu vedieť, že tu budú mať možnosť lyžovať, aby si zobrali vhodné oblečenie
- 1. deň: navrhujem zahájenie na neskorší čas. Presne dodržiavať časové termíny v rámci odpovede. 2. deň: lepšie informovať o voľnom využití služieb hotela tak, aby súťažiaci mali možnosť pripraviť sa napríklad na možnosť lyžovania vopred ešte pred príchodom
- myslím si, že by mali byť vopred stanovené podmienky pre súťažiacich pri ústnej prezentácii určených tém, aby si súťažiaci, ktorí už zodpovedali, zrazu nemysleli, že odpovedajúceho začnú atakovať otázkami a jeho odpoveď sa vzápätí mení na otvorenú diskusiu, čo samozrejme sťažuje schopnosť koncentrovať sa a môže sa stať, že mu zostane málo priestoru na obhajobu, ako to bolo v porote č. 3
- dodržiavanie 15 min. limitov v jednotlivých kolách
- viac voľného času - hlavne na oddych a spánok po vyčerpávajúcej ceste

Členovia poroty a hostia

- nemám žiadne návrhy na zlepšenie, všetko prebehlo na vynikajúcej úrovni. Veľmi pekne ďakujem za všetko
- porota v jednotlivých kolách sa môže obmeniť. Súťažiaceho nezávisle posúdia dve poroty a tým môže sa dosiahnuť ešte objektívnejšie hodnotenie
- iná formulácia - jasnejšia - otázok na 1. ústne kolo - zmena kritérií hodnotenia eseje - zahrnutie ústnej časti! - viac rešpektu voči mladým - menej formálne prostredie + viac možností pre ich záujmy a vyjadrenie. Finálové kolo: zdalo sa mi, že súťažiaci nemali priestor a boli ukrátení na úkor vyjadrení vlastných názorov
- trochu viac pracovať s pedagogickým sprievodom - dať im každý deň krátky priestor na reagovanie, návrhy, otázky, prípadne špeciálny workshop

Vyjadrenie sa jedného člena z organizátorov

čo nemajú iné olympiády: (eseje,...)

- 1, veľké množstvo kníh - možnosť zakúpiť
- 2, diskusné prednášky
- 3, vysokú úroveň ubytovania, nadštandardná strava
- 4, foto - vynikajúci nápad - spoločné
- 5, pedagogický sprievod (nie 1 z kraja, max. 2)
- 6, medializácia - na vysokej úrovni

Návrhy na zlepšenie

- príchod - inštrukcie (pocit neistoty či ubytovať, či prezentácia)
- kontrola prezenčných listín
- osobné privítanie vzácných hostí (štátna tajomníčka...), osobne odchod
- klimatizácia rušila odpoveď v slovenskej izbe, veľká miestnosť (nie vhodná), radšej menšia
- najst spoločný priestor pre pedagogický sprievod - boli roztratení vo veľkom priestore
- kultúrny program na vyhodnotenie (spev, tanec)
- deň dopredu na nástenku - čas uvoľnenia izieb
- vyhodnotenie - niekto z MŠ SR (na otvorení bol)
- veľmi dobrá diskusia s krajskými koordinátormi

Príloha č. 7

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ STREDISKO PRE ĽUDSKÉ PRÁVA

Postavenie

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva (ďalej len „Stredisko“), vzniklo na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 430 z 15. júna 1993, ktorým vláda odsúhlasila realizáciu „Projektu na zriadenie Slovenského národného strediska pre ľudské práva“ so sídlom v Bratislave. Projekt vznikol na podnet Organizácie spojených národov. Zákomom č. 308/1993 o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v znení neskorších predpisov bolo toto Stredisko zriadené s účinnosťou od 1. januára 1994.

Prijatím zákona č.365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon), sa od 1. júla 2004 kompetencie Strediska a jeho pole pôsobnosti ešte viac rozšírili.

Stredisko je nezávislou právnickou osobou, ktorá pôsobí v oblasti ochrany ľudských práv a základných slobôd, vrátane práv dieťaťa.

V roku 2006 bude realizovaný s podporou Prechodového fondu Európskej únie projekt s cieľom posilniť administratívne kapacity strediska o 7 regionálnych kancelárií, ktorých pracovníci spolu s externými expertmi vytvoria poradnú a monitorovaciu sieť na regionálnej úrovni pre oblasť ľudských práv a základných slobôd, vrátane práv dieťaťa.

Pôsobnosť

Úlohou Strediska je komplexné pôsobenie v oblasti ľudských práv a základných slobôd, vrátane práv dieťaťa. Pre splnenie základných úloh Stredisko sústreďuje svoju činnosť na tieto hlavné oblasti:

- monitoruje a hodnotí dodržiavanie ľudských práv a dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania podľa osobitného zákona,
- zhromažďuje a na požiadanie poskytuje informácie o rasizme, xenofóbii a antisemitizme v Slovenskej republike,
- uskutočňuje výskumy a prieskumy na poskytovanie údajov v oblasti ľudských práv a základných slobôd, vrátane práv dieťaťa, zhromažďuje a šíri informácie v tejto oblasti,
- pripravuje vzdelávacie aktivity a podieľa sa na informačných kampaniach s cieľom zvyšovať toleranciu v spoločnosti,
- zabezpečuje právnu pomoc obetiam diskriminácie a prejavov intolerancie,
- vydáva na požiadanie fyzických osôb alebo právnických osôb alebo z vlastnej iniciatívy odborné stanoviská vo veciach dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania podľa osobitného predpisu,
- poskytuje knižničné služby,
- poskytuje služby v oblasti ľudských práv.

Stredisko sa zaoberá poskytovaním právneho poradenstva v otázkach diskriminácie, pri prejavoch

intolerancie a v prípadoch porušovania zásady rovnakého zaobchádzania pre všetkých obyvateľov Slovenskej republiky a je podľa zákona č.365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) tiež oprávnené na požiadanie zastupovať účastníka v konaní vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania.

Stredisko každoročne vydáva Správu o dodržiavaní ľudských práv v Slovenskej republike.

Právomoci

- Zabezpečovanie právnej pomoci obetiam diskriminácie a prejavov intolerancie.
- Zastupovanie na základe plnej moci v konaní vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania.
- Právo požiadať súdy, prokuratúru, iné štátne orgány, orgány územnej samosprávy, orgány záujmovej samosprávy a iné inštitúcie, aby v určenej lehote poskytli Stredisku informácie o dodržiavaní ľudských práv.

Poskytovaná pomoc

Na Stredisko sa môže obrátiť každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá sa cíti byť diskriminovaná konaním, alebo nečinnosťou vyššie uvedených inštitúcií.

Je potrebné, aby pri podávaní podnetu sťažovateľ vyplnil všetky potrebné údaje a predložil všetky relevantné súvisiace podklady.

Spolupráca

Súdy, prokuratúra, iné štátne orgány, orgány územnej samosprávy, orgány záujmovej samosprávy a iné verejnoprávne inštitúcie sú povinné na požiadanie Strediska v určenej lehote poskytnúť informácie o dodržiavaní ľudských práv. Ich právo podávať správy o dodržiavaní ľudských práv získané vlastnou činnosťou iným subjektom nie je dotknuté.

Stredisko môže o poskytnutie informácií o dodržiavaní ľudských práv požiadať aj mimovládne organizácie, ktoré pôsobia v oblasti ľudských práv a základných slobôd, vrátane práv dieťaťa a dohodnúť sa s nimi o spôsobe a rozsahu poskytovania týchto informácií.

Postup pri podávaní podnetu

Podnety môžu občania poselať:

- **pisomne** (formulárom a podkladmi zaslanými poštou, faxom, e-mailom),
- **osobne**

Kontaktná adresa

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva

Kýčerského 5, 811 05 Bratislava

t.č. 20850111, 20850114

fax 02/20850135

e-mail info@snslp.sk

www.snslp.sk

I. Údaje o podávateľovi podnetu

A. Fyzická osoba	
Meno:	
Priezvisko:	
Adresa:	
Telefón / Fax:	
E-mail:	

B. Právnická osoba (štatutárny zástupca, právny zástupca)	
Meno:	
Priezvisko:	
Adresa:	
Telefón/Fax:	
E-mail:	

II. Zásada rovnakého zaobchádzania bola vo Vašom prípade porušená v oblastiach *

☐	sociálne zabezpečenia
☐	zdravotnej starostlivosti
☐	poskytovania tovarov a služieb
☐	vzdelania
☐	pracovnoprávných vzťahov z dôvodu:
☐	pohlavia
☐	náboženského vyznania alebo viery
☐	rasového pôvodu
☐	národnostného alebo etnického pôvodu
☐	zdravotného postihnutia
☐	veku
☐	sexuálnej orientácie

* relevantnú oblasť označte krížikom

Vec:

--

III. Prílohy:

--

IV. Súhlas so spracovaním osobných údajov:

Týmto dávam Slovenskému národnému stredisku pre ľudské práva v zmysle zákona č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov svoj výslovný súhlas so spracovaním osobných údajov, vrátane osobných údajov osobitnej kategórie, v rozsahu všetkých osobných údajov uvedených v podnete a doložených prílohách.

Súhlas so spracovaním mojich osobných údajov bude platný po dobu preskúmania podnetu a následnej archivácie v zmysle zákona č.428/2002 Z.z..

S prípadným zverejnením môjho prípadu v médiách:

- Súhlasím**
 Nesúhlasím

.....
podpis

Príloha č. 8

Pilotný ročník Olympiády ľudských práv pre základné školy v Liptovskom Mikuláši

V školskom roku 2005/2006 v spolupráci s oddelením školstva pri Mestskom úrade v Liptovskom Mikuláši a Základnej školy M. Rázusovej - Martákovej, Nábrežie 4. apríla, sa uskutočnil pilotný ročník Olympiády ľudských práv s cieľom overiť si obsah, formy a metódy tejto súťaže pre základné školy. Pani Mgr. Ridžoňová sa ujala iniciatívy a zorganizovala mestské školy tak, aby sa ešte do konca školského roka súťaž uskutočnila. Rozhodli sme sa vytvoriť tri kategórie, a to pre ročníky 1.- 4. s obsahom výtvarným, 5.-7. s obsahom literárnym a 8. - 9. s obsahom vedomostným. Všetky podrobnosti sú uverejnené v záverečnej správe z priebehu súťaže. Nám zostáva len skonštatovať, že tento pokus po určitých úpravách, pripomienkach a korektúrach bude základom pre to, aby sa súťaž mohla stať celoštátnou. Domnievame sa, že skúsenosť z tohto pokusu bola vysoko pozitívna a môže byť modelom pre ďalšie ročníky.

Uvádzame preto správu Mgr. Ridžoňovej, riaditeľky Základnej školy M. Rázusovej-Martákovej, v plnom znení aj s prílohou z výtvarnej súťaže a niekoľkými fotografiami z jej priebehu. Dúfame, že základné školy už v školskom roku 2006/2007 môžu spontánne urobiť na vlastnej škole alebo v školských obvodoch podobnú súťaž a správu o tom podajú predsedovi Celoštátnej komisie Olympiády ľudských práv.

PhDr. Viliam Dolník
predseda celoštátnej komisie OLP
dolnik@olp.sk

Mestská olympiáda ľudských práv žiakov základných škôl

Pilotný ročník mestskej súťaže žiakov základných škôl Liptovský Mikuláš, 17. mája 2006

Záverečná správa

Z pilotného ročníka mestskej olympiády ľudských práv žiakov základných škôl.

Miesto konania: Liptovský Mikuláš, Mestský úrad
Dátum: 17. mája 2006
Počet súťažiacich: 58

Organizačná štruktúra súťaže: súťaž je dvojkolová a pozostáva zo školských kôl a mestského kola. Obsah a organizáciu školských kôl garantovali predmetové komisie spoločensko-vedných predmetov. Obsahovú náplň mestskej súťaže stanovila komisia OLP, ktorá pozostávala zo 6 učiteľov OV a EV mestských škôl.

Súťažilo sa v 3 kategóriách:

I. kategória: žiaci 1. - 4. ročníka - výtvarná súťaž

Výtvarné práce boli zamerané na vypísané témy: **Sme deti sveta
Mamka, ocko, mám vás rád
Aj ty si môj kamarát**

Vyhodnotenie:

1. miesto: Slávka Lukášiková 3.A - ZŠ Demänovská cesta
2. miesto: Romana Čermáková 1.A - ZŠ M. Rázusovej-Martákovej
3. miesto: Denisa Kozáková 2.A - ZŠ A. Stodolu

Výtvarné práce posudzovala porota v zložení:

Mgr. Milica Podstrelencová - učiteľka ZUŠ výtvarný odbor
Mgr. Jarmila Pokrievková - učiteľka ZŠ A. Stodolu
PaedDr. Ján Jurkovič - Školský úrad, Liptovský Mikuláš

II. kategória: žiaci 5. - 7. ročníka - literárna súťaž

Formou krátkeho rozprávania, úvahy, básne, poviedky, žiaci tvorili literárne práce na témy:

Ja a ľudské práva

Každý má svoje miesto pod slnkom

Vyhodnotenie:

Porota ocenila 3 najlepšie práce: Paulína Sasiková - ZŠ Čsl. brigády
Milan Hvosťík - ZŠ Okoličné
Silvia Pačanová - ZŠ Okoličné

Literárne práce posudzovala porota v zložení:

Anna Ondrejková - poetka - pracovníčka knižnice G. F. Belopotockého
PhDr. Dana Guráňová - pracovníčka oddelenia ŠMaTK v Liptovskom Mikuláši
Mgr. Oľga Brádllová - učiteľka ZŠ M. Rázusovej - Martákovej

Na spracovanie výtvarných a literárnych prác mali žiaci 14 dní. Všetky výtvarné i literárne práce boli prezentované formou výstavy vo vestibule MÚ.

III. kategória: žiaci 8. - 9. ročníka - vedomostná súťaž

Vedomostná súťaž pozostávala z dvoch častí. V prvej časti žiaci riešili vedomostný test a druhá časť bola zameraná na postojovú stránku - riešenie modelových situácií.

Vyhodnotenie:

1. miesto - Martin Púčik - ZŠ M. Rázusovej-Martákovej
2. miesto - Rudolf Kohulák - ZŠ M. Rázusovej-Martákovej
3. miesto - Zuzana Glončíková - ZŠ Okoličné

Teoretické vedomosti a praktické zručnosti posudzovala porota v zložení:

Mgr. Tatiana Miková - učiteľka ZŠ J. Kráľa
Mgr. Gabriela Lietavcová - učiteľka ZŠ Okoličné
Mgr. Sidónia Mikušová - učiteľka ZŠ Čsl. brigády

V priebehu súťaže si mohli zúčastnení prezrieť výstavu detských prác a mohli sa zapojiť pod vedením pracovníčok CVČ do výtvarnej dielne, ktorá bola zameraná na práva detí. Ich práce sa stali súčasťou výstavy.

Všetci súťažiaci obdržali účastnícky list a tí najlepší boli odmenení knižnými cenami. Prví traja z každej kategórie obdržali i cenu od primátora mesta Alexandra Slafkovského.

Za aktívnej pomoci mesta a podpory PhDr. Viliama Dolníka, predsedu celoštátnej poroty OLP stredoškolskej mládeže, sme tak pilotným ročníkom OLP žiakov základných škôl položili základný kameň rozšírenia tejto súťaže aj o túto vekovú kategóriu.

„Výchova k rešpektovaniu ľudských práv sa nemá začínať vo veku, keď si človek začína uvedomovať ich naliehavosť a potrebu, ale oveľa skôr“, povedal Viliam Dolník o dôvode aktivity rozšíriť OLP aj na základné školy.

Cieľom súťaže je netradičnou formou doviest žiakov základných škôl k poznaniu vlastných práv, cítiť si dôstojnosť iného človeka, rešpektovať kultúrne odlišnosti a životné štýly rôznych societ. Podujatie malo pozitívny ohlas nielen u členov porôt, učiteľov, ale i u samotných súťažiacich. Žiaci nás svojimi vedomosťami, postojmi i zručnosťami presvedčili, že otázka ľudských práv im nie je cudzia, ani ľahostajná. Presvedčili nás, že organizovať pilotný ročník OLP žiakov základných škôl bolo správne rozhodnutie.

Fotogaléria OLP Základných škôl v Liptovskom Mikuláši

Mesto Liptovský Mikuláš
Mestský úrad
Štúrova 1989/41, Liptovský Mikuláš 031 01

Propozície mestského kola Olympiády ľudských práv žiakov základných škôl Školský rok 2005/2006

Pilotný ročník

Vyhlasovateľ: Mesto Liptovský Mikuláš
Usporiadateľ: Základná škola M. Rázusovej - Martákovej, Nábřežie 4. apríla, Liptovský Mikuláš
Termín: 17. 5. 2006
Miesto: Mestský úrad, malá zasadačka
Prezentácia: 8,00 - 8,30 hod.
Prihlášky: Písomne na adresu: Mgr. Alena Ridžoňová, ZŠ M. Rázusovej-Martákovej, Nábřežie 4. apríla, L. Mikuláš rial@centrum.sk
Forma súťaže: Súťaž je dvojkolová, individuálna súťaž žiakov

I. kolo: školské - spôsob prípravy a výberu žiakov závisí od kritérií, ktoré si určí škola.

II. kolo: mestské kolo: Kategórie:

I. kategória: žiaci 1.- 4.roč. - výtvarná súťaž na témy:
Sme deti sveta
Mamka, ocko, mám vás rád
Aj ty si môj kamarát

Z každej školy prosíme zaslať 4 práce spolu s prihláškou do 28.4.2006.

II. kategória: žiaci 5.-7. roč. - literárna súťaž na témy:
Ja a ľudské práva
Každý má svoje miesto pod slnkom

(ľubovoľný literárny útvar v rozsahu max. 3 strán A4)
Z každej školy prosíme zaslať 3 práce spolu s prihláškou do 28.4.2006

III. kategória: žiaci 8.-9.roč. - vedomostná súťaž zameraná na problematiku LP a riešenie modelových situácií.
Z každej školy sa súťaže môžu zúčastniť 2 žiaci.

Cestovné hradí vysielajúca organizácia.

PRIHLÁŠKA

do mestského kola Olympiády ľudských práv žiakov ZŠ
v školskom roku 2005/2006

Názov školy:

I. kategória:

Meno a priezvisko:

.....

.....

.....

II. kategória:

Meno a priezvisko:

.....

.....

.....

III. kategória:

Meno a priezvisko:

.....

.....

.....

.....
pečiatka školy a podpis

Vedomostný test

Meno a priezvisko:

Škola:

Dosiahnutý počet bodov celkom:

A

1. *Amnesty International, UNHCR (Organizácia pre ochranu utečencov), UNICEF, Rada Európy, OSN sú organizácie ochraňujúce ľudské práva. Napíšte pod každé logo organizáciu, ktorú predstavuje:*

.....

2. *Ktorý deň je dňom ľudských práv?*

- a.) 24. október
- b.) 17. november
- c.) 10. december

3. *Ktoré z uvedených práv patrí medzi sociálne práva?*

- a.) právo na majetok
- b.) právo na rodinu
- c.) právo na súkromie

4. *Na ktorý orgán treba podať sťažnosť pre porušenie ľudských práv do Rady Európy?*

- a.) Výbor ministrov Rady Európy
- b.) Komisiu pre ochranu ľudských práv
- c.) Európsky súd pre ľudské práva

5. *Prehnané venovanie pozornosti vlastnej krajine bez rešpektu k hodnotám, ktoré ľudstvo vytvára spoločne je:*

- a.) patriotizmus
- b.) nacionalizmus
- c.) internacionalizmus

6. *V OSN a v Rade Európy sa používajú oficiálne rokovacie jazyky:*

- a.) angličtina, ruština
- b.) španielčina, francúzština
- c.) angličtina, francúzština

7. Z ktorej krajiny sa nemôžu ľudia slobodne odsťahovať?

- a.) SR
- b.) Kuba
- c.) Veľká Británia

8. V ktorej krajine nie sú slobodné voľby?

- a.) ČR
- b.) Kuba
- c.) USA

9. Masové vyhladzovanie Židov nacistami v rokoch 1939 - 1945 sa nazýva:

- a.) xenofóbia
- b.) segregácia
- c.) holokaust

10. Deklarácia práv dieťaťa vyhlásená rezolúciou Valného zhromaždenia OSN z 20. novembra 1959. Ktoré z týchto tvrdení sú správne:

- a.) Dieťa od svojho narodenia musí mať právo na meno a rodný list
- b.) Dieťa od svojho narodenia musí mať právo na meno a priezvisko
- c.) Dieťa od svojho narodenia musí mať právo na meno a štátnu príslušnosť

B

1. Vysvetli pojem ombudsman.

2. V ktorej časti Ústavy SR sú uvedené ľudské práva a slobody?

3. K akému spoločenskému javu vedú predsudky?

4. Vysvetli, čo znamená sloboda združovania sa.

5. Koľko princípov obsahuje Deklarácia práv dieťaťa?

6. Vysvetli, čo znamená, že ľudské práva sú nescudziteľné.

7. Pomenuj základný dokument OSN o ľudských právach a uveď jeho rok prijatia.

8. Kedy sa SR stala členom Rady Európy?

9. Pomenuj dokument OSN o detských právach, ktorý VZ OSN prijal v roku 1989.

10. Kde sídli Európsky súd pre ľudské práva?

Najlepšie práce literárnej súťaže

Každý má svoje miesto pod slnkom

Paulína Sasiková, 5.A, Základná škola Čsl. brigády 4, Liptovský Mikuláš

Kamarátka moja dobrá,
Volá sa Martinka.
Má krásne, dlhé vlasy
A dnes je z nej maminka.

Každým dňom jej úsmev žiari
Nad zeleným kočíkom
A v ňom spinká jej celý svet
A volá sa Martinko.

Mať dieťa to nie je ľahké,
Lásku, múdrosť chce mu dať.
Nemá času na záľuby,
Vie však šťastie rozdávať.

Martinko je šťastný chlapček,
Vidí maminku každým dňom,
Každý by mal niekam patriť a mať MIESTO POD SLNKOM.

Každý má svoje miesto pod slnkom

Milan Hvoštík, Základná škola, Okoličianska ul. 404, 031 04 Liptovský Mikuláš

Peter bol môj najlepší priateľ, s ktorým som strávil každú voľnú chvíľu. Boli sme nerozlučná dvojica a nevedeli sme si bez seba predstaviť pár hodín. Všetko sme robili spoločne. Jedného večera mi Peter navrhol, že ma skamaráti so svojim bratancom, ktorý prišiel z Viedne na zimné prázdniny. Potešil som sa. Aspoň spoznám nového chlapca a budem mať nového kamaráta z iného štátu. Nadišiel deň, keď sme sa mali stretnúť. Netrpezlivo som čakal na dohodnutom mieste. Prišli a ja som ostal v pomykove, pretože ten chlapec bol iný ako my. Bol čierny. V duchu som si pomyslel: „S tým chalanom sa mám kamarátiť? To asi nie.“ Ale postupne sme sa spoznávali a zisťoval som, že je to fajn chalan a po pár dňoch, ktoré sme spolu strávili sa z nás stali dobrí kamaráti. Čas plynul a my sme sa dobre zabávali. Nadišiel deň Romanovho odchodu. Prišli sme sa rozlúčiť a mne bolo smutno, že odchádza kamarát. Aj keď inej pleti. Vymenili sme si telefónne čísla a dohodli sa, že budúce prázdniny strávime spolu. Keď odchádzal, hanbil som sa za svoje prvé myšlienky. Už viem, že ľudí nemôžem odsudzovať za to, ako vyzerajú. Dôležité sú ich skutky.

Ja a ľudské práva

Silvia Pačanová, Základná škola, Okoličianska ul. 404, 031 04 Liptovský Mikuláš

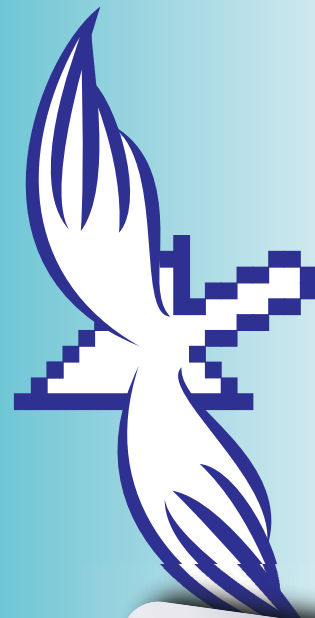
Každý človek má svoje ľudské práva a nemal by byť diskriminovaný, či už kvôli farbe pleti, náboženstvu alebo chudobe. Je jedno, či človek pracuje v nejakej kancelárii, alebo zametá chodník, je jedno ako sa kto oblieka.

Ja osobne nevidím rozdiely vo farbe pleti alebo v tom, či je niekto katolík, či žid. Nechápeť ľudí,

ktorí odsudzujú iných kvôli takýmto rozdielom a sami majú nedostatky. Žiadny človek nie je dokonalý a ľudia by to už mali začať rešpektovať a mali by sa s tým naučiť žiť. Ja sama som polovičná Cigánka a zažila som na vlastnej koži, aké je byť odsudzovaná inými. Dokonca som zažila aj to, že sa mi jeden Cigán posmieval, že mám tmavú farbu pleti a sám bol taký istý. Ale už som sa s tým naučila žiť a v mojom veku mi už tieto veci nevadia. Keď som bola mladšia, niektoré deti mi hovorili, že sa so mnou nesmú hrať, vraj im to zakázali rodičia. Pochopila som, že to nie je ich vina, ale vina rodičov, ktorí ich tak vychovávajú.

Našťastie je na svete čoraz menej ľudí s podobným zmyslaním a o pár rokov si ľudstvo možno konečne uvedomí, že všetci sme si rovní a že tí druhí, s inou pleťou alebo vyznaním nie sú horší.

Rezervujte si letenku
priamo na www.liptour.sk

LIPTOUR®

Letenky do celého sveta LIPTOUR cestovná kancelária, s.r.o.
Nám. Mieru 1, 031 01 Liptovský Mikuláš
tel: +421-44-5514141, 5514140